

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Aleš Gargoš

Vývoj a struktura kriminality v ČR

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Alena Marešová, Ph.D.

Katedra: trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 15. 5. 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 184.210 znaků včetně mezer.

Aleš Gargoš

V Praze dne 15.5.2024

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce PhDr. Aleně Marešové, Ph.D., za ochotu, vstřícnost a cenné rady při vedení této práce.

Zároveň bych rád poděkoval své rodině a blízkým za trpělivost a podporu během mého studia a psaní této práce.

Obsah

ÚVOD	6
1. TEORETICKÝ ÚVOD	8
1.1. Kriminalita a kriminologie	8
1.2. Vztah kriminologie a ostatních věd.....	9
1.3. Stav, struktura a dynamika kriminality	10
1.4. Skutečná, registrovaná a latentní kriminalita	12
1.5. Základní zdroje informací o kriminalitě v České republice	15
1.6. Vybrané druhy kriminality	18
1.6.1. Násilná kriminalita.....	19
1.6.2. Mravnostní kriminalita	20
1.6.3. Majetková kriminalita	20
1.6.4. Hospodářská kriminalita.....	21
1.6.5. Ostatní a zbývající kriminalita.....	22
1.6.6. Vojenské a protiústavní činy.....	22
2. VÝVOJ KRIMINALITY NA ÚZEMÍ ČR V LETECH 2011 AŽ 2023	24
2.1. Vývoj celkové kriminality v letech 2011–2023	26
2.2. Míra objasněnosti v letech 2011–2023	30
2.3. Územní rozložení kriminality v letech 2011–2022.....	31
2.4. Pachatelé trestných činů v letech 2011–2022	33
2.4.1. Počet stíhaných a vyšetřovaných osob a recidiva	33
2.4.2. Analýza pachatelů stíhaných v letech 2011–2022	36
2.5. Násilná kriminalita v letech 2011–2023	40
2.5.1. Struktura násilné kriminality v letech 2011–2023	41
2.5.2. Územní rozložení násilné kriminality v letech 2011–2022	43
2.6. Mravnostní kriminalita v letech 2011–2023.....	44
2.6.1. Struktura mravnostní kriminality v letech 2011–2023	46
2.6.2. Územní rozložení mravnostní kriminality v letech 2011–2022	47
2.7. Majetková kriminalita v letech 2011–2023.....	48
2.7.1. Struktura majetkové kriminality v letech 2011–2023	49
2.7.2. Územní rozložení majetkové kriminality v letech 2011–2022	51

2.8.	Hospodářská kriminalita v letech 2011-2023	52
2.8.1.	Struktura hospodářské kriminality v letech 2011-2023	54
2.8.2.	Územní rozložení hospodářské kriminality v letech 2011-2022.....	55
2.9.	Ostatní a zbývající kriminalita v letech 2011-2023	56
2.9.1.	Struktura ostatní a zbývající kriminality v letech 2011-2023	58
2.9.2.	Územní rozložení ostatní a zbývající kriminality v letech 2011-2022	61
2.10.	Vojenské a protiústavní činy v letech 2011-2023	62
3.	STRUKTURA KRIMINALITY V ROCE 2022	64
3.1.	Celková kriminalita v roce 2022.....	65
3.1.1.	Územní rozložení kriminality v roce 2022	68
3.2.	Násilná kriminalita v roce 2022	71
3.2.1.	Struktura násilné kriminality v roce 2022	71
3.2.2.	Územní rozložení násilné kriminality v roce 2022	73
3.3.	Mravnostní kriminalita v roce 2022	75
3.3.1.	Struktura mravnostní kriminality v roce 2022.....	76
3.3.2.	Územní rozložení mravnostní kriminality v roce 2022	78
3.4.	Majetková kriminalita v roce 2022	80
3.4.1.	Struktura majetkové kriminality v roce 2022	81
3.4.2.	Územní rozložení majetkové kriminality v roce 2022.....	84
3.5.	Hospodářská kriminalita v roce 2022.....	86
3.5.1.	Struktura hospodářské kriminality v roce 2022	86
3.5.2.	Územní rozložení hospodářské kriminality v roce 2022	88
3.6.	Ostatní a zbývající kriminalita v roce 2022.....	90
3.6.1.	Struktura ostatní a zbývající kriminality v roce 2022.....	90
3.6.2.	Územní rozložení ostatní a zbývající kriminality v roce 2022	94
3.7.	Vojenské a protiústavní činy v roce 2022.....	97
ZÁVĚR		98
Seznam použitých zdrojů.....		101
Seznam použité literatury		101
Seznam internetových zdrojů.....		101
Seznam použitých právních předpisů		106
ABSTRAKT		107
Klíčová slova:		107
ABSTRACT		108
Key words:		108

Úvod

Kriminalita je společenským fenoménem, jež zasahuje do fungování každé společnosti. Jedná se o sociálně patologický jev, který má na společenské uspořádání nežádoucí účinky, zasahuje do jeho stability, narušuje bezpečnost ve společnosti a negativně dopadá i na zájmy jednotlivců.

Kriminalita byla vždy v určitých formách přítomna v každém společenském uspořádání a společnost, v níž by se kriminalitu podařilo absolutně vymýtit, je pravděpodobně pouhou utopickou myšlenkou. Kriminalita se totiž neustále vyvíjí, stejně jako společnost sama. Jedná se o fenomén dynamický, který se přizpůsobuje změnám, ke kterým ve společnosti dochází, ať se jedná o změny politické, sociální, ekonomické, změny v hodnotách, normách nebo morálce každé společnosti. Za účelem předcházení a minimalizování negativních dopadů kriminality, ale i za účelem správného nastavení trestní politiky a prevenčních programů, je v zájmu každé společnosti kriminalitu pochopit jako celek, sledovat její vývoj a tento vývoj analyzovat.

Cílem této práce je zpracovat ucelený pohled na vývoj a strukturu kriminality v České republice v období od roku 2011 do roku 2023, popsat její trendy a identifikovat klíčové faktory, které stojí za změnami trendů kriminality v tomto období. Práce se zaměřuje především na zodpovězení těchto tří otázek: Jak se kriminalita na území České republiky vyvíjela v letech 2011 až 2023? Jak pandemie nemoci Covid-19 ovlivnila kriminalitu na našem území? Jak se projevil konec pandemie a protipandemických opatření na kriminalitě roku 2022 a jaká byla struktura kriminality v tomto roce?

Tato práce je rozdělena do tří částí. První část práce je zaměřena na definování pojmu kriminality a ostatních souvisejících teoretických kriminologických pojmů z hlediska dosavadního kriminologického poznání. Zároveň se věnuje statistikám jako základním zdrojům informací o kriminalitě. Ve druhé části je pracováno s dostupnými statistickými údaji za účelem zjištění vývoje a stavu kriminality mezi lety 2011-2023 a zjištění faktorů, které kriminalitu v těchto letech ovlivňovaly. V této části je popsána kriminalita jako celek, její jednotlivé části, vývoj pachatelů trestné činnosti a územní rozložení jednotlivých druhů kriminality. Třetí část této práce je zaměřena na analýzu stavu, struktury a územního rozložení kriminality a jejích jednotlivých druhů v roce 2022, a to především prostřednictvím policejních statistik.

Kriminalita v roce 2022 je zároveň v této části porovnávána s kriminalitou roku 2021, z důvodu zjišťování změn kriminality a jejích projevů po ukončení protipandemických opatření.

1. Teoretický úvod

1.1. Kriminalita a kriminologie

Kriminalitu neboli zločinnost lze obecně definovat jako sociálně patologický jev.¹ Pro bližší výklad lze užít dvou různých pojetí kriminality, a to juristické (legální) a sociologické. Juristické pojetí je určitější a úzce spjaté s platnými právními předpisy. Za zločin se v juristickém pojetí považuje pouze takové jednání, jež je považováno za trestné z hlediska trestního práva a obsah pojmu kriminality je tak shodný s výčtem trestných činů obsažených ve zvláštní části trestního zákoníku. Sociologické pojetí je naopak širší a zkoumá i sociálně patologické jevy, jež nejsou trestním zákoníkem považovány za trestné, ale s trestnou činností mohou souviset, anebo k ní vést. Takovými jevy jsou například prostituce, alkoholismus či extremismus. Sociologické pojetí kriminality a kriminologie poskytuje kritický pohled na trestní právo, dává prostor pro pochopení důvodů kriminality a poskytuje poznatky pro kriminalizaci a dekriminalizaci určitých společenských jevů. Obecně by pak sociologické pojetí kriminality mělo působit jako korektiv pojetí juristického, jež by mělo být pro kriminologii výchozím bodem.²

Pojem kriminologie je latinsko-řeckého původu a jedná se o složeninu z latinského „crimen“ (zločin) a řeckého „logos“ (věda, nauka). Jedná se o samostatnou společenskovědní disciplínu, jejímž předmětem zkoumání je kriminalita. Pro svou sociálně patologickou povahu má kriminalita mnohé aspekty a k jejímu zkoumání je třeba využívat poznatky i jiných věd, například sociologie, psychiatrie nebo pedagogiky. Kriminologie je tak vědou multidisciplinární. Zároveň se jedná o vědu empirickou, neboť je jejím základem kriminologický výzkum, jehož poznatky musí být objektivní a přezkoumatelné. Poznatky získané základním výzkumem nadále aplikují obory aplikované neboli praktické kriminologie, například policejní kriminologie.³ Institucionalizace kriminologie na českém území začíná na univerzitní půdě. Jako první vznikl roku 1926 Kriminologický ústav na půdě Právnické fakulty v Praze. Mimo univerzitní půdu došlo k institucionalizaci kriminologie roku 1960 vznikem

¹ ZOUBKOVÁ, Ivana; CEJP, Martin; MAREŠOVÁ, Alena; MOULISOVÁ, Marcela; NIKL, Jaroslav a kol. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, s. 80. ISBN 978-80-7380-312-4

² GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019., s. 23-24. ISBN 978-80-7598-554-5

³ Tamtéž, str. 26

Vědecko-výzkumného ústavu kriminalistiky, jež byl roku 1966 přejmenován na Výzkumný ústav kriminologický při Generální prokuratuře, který se od té doby věnoval výhradně kriminologickému výzkumu. Od roku 1990 pokračuje ústav pod názvem Institut pro kriminologii a sociální prevenci, který je v působnosti Ministerstva spravedlnosti ČR.⁴

1.2. Vztah kriminologie a ostatních věd

Kriminologie je postavením v systému věd nejbližší vědám zabývajících se kriminalitou, které lze souhrnně označit jako kriminální vědy. Jedná se trestněprávní nauku, kriminalistiku a kriminální politiku.⁵

Trestněprávní nauka je normativní věda zabývající se trestním právem hmotným a procesním z hlediska právně-dogmatického. Kriminologie pro svou empirickou povahu poskytuje právníkům poznatky ohledně společenské reality, které mohou přispět při legislativních reformách. **Kriminalistika** je soustředěna na odhalování kriminálních deliktů, jejich vyšetřování, dopadení jejich pachatelů a kriminalistickou prevencí. Kriminalistika a kriminologie jsou navzájem úzce spjaté, neboť kriminologie užívá poznatků zjištěných v průběhu vyšetřování trestných činů a kriminalistika přejímá kriminologické poznatky k vypracování kriminalistických metod. **Kriminální politiku** lze vymezit jako součást obecné politiky zaměřenou na systém sociální kontroly kriminality a jeho rozvíjení. Kriminologie poskytuje kriminologickým výzkumem ověřené poznatky, které kriminální politika klasifikuje, hodnotí a doplňuje o zdroje pragmatické povahy.⁶ Za hlavní úkoly trestní politiky lze označit reformy trestního práva a sankčního systému. K reformě trestního práva vedou procesy tzv. kriminalizace a dekriminalizace. Trestní politika reflektuje aktuální stav ve společnosti a prochází fázemi zpřísnování a zmírňování. Proces kriminalizace lze chápat jako snahu zákonem prohlásit určité sociálně škodlivé jednání za trestné. Obvykle je důvodem kriminalizace zvyšující se zájem společnosti na ochraně sociálních vztahů, které jsou takovým škodlivým jednáním narušovány. Naopak dekriminalizací rozumíme zmírňování trestní politiky, a tedy vynětí určitého jednání ze souhrnu trestných činů. K tomu dochází buďto v důsledku ztráty zájmu společnosti na trestním stíhání určitých jednání (zpravidla změnou sociálně-politických

⁴ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 30. ISBN 978-80-7598-554-5.

⁵ Tamtéž, s. 27

⁶ Tamtéž, s. 27-28

poměrů) nebo v důsledku ekonomického vývoje (příkladem novela trestního zákoníku zákonem č. 333/2020 Sb., kdy došlo poprvé od roku 2002 ke zvýšení hranice škody).⁷

Mimo kriminální vědy souvisí s kriminologií i další vědy, které, ač se zabývají obdobnými otázkami jako kriminologie, využívají pro svůj výzkum zpravidla jiných metod a postupů. Poznatky získané prostřednictvím těchto věd jsou následně pro kriminologii využitelné především pro její multidisciplinární charakter. Příkladem se jedná o forenzní psychiatrii, forenzní psychologii nebo o pedagogiku. Forenzní psychiatrie se zabývá především duševními poruchami jako možnými příčinami kriminálního chování. Forenzní psychologie zkoumá osobnost pachatele, osobnost oběti, psychických projevů pachatele nebo jeho vztah ke spáchanému deliktu.⁸

1.3. Stav, struktura a dynamika kriminality

Pro poznání kriminality je nezbytné ji nejprve popsat a až pomocí takto získaných poznatků přejít k objasňování příčin, její kontrole,⁹ hledání vhodných trestně politických přístupů a hodnocení jejich efektivity. Pro popis kriminality jsou odbornými publikacemi užívány specifické pojmy.¹⁰

Jedním z těchto pojmů je **rozsah kriminality**. Rozsahem kriminality rozumíme počet spáchaných trestných činů (a případně i činů jinak trestných) na vymezeném území za určité období. Rozsah kriminality je tak vyjádřen absolutním číslem.¹¹ Jako příklad absolutního čísla rozsahu kriminality lze užít následující údaj vyplývající z policejních statistik: za období 1.1.2021-31.12.2021 registrovala policie na území České republiky celkem 153 233 trestných

⁷ VÁLKOVÁ, H., KUČTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019., s. 10-11. ISBN 978-80-7400-732-3.

⁸ Tamtéž, s. 7-8

⁹ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 32. ISBN 978-80-7598-554-5

¹⁰ VÁLKOVÁ, H., KUČTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019., s. 141. ISBN 978-80-7400-732-3

¹¹ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 32. ISBN 978-80-7598-554-5

skutků.¹² Nedostatek takového absolutního čísla lze sledovat v absenci zohlednění demografických vlivů, a to především počtu obyvatel na daném území, čímž může docházet ke zkreslení výsledných dat.¹³

Pro překonání tohoto nedostatku rozsahu kriminality se užívá údaje **úrovně neboli intenzity kriminality**, který výsledná data relativizuje. K relativizaci výsledných dat jsou obvykle užívány indexy, které slouží k přepočtu rozsahu kriminality na počet obyvatel. Zpravidla je pak užíván index na 10 tisíc nebo 100 tisíc obyvatel. K samotné konstrukci indexu lze však využít i specifitějších měřítek, například pro získání údaje o intenzitě jednotlivých druhů trestné činnosti, nebo údaje o intenzitě trestné činnosti v užších sociálních skupinách. Lze zaměnit i samotné kritérium počtu zjištěných skutků, a to kritériem počtu určitých zájmových osob, jako počtu obžalovaných, odsouzených nebo příslušníků rizikových skupin obyvatel na určitý počet obyvatel. Nedostatek indexů kriminality pak lze spatřit v nerozlišování skutků spáchaných na určitém území jinými osobami než rezidenty a zároveň nezohledňování skutků spáchaných rezidenty určitého území vně toto území.¹⁴ K relativizovanému údaji intenzity kriminality lze dospět následujícím výpočtem:

$$\text{Index} = \frac{\text{počet trestných činnů}}{\text{počet obyvatel na vymezeném území}} \times 100.000 \text{ (ev. 10.000)}^{15}$$

Prakticky lze nedostatek rozsahu kriminality v porovnání s intenzitou kriminality sledovat například v rámci problematiky kriminality na území jednotlivých krajů. Při porovnání rozsahu kriminality na území Ústeckého a Středočeského kraje dojdeme k zjištění, že na území Ústeckého kraje bylo registrováno za období roku 2021 celkem 14 333 skutků a na území Středočeského kraje celkem 17 625 skutků.¹⁶ V kraji Středočeském však žilo ke dni 1.1.2021 o

¹² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹³ GRĚVINA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, str. 32. ISBN 978-80-7598-554-5

¹⁴ Tamtéž, str. 33

¹⁵ VÁLKOVÁ, H., KUČTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. s. 142. ISBN 978-80-7400-732-3

¹⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12]

571.002 obyvatel více než v kraji Ústeckém. (1.372.588 obyvatel ve Středočeském kraji a 801.586 v Ústecké kraji)¹⁷ Je tak zřejmé, že ačkoliv bylo policií registrováno více trestných skutků na území kraje Středočeského, intenzivnější trestná činnost byla páchána na území kraje Ústeckého. Konkrétně bylo spácháno 1.284,07 trestných činů na 100.000 obyvatel ve Středočeském kraji a 1.788,08 trestných činů na 100.000 obyvatel v kraji Ústeckém.

Důležitým ukazatelem je také **struktura kriminality**. Významnost struktury kriminality je založena na vysoké heterogenosti kriminality, neboť ji lze díky konkretizaci mnohem jednodušeji popsat a charakterizovat. Struktura kriminality poskytuje informaci ohledně rozložení kriminality dle různorodých hledisek. Lze ji strukturovat na základě povahy trestných činů, na základě osoby pachatele či oběti, nebo na základě územního hlediska.¹⁸

Dynamika kriminality je ukazatelem vyjadřujícím vývoj kriminality jako celku nebo jednotlivých složek v určitém časovém období. K interpretaci vývoje se užívá pojmů tendence či trend kriminality. Na základě směru vývoje je možné rozlišovat tendenci vzestupnou, klesající nebo stagnující. Z preventivního hlediska a pro co nejvyšší účinnost trestní politiky státu lze využít i prognóz vývoje kriminality, jejímž cílem je na základě určitých faktorů předpovídat budoucí vývoj. Právě pro značné množství faktorů, ovlivňujících kriminalitu, je prognózování vývoje náročné, což je třeba mít na mysli při užívání sestavených prognóz v praxi.¹⁹

1.4. Skutečná, registrovaná a latentní kriminalita

Informace ohledně rozsahu, struktury či vývoje kriminality vychází ze statistických údajů vedených oficiálními institucemi, zabývajícími se trestnou činností, tedy policií, státními zastupitelstvími a soudy.²⁰ Tyto statistiky však nepřináší poznatky o kriminalitě skutečné. Zaznamenávat statistiku skutečné kriminality by bylo stavem ideálním, ale v praxi nedosažitelným, neboť by k němu došlo pouze v případě, kdyby byla oficiálními institucemi

¹⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v regionech soudržnosti, krajích a okresech České republiky k 1. 1. 2021*. Online. In: www.czso.cz. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112021> [cit. 2024-02-02].

¹⁸ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 33. ISBN 978-80-7598-554-5

¹⁹ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019., s. 143. ISBN 978-80-7400-732-3

²⁰ Tamtéž, s. 143

zjištěna veškerá trestná činnost. Statistické údaje tak poskytují informace ohledně té části kriminality, kterou policejní orgány zjistily na základě vlastní činnosti, nebo na základě oznámení osob či institucí, a následně ji zaevidovaly. Tuto část kriminality označujeme jako **kriminalitu registrovanou**.²¹

Rozdíl mezi skutečnou a registrovanou kriminalitou je označován jako **latentní neboli skrytá kriminalita**, která svou existencí relativizuje veškeré dostupné statistické údaje ohledně kriminality.²² Za součást latentní kriminality je považována i tzv. umělá latence, jejíž zařazení mezi latentní kriminalitu může být sporné, neboť se jedná o část kriminality, o které se oficiální instituce sice dozvěděly, ale nebyla evidována. Ačkoliv se tedy nemůže jednat o skrytou kriminalitu v pravém slova smyslu, je pro faktickou nezjistitelnost mezi latentní kriminalitu zařazována.²³ V souvislosti s latentní kriminalitou se lze dále setkat s pojmy tzv. černého a šedého čísla kriminality. Černé číslo kriminality je obecně chápáno jako část kriminality, o níž se orgány činné v trestním řízení nedozvěděly a jedná se o tzv. přirozenou latenci. Šedým číslem se rozumí množina trestných činů, o nichž se orgány činné v trestním řízení dozvěděly, ale nebyl vypátrán jejich pachatel.²⁴ Černé ani šedé číslo kriminality však není v kriminalitě užíváno pouze v jednom významu. Pojem černé číslo kriminality lze vyložit také například modifikovaně jako rozdíl v počtu skutečně spáchaných trestných činů a trestných činů evidovaných v oficiálních statistikách, nebo jako poměr mezi zjištěnou a registrovanou kriminalitou. S pojmem šedého čísla kriminality se lze setkat i ve významu počtu trestných činů, jejichž pachatel byl trestně stíhán, ale nebyl odsouzen, nebo jako případů umělé latence.²⁵

K vzájemnému vztahu mezi latentní a registrovanou kriminalitou existuje několik hypotéz. Jednou z hypotéz je, že mezi latentní a registrovanou kriminalitou panuje neměnný poměr, tedy že lze kriminalitu dovozovat z kriminality registrované. Další pak mluví o tzv. sčítacím vztahu,

²¹ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 34. ISBN 978-80-7598-554-5

²² Tamtéž, s. 34

²³ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019., s. 143. ISBN 978-80-7400-732-3

²⁴ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 34-35. ISBN 978-80-7598-554-5

²⁵ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019., s. 144-145, ISBN 978-80-7400-732-3

tedy že při poklesu registrované kriminality dochází k nárůstu latentní kriminality a naopak. Lze se také setkat s hypotézou, že žádný vzájemný vztah neexistuje.²⁶

Ke zjištění stavu latentní kriminality je užíváno různých metod, které však o míře latentní kriminality poskytují pouze určitou představu.²⁷ I přes horší dostupnost informací ohledně míry latentní kriminality lze formulovat některé obecnější poznatky, vyplývající z dosavadních výzkumů. Příkladem může být, že latentní kriminalita tvoří u všech druhů trestných činů větší část skutečné kriminality než kriminalita registrovaná. Dále lze sledovat, že se míra latence liší u jednotlivých druhů trestné činnosti, přičemž platí, že s rostoucí závažností trestného činu klesá míra latence. Naopak u méně závažné činnosti je míra latence vyšší, což lze spojovat s nižší tendencí oznamovat tuto trestnou činnost policii. Dovedit lze i vysokou míru latence v oblasti kriminality dětí a mládeže, nebo rostoucí pravděpodobnost zachycení určité trestné činnosti policií při zvyšující se četnosti jejího páchání.²⁸

Jedním z hlavních faktorů, formujících poměr mezi latentní a registrovanou kriminalitou, je ochota občanů oznamovat trestné činy. Zpravidla totiž ze statistik vyplývá, že se o většině páchané trestné činnosti dozvídá policie na základě oznámení občanů či institucí. Ochota oznamovat trestné činy závisí na několika faktorech. Jedním z nich je míra objasněnosti, tedy počet registrovaných trestných činů, u nichž byl odhalen pachatel bez ohledu na to, zda byl poté trestně stíhán, v poměru k těm trestným činům, u kterých pachatel odhalen nebyl. S vyšší mírou objasněnosti stoupá míra důvěry občanů v efektivitu oficiálních institucí a tím roste i ochota trestné činy oznamovat.²⁹ Dalším faktorem ovlivňujícím ochotu trestný čin oznámit je druh trestné činnosti nebo také vztah mezi pachatelem a obětí.³⁰

²⁶ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 35 ISBN 978-80-7598-554-5

²⁷ Tamtéž, s. 35

²⁸ VÁLKOVÁ, H., KUČTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 145. ISBN 978-80-7400-732-3

²⁹ Tamtéž, s. 146

³⁰ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 36. ISBN 978-80-7598-554-5

1.5. Základní zdroje informací o kriminalitě v České republice

Základní zdroje informací o registrované kriminalitě na území České republiky obsahují kriminální statistiky vytvářené orgány činnými v trestním řízení. Ministerstvo vnitra ČR, potažmo Policejní prezidium ČR, vypracovává policejní statistiky, Ministerstvo spravedlnosti ČR statistiky státních zastupitelství a soudů (tzv. juristická statistika).³¹ Vedle těchto primárních statistik jsou dále jako doplňkové zdroje informací o kriminalitě užívány především statistiky Probační a mediační služby ČR a statistiky vězeňské.³² Jedná se o tzv. decentralizované statistiky, které neprocházejí státními statistickými orgány. Jsou koncipovány především jako zpráva o činnosti jednotlivých orgánů a teprve sekundárně jako zdroj kriminologických poznatků, čímž jsou limitovány.³³

Jedním z problémů decentralizovaných kriminálních statistik je neexistence jednotné metodiky a koordinace zpracování statistických dat, což komplikuje jejich komparaci. Prakticky lze tuto problematiku sledovat například u klasifikace a třídění jednotlivých trestných činů.³⁴ Zatímco policejní statistika užívá pro rozdělení trestných činů vlastní klasifikace tzv. takticko-statistické klasifikace, juristická statistika rozděluje trestné činy do skupin dle jednotlivých hlav zvláštní části trestního zákoníku.³⁵

Zároveň je třeba brát při užívání jednotlivých statistik v úvahu, že je jejich výpovědní hodnota ovlivňována řadou vlivů a skutečností. Mezi takové vlivy lze řadit změny trestního práva, především procesy kriminalizace a dekriminalizace, i aktuální trendy trestní politiky, projevující se zvýšeným důrazem na potírání určitého druhu trestné činnosti. Dále je třeba vnímat vlivy demografické, které lze ovšem užíváním indexů kriminality částečně eliminovat, vliv amnestijních rozhodnutí prezidenta republiky, či případy umělé latence. Mezi vnější vlivy

³¹ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 149. ISBN 978-80-7400-732-3.

³² MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011, s. 60. Studie. ISBN 978-80-7338-110-3.

³³ GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 38. ISBN 978-80-7598-554-5.

³⁴ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 149. ISBN 978-80-7400-732-3

³⁵ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011, s. 9,56. Studie. ISBN 978-80-7338-110-3.

se řadí i časové prodlevy vznikající mezi spácháním a registrováním trestných činů, i chyby ve statistickém vykazování.³⁶

Policejní statistika poskytuje nejpřesnější údaje ohledně stavu kriminality. Obsahuje informace o všech zjištěných trestných či jinak trestných činech bez ohledu na to, zda byl zjištěn a stíhán jejich pachatel, a zároveň poskytuje údaje časově nejbližší spáchání trestného činu.³⁷ Statistické přehledy kriminality pro období jednoho roku, s rozdělením na jednotlivé kalendářní měsíce, jsou zveřejňovány na internetových stránkách Policie ČR a poskytují údaje o činech spáchaných na území celé České republiky i na území jednotlivých krajů. Pro označení jednotlivých trestných činů je v policejní statistice užíváno takticko-statistické klasifikace, která je podrobnější a využívá řádků s číslováním 0 (nestanovena právní kvalifikace) a 100-999 a není zcela shodná s jejich označením ve zvláštní části trestního zákoníku. Například krádež vloupáním je takticko-statistickou klasifikací dále rozlišována na krádeže vloupáním do kiosků, vloupání do výkladních skříní, či vloupání do pokladen a pancéřových skříní. Vedle údaje o počtu registrovaných skutků jsou ze statistických přehledů dostupné informace ohledně objasněnosti jednotlivých trestných činů i informace týkající se osoby pachatele u objasněných trestných činů. Konkrétně se jedná o informaci, kolik trestných činů bylo spácháno nezletilými, mladistvými, dětmi, cizinci, osobami opakovaně trestanými, osobami pod vlivem halucinogenních látek a pod vlivem alkoholu. Zároveň je pro jednotlivé trestné činy vedena statistika způsobené škody a zajištěné hodnoty na místě trestného činu.³⁸

Policie vede statistiky i ohledně dalších charakteristik pachatele, jako jsou věk či národnost, nebo statistiku o kriminalitě právnických osob. Tyto údaje však nejsou od roku 2016 zveřejňovány prostřednictvím statistických přehledů kriminality, ale jsou dostupné například ve Výroční zprávě úřadu Služby kriminální policie a vyšetřování.³⁹ Zároveň každý rok Ministerstvo vnitra ČR vypracovává Zprávu o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní

³⁶ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 38-39. ISBN 978-80-7598-554-5.

³⁷ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 150. ISBN 978-80-7400-732-3

³⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

³⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva SKPV za rok 2021*. Online. In: policie.cz. 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocnizprava-skp-2021.aspx> [cit. 2024-04-10].

bezpečnosti na území České republiky v konkrétním roce. Ta obsahuje značné množství statistických dat a údajů o vývoji, struktuře a pachatelích kriminality v porovnání s předchozím rokem.⁴⁰

Justiční statistiky, tedy statistiky státních zastupitelství a soudů, jsou orientovány především na počty stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob. Poskytují statistiku ohledně počtu odklonů i statistiku o sankční politice, neboť obsahují údaje o počtu uložení jednotlivých druhů trestů či ochranných a výchovných opatření.⁴¹ Základem pro sběr a zpracování statistické agendy jsou statistické listy trestní, jež mají podobu interních sběrných archů statistických dat.⁴² Statistické výstupy jsou uváděny ve Výroční statistické zprávě českého soudnictví⁴³ a Zprávě o činnosti státního zastupitelství⁴⁴ vždy pro konkrétní rok.

Vedle primárních zdrojů informací jsou využívány, jako doplňkové zdroje informací o kriminalitě, i statistiky ostatních institucí. Statistika Probační a mediační služby ČR poskytuje informace o případech řešených touto institucí a rozložení její činnosti v jednotlivých stádiích trestního řízení. Statistika Vězeňské služby ČR je zveřejňována v Ročence Vězeňské služby ČR a poskytuje údaje o obviněných a odsouzených ve věznicích, jejich strukturu a charakteristiku, dále pak údaje o kapacitě a využitelnosti věznic. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR poskytuje statistické údaje o kriminalitě dětí v souvislosti s činností orgánů sociálně-právní ochrany dětí, Ministerstvo zdravotnictví ČR o počtu ochranných léčení ve zdravotnických zařízeních a Český statistický úřad ve své statistické ročence údaje ohledně demografie na území České republiky, které jsou klíčové pro zpracovávání indexů kriminality.

45

⁴⁰ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. Studie, s. 47. ISBN 978-80-7338-110-3.

⁴¹ VÁLKOVÁ, H., KUČTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 150, ISBN 978-80-7400-732-3

⁴² MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. Studie. s. 60. ISBN 978-80-7338-110-3.

⁴³ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *České soudnictví: Výroční statistická zpráva*. Online. In: justice.cz. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice> [cit. 26.04.2023].

⁴⁴ NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Zpráva o činnosti za rok 2022*. Online. In: veřejnazaloba.cz. 2023. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/zprava-o-cinnosti-za-rok-2022/> [cit. 2024-04-10].

⁴⁵ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011, s. 60-61. Studie. ISBN 978-80-7338-110-3.

Zdroje informací o latentní kriminalitě

Ke zjištění stavu latentní kriminality nelze užít oficiální statistiky a k jejímu zjišťování je tak užíváno několik metod.

Jednou z metod je výzkum informátorů, při kterém se pomocí dotazníkového šetření získávají informace od osob, které mají informace o trestném činu spáchaným jinou osobou. Za problém tohoto výzkumu lze považovat omezené schopnosti laika hodnotit trestnost cizího jednání.

Metoda self-reportů je dotazníkové šetření nebo interview, jejímž cílem je zjistit přímo od respondenta, zda se dopustil trestného jednání. Při takovém šetření však může dojít k úmyslnému zatajení vlastního skutku, nebo naopak uvedení nespáchaného činu, zapříčiněného například neznalostí aktuální trestněprávní úpravy. Zároveň může docházet i k duplikaci jednoho trestného činu, který může být již jednou registrován policií jako neobjasněný.

Viktimizační výzkumy jsou zaměřeny na oběti trestných činů, od kterých se zjišťuje, zda trestný čin oznámili nebo naopak proč jej neoznámili. Dále je díky nim možné zjišťovat charakteristiku pachatelů i některé kriminogenní faktory. Výpovědní hodnota viktimizačních výzkumů může být limitována nedostatečnou důvěrou respondentů, uváděním více či méně trestných činů, nebo ovlivněním odpovědi stereotypy, především ohledně charakteristiky pachatelů. Mimo uvedené metody je ke zjišťování latentní kriminality užíváno například expertního šetření, experimentů nebo metodu zúčastněného pozorování.⁴⁶

1.6. Vybrané druhy kriminality

V policejních statistikách je trestná činnost prostřednictvím takticko-statistické klasifikace systematicky členěna do několika druhů kriminalit. Toto členění se zcela neshoduje s rozdělením trestných činů do hlav dle zvláštní části trestního zákoníku, které je používané v rámci statistik justičních.⁴⁷ V následujících kapitolách však budou analyzovány převážně statistické výstupy statistik policejních, a proto v této práci budu dodržovat tuto systematiku.

⁴⁶ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 35-36. ISBN 978-80-7598-554-5.

⁴⁷ MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v ČR*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. Studie, s. 68. ISBN 978-80-7338-110-3.

1.6.1. Násilná kriminalita

Násilnou kriminalitu řadíme mezi kriminalitu obecnou a lze ji vymezit jak v jejím užším, tak širším smyslu. V užší smyslu je násilná kriminalita definována jako: „*Násilná trestná činnost je taková trestná činnost, jejíž významnou charakteristikou je fyzické poškození či usmrcení konkrétní osoby (osob), event. přítomnost záměru takový následek způsobit (pokus).*“⁴⁸. V širším smyslu zahrnuje i násilí psychické jako je násilí verbální, či ekonomické. Společně s násilnou kriminalitou je nutné věnovat se i pojmu kriminální agrese, jako takovému agresivnímu chování, které je pro svou intenzitu postihováno trestním zákonem. Kriminální agrese lze rozdělit na chladnou (instrumentální) a afektivní (expresivní).⁴⁹ Chladná kriminální agrese je charakterizována relativně krátkou a typicky méně intenzivní, cílevědomě vedenou agresí bez nepřátelského postoje k oběti. Naopak agrese afektivní je obvykle vysoce intenzivní s nepřátelským postojem k oběti, které zpravidla předchází emocionální či jiné ovlivnění pachatele.⁵⁰ Násilná kriminalita se od ostatních druhů kriminality odlišuje tradičně neziskuchtivou motivací pro spáchání činu a dále obvykle přítomnými osobnostními předpoklady pachatelů těchto činů.⁵¹

Závažnost násilné kriminality je třeba pozorovat v předmětu útoku jednotlivých trestných činů, což jsou klíčové hodnoty chráněné trestním zákoníkem, tedy život a zdraví, ale i lidská důstojnost a svoboda rozhodování. Násilná kriminalita je tvrdě trestána a vysoká úspěšnost státních orgánů při potírání násilné kriminality je pro širokou veřejnost klíčovým ukazatelem její efektivnosti.⁵² Trestněprávní úpravu jednotlivých násilných trestných činů je nutné hledat napříč druhou částí trestního zákoníku, neboť jednotný souhrn trestní zákoník neobsahuje. Jednotlivé trestné činy tak nalezneme například v hlavě I. části druhé TZ – Trestné činy proti životu a zdraví (příkladem vražda podle § 140 TZ, ublížení na zdraví podle § 146 TZ), v dílu I. hlavy II. části druhé TZ – Trestné činy proti svobodě (příkladem loupež podle §

⁴⁸ KUCHTA, Josef In: VÁLKOVÁ, H., KUCHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 397-398. ISBN: 978-80-7400-732-3

⁴⁹ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 274. ISBN 978-80-7598-554-5

⁵⁰ VÁLKOVÁ, H., KUCHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 400. ISBN: 978-80-7400-732-3

⁵¹ MAREŠOVÁ, Alena. Násilná kriminalita. In: CEJP, Martin, a kol. *Variantní scénáře vybraných druhů kriminality*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008, s. 30. ISBN 978-80-7338-074-8.

⁵² STAŇKOVÁ, L., ŠČERBA, F., VICHLENDÁ, M. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014, s. 13. ISBN 978-80-7502-069-7.

173 TZ, vydírání podle § 175 TZ), nebo v hlavě IV. části druhé TZ – Trestné činy proti rodině a dětem (příkladem týrání svěřené osoby podle § 198 TZ), ale i jinde.⁵³

1.6.2. Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalitou rozumíme souhrn společensky netolerovaných a neakceptovatelných jednání spjatých s pohlavním pudem a motivovaných sexuální potřebou jejich pachatelů. Mravnostní kriminalita je méně zastoupeným druhem kriminality, avšak s ohledem na předmět útoku představuje závažnou kriminalitu se značnou pozorností široké veřejnosti. Trestněprávní úpravou je třeba stanovit pevné hranice akceptovatelnosti pro jednotlivá sexuální jednání, a to i s ohledem na rostoucí možnosti páchaní trestných činů se sexuálním podtextem prostřednictvím moderních technologií. Mravnostní trestné činy lze dále dělit na sexuální trestné činy a trestné činy spojené s prostitucí, a jejich trestněprávní úprava se pak nachází především v hlavě III. druhé části TZ – Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuálních oblastech.⁵⁴

Mezi sexuální trestné činy upravené v hlavě III. druhé části TZ jsou například znásilnění podle § 185 TZ, sexuální nátlak podle § 186 TZ, nebo pornografické trestné činy. Mimo hlavu III. druhé části TZ se jedná například o obchodování s lidmi podle § 168 TZ nebo svádění k pohlavnímu styku dítěte podle § 202 TZ. Trestné činy spojené s prostitucí upravené v hlavě III. druhé části TZ jsou kuplířství podle § 189 TZ, prostituce ohrožující mravní vývoj dítěte podle § 190 TZ a dále trestné činy bezprostředně navazující na prostituci mimo hlavu III. druhé části TZ, tedy šíření nakažlivé lidské nemoci podle § 153 TZ, ohrožení pohlavní nemocí podle § 155 TZ nebo již zmíněné ohrožování výchovy dítěte či svádění k pohlavnímu styku.⁵⁵

1.6.3. Majetková kriminalita

Majetková kriminalita představuje dlouhodobě nejpočetnější kategorii trestné činnosti, jak z hlediska absolutního počtu spáchaných činů, tak v poměru k celkové kriminalitě. Předmětem útoku majetkových trestných činů je cizí majetek, přičemž je na základě motivace pachatele rozlišováno mezi majetkovými trestnými činy, jejichž motivací je vlastní obohacení a těmi,

⁵⁴ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 298, ISBN 978-80-7598-554-5

⁵⁵ Tamtéž, s. 299

jejichž motivací je poškození cizího majetku. Těžištěm trestněprávní úpravy je hlava V. části druhé TZ. Zde nalezneme jak úpravu pro trestné činy páchané za účelem vlastního obohacení, kam můžeme řadit typicky krádež podle § 205 TZ, zpronevěru podle § 206 TZ, nebo variace podvodu, tak úpravu pro trestné činy páchané za účelem poškození cizího majetku, tedy například porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 TZ, poškození cizí věci podle § 228 TZ, nebo zneužívání vlastnictví podle § 229 TZ. Vedle trestných činů upravených v hlavě V. části druhé TZ nalezneme i další trestné činy upravených v jiných hlavách TZ, které sice mají majetkový aspekt, ale ten není primárním objektem napadení. Majetkový aspekt u těchto činů je zpravidla okolností podmiňující vyšší trestní sazbu. Jedná se například o majetkový aspekt u trestných činů loupeže podle § 173 TZ či pytláctví podle § 304 TZ.⁵⁶

V souvislosti s majetkovou kriminalitou je nutné rozlišovat mezi policejní a justiční statistikou. Policejní statistika dle TSK totiž na rozdíl od striktní justiční statistiky některé z činů zařazených do hlavy V. přesouvá z majetkové kriminality do níže popsané kriminality hospodářské, a to dle specifik jako jsou výše škody nebo způsob provedení trestného jednání. Zároveň není možné při vyhodnocování majetkové kriminality opomenout aktuální stav trestní politiky a legislativní změny.⁵⁷

1.6.4. Hospodářská kriminalita

Hospodářská kriminalita je označení pro trestné činy směřující proti hospodářskému systému a jeho fungování. Jedná se tedy o protiprávní ekonomická jednání realizovaných prostřednictvím ekonomických nástrojů v ekonomickém prostředí, které je motivováno zajištěním prospěchu ekonomického subjektu.⁵⁸ Jde se o jednání typicky dlouhodobé a organizované, poškozující široký okruh osob, vyznačující se vznikem vysokých škod, které ohrožuje sociální a ekonomický systém.⁵⁹

Trestněprávní úprava hospodářské kriminality je opět velice rozštěpená. V užším slova smyslu je hospodářské trestněprávní jednání upraveno v hlavě VI. části druhé TZ, a to ve všech čtyřech oddílech této hlavy. Vedle této úpravy jde však za určitých specifik i o trestné činy dle

⁵⁶ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 315-316, ISBN 978-80-7598-554-5

⁵⁷ Tamtéž, s. 316

⁵⁸ Tamtéž, s. 332

⁵⁹ Tamtéž s. 333-334

hlavy V. části druhé TZ (typicky podvod, zpronevěra, legalizace výnosů z trestné činnosti nebo způsobení úpadku), ale i o Trestné činy obecně nebezpečné dle hlavy VII. části druhé TZ, Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci dle hlavy IX. části druhé TZ a proti pořádku ve věcech veřejných dle hlavy X. části druhé TZ.⁶⁰

1.6.5. Ostatní a zbývající kriminalita

Dle TSK je dále rozlišováno na kriminalitu ostatní a kriminalitu zbývající. Ostatní kriminalita je vedle násilné, mravnostní a majetkové kriminality součástí kriminality obecné. Mezi nejzastoupenější trestné činy řazené mezi ostatní kriminalitu náleží například maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 TZ, výtržnictví, poškození cizí věci ve smyslu sprejství podle § 228 odst. 2 TZ, či požáry a výbuchy. Dále však do ostatní kriminality řadíme drogovou kriminalitu a to primární drogové trestné činy, tedy trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy pro jiného podle § 283 TZ, přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu pro sebe podle § 284 TZ, nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 TZ, výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 TZ a šíření toxikomanie podle § 287 TZ.

Zbývající kriminalita je tvořena souhrnem různorodých trestných činů, z nichž jsou typicky nejpočetnější trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství podle § 274 TZ a § 360 TZ, a zanedbání povinné výživy podle § 196 TZ. Dále zahrnuje například trestné činy křivého obvinění a tlumočení, nepravdivého znaleckého posudku podle § 345 až 347 TZ nebo šíření poplašné zprávy podle § 357 TZ. Součástí zbývající kriminality je i trestná činnost v dopravě, a to tedy především ve smyslu způsobených dopravních nehod silničních, ale i leteckých nebo vodních plavidel, kvalifikovaných jako ublížení na zdraví či usmrcení z nedbalosti, obecné ohrožení, ohrožení pod vlivem návykové látky nebo opilství podle § 360 TZ.

1.6.6. Vojenské a protiústavní činy

⁶⁰ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 332-333. ISBN 978-80-7598-554-5

Posledním druhem kriminality rozlišovaným dle TSK jsou vojenské a protiústavní činy, které jsou v celkové kriminalitě zastoupeny velice sporadicky, typicky v jednotkách případů. Do této skupiny jsou řazeny veškeré činy dle hlavy IX. části druhé TZ – Trestné činy proti české republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci, hlavy XI. části druhé TZ – Trestné činy proti branné povinnosti, hlavy XII. části druhé TZ – Trestné činy vojenské a hlavy XIII. části druhé TZ – Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy.

2. Vývoj kriminality na území ČR v letech 2011 až 2023

V následující kapitole bude pojednáno o vývoji registrované kriminality na území České republiky, a to konkrétně o jejím vývoji v letech 2011 až 2023. Pro zjišťování rozsahu kriminality ve zvoleném časovém intervalu bude vycházeno především ze statistických přehledů Policie ČR.⁶¹ V některých částech této práce však bude zpracováno pouze období let 2011 až 2022, a to z důvodu dosud nezveřejněných podkladů pro zpracování roku 2023.

Pozorování vývoje kriminality v určitém časovém intervalu a určování jejích trendů (tendencí) je klíčové pro komplexní chápání stavu kriminality, což činí z dynamiky jednu z jejích klíčových charakteristik. Celkovou kriminalitu i její statistické výstupy však ovlivňuje řada faktorů. Velkou částí vnějších faktorů ovlivňujících kriminalitu jsou kriminologií předpokládané a popsané situace, jako aktuální trendy trestní politiky a s tím spojený proces kriminalizace a dekriminalizace, stav latentní kriminality, či amnestijní rozhodnutí prezidenta republiky.⁶² Zároveň se však může jednat i o mimořádnou a nepředpokladatelnou situaci, jakou byla pandemie nemoci Covid-19. I kriminalita ve vymezeném období byla vnějšími faktory ovlivněna, o kterých bude v praktické rovině pro sledované období pohovořeno níže.

Vedle toho je faktorem ovlivňujícím statistické výstupy i samotný způsob vedení statistik, z nichž je při vyhodnocování stavu kriminality vycházeno. Pro období sledované v této práci je relevantní především změna, která nastala v rámci statistik vedených Policií ČR na začátku roku 2016. Tato změna ovlivnila nejen technické aspekty ve smyslu změn hardwarových, softwarových či změn v algoritmech a změny celkového vzhledu statistik, ale také způsob, jakým jsou přičítány trestné činy jejich pachatelům. Před rokem 2016 byl ve statistikách každému pachateli přiřazován pouze nejzávažnější spáchaný trestný čin, což bylo změněno na zaznamenávání veškeré jeho trestné činnosti. Dále byl změněn způsob určování věku pachatelů trestné činnosti, kdy policie od roku 2016 přistoupila k hodnocení věku pachatelů už ke dni spáchání skutku, a nikoliv ke dni vznesení obvinění, jak tomu bylo do roku 2015. Tato změna v praxi dopadá na strukturu pachatelů jednotlivých skutků z hlediska věkového, čímž je zkruseno přímé porovnání z tohoto hlediska s lety předchozími.⁶³ Ke změnám došlo i v roce 2021, kdy byla policejní statistika restrukturalizována a optimalizována za účelem přesnějšího

⁶¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁶² GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 39, ISBN 978-80-7598-554-5.

⁶³ DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2016*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2017. s. 7. ISBN 978-80-7338-170-7.

promítnutí struktury kriminality a podrobnějšího sledování jednotlivých druhů kriminality.⁶⁴ V praxi se změny projeví především v rámci přesunů několika skutků z jednoho druhu kriminality do jiného druhu, a dále došlo k rozdělení kategorií označovaných jako „ostatní“, které sloužily jako sběrné kategorie pro více skutků vykazovaných na jednom řádku v rámci TSK. Příkladem přesunů skutků z jednoho druhu kriminality do jiného může být skutek neoprávněného zásahu do domu podle § 208 TZ, který byl z násilné kriminality přesunut (2020, TSK řádek č. 184) do ostatní majetkové kriminality (2021, TSK řádek č. 510), skutek pytláctví podle § 304 TZ přesunut z majetkové kriminality (2020, TSK řádek č. 590) do hospodářské kriminality (2021, TSK řádek č. 858) a skutek týrání zvířat a zanedbání péče o zvíře podle § 302, § 302a, § 303 TZ přesunut ze zbývající kriminality (2020, TSK řádek č. 784) do hospodářské kriminality (2021, TSK řádek č. 898). K rozdělení kategorií „ostatní“ došlo téměř u všech druhů kriminality. Příkladem je možné uvést rozdělení řádku TSK č. 290 v rámci mravnostní kriminality.

Tabulka 1 Změna TSK mravnostní kriminality 2020/2021

řádek / rok	2020	2021
290	ostatní mravnostní trestné činy (§ 190, 192–194)	X
291	X	Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§190)
292	X	dětská pornografie a zneužití dítěte k ní (§ 192, 193)
293	X	účast na pornografickém představení (§ 193a)
294	X	navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b)
295	X	dvojí manželství (§ 194)

Zdroj: policejní statistiky 2020, 2021,⁶⁵ vlastní zpracování

⁶⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Vývoj registrované kriminality v roce 2021*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2021.aspx> [cit. 2024-02-12].

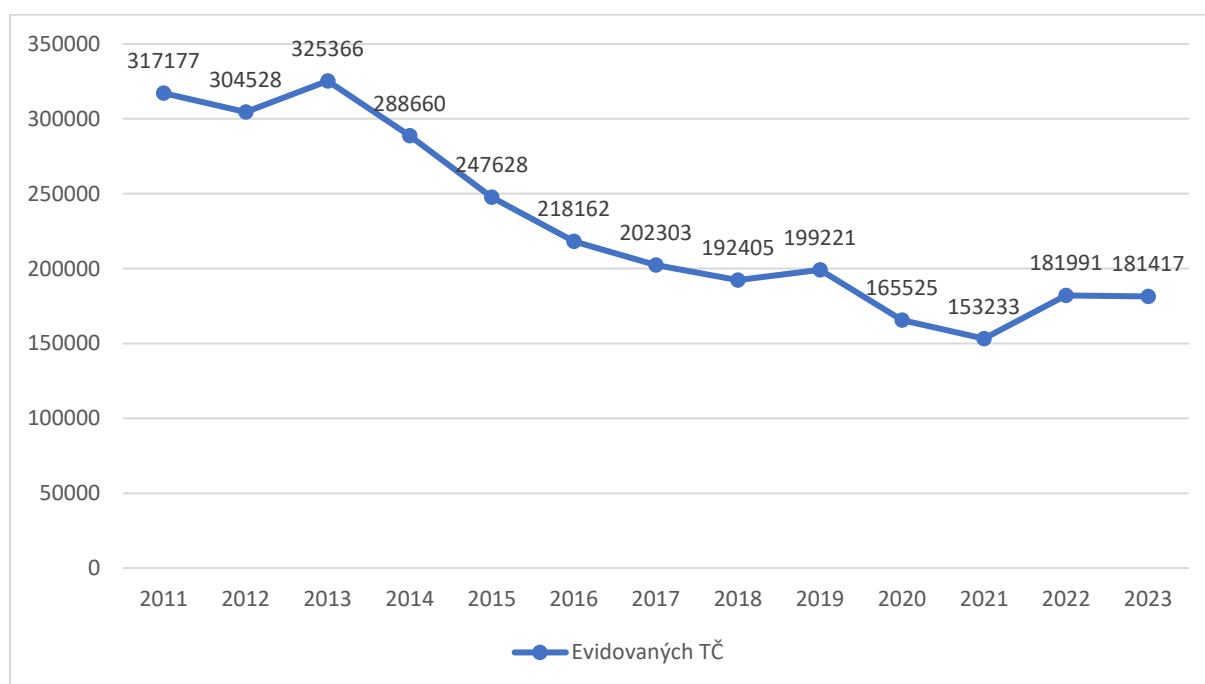
⁶⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

Nejvýrazněji byla touto restrukturalizací statistiky poznamenána kriminalita majetková, jejíž struktura se poprvé změnila tak, že krádeže vloupáním předčily co do počtu krádeže prosté a majetková struktura je tak porovnatelná s předchozími lety pouze jako celek, a nikoliv co do vnitřní struktury.⁶⁶ Z celkového hlediska pak restrukturalizace pomohla k přesnějšímu zkoumání struktury jednotlivých druhů kriminalit, ale dle mého názoru mírně snížila přehlednost statistik a tím ztížila přímé porovnávání s lety předchozími.

2.1. Vývoj celkové kriminality v letech 2011–2023

Jak vyplývá z níže uvedeného grafu, klesající tendenci lze na území České republiky sledovat až do roku 2021, neboť výjimkou pro toto období byly pouze roky 2013 a 2019. Po roce 2021 dochází k výraznějšímu nárůstu kriminality, když se absolutní čísla pohybují v roce 2022 i 2023 mírně nad hodnotou 181 000 registrovaných skutků. Nejméně trestných činů bylo ve sledovaném období registrováno v roce 2021 (celkem 153 233), nejvíce pak v roce 2013 (celkem 325 366).

Graf č. 1 Vývoj registrované kriminality v letech 2011–2023



⁶⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Vývoj registrované kriminality v roce 2021*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2021.aspx> [cit. 2024-02-12].

K poklesu registrované kriminality došlo již mezi prvními lety sledovaného období, kdy došlo k poklesu o necelá 4 % policií registrovaných skutků. Po tomto úvodním poklesu však nastala první z výše uvedených výjimek, tedy kriminalita roku 2013. V tomto roce došlo k nárůstu evidované kriminality o 20 838 skutků. To znamenalo meziroční nárůst o 6,8 %, což znamenalo zároveň i nejvyšší procentuální meziroční nárůst celkové kriminality na našem území od roku 1994.⁶⁸ Přisuzovat takový nárůst kriminality jedné konkrétní příčině nelze, ale za jeden z hlavních důvodů tohoto nárůstu je považováno Rozhodnutí prezidenta republiky č. 1/2013 Sb., o amnestii, ze dne 1. ledna 2013. Na základě tohoto amnestijního rozhodnutí bylo více než 100 tisíc probíhajících trestních kauz zastaveno⁶⁹ a z českých věznic propuštěno na 6 471 vězňených osob.⁷⁰ Amnestovaní však do konce roku 2013 spáchali přes 5 tisíc skutků a policie z řad amnestovaných stíhala 2 471 osob. Zároveň bylo v roce 2013 stíháno a vyšetřováno celkem 61 934 recidivistů, což znamenalo historicky nejvyšší hodnotu na území ČR.⁷¹

Ačkoliv amnestie ovlivnila registrovanou kriminalitu v roce 2013, její důsledky nebyly dlouhodobějšího rázu, a tak v roce 2014 dochází opět k poklesu počtu registrovaných trestných činů, na který navazuje další trend klesání. Při srovnání absolutních čísel celkové registrované kriminality v letech 2014 až 2018 pozorujeme postupný meziroční pokles celkové kriminality (-11,3 %, -14,2 %, -11,9 %, -7,3 %, -4,9 %), který se změnil až u druhé výše zmíněné výjimky, tedy v roce 2019, ve kterém došlo k mírnému nárůstu registrované kriminality o 6 818 registrovaných skutků (+3,5 %). Konkrétních důvodů vedoucích k poklesům registrované kriminality v těchto letech může být několik, předním důvodem však dle mého názoru bylo zlepšení ekonomické situace v ČR, především ve smyslu vnímání své ekonomické situace

⁶⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁶⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013*. Online. In: mvcr.cz. 2014, s. 5. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁶⁹ MAREŠOVÁ, Alena, a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2013*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014, s. 11. ISBN 978-80-7338-142-4.

⁷⁰ VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky za rok 2013*. Online. In: vs-cr.cz. 2014, s. 141. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby> [cit. 2024-04-10].

⁷¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013*. Online. In: mvcr.cz. 2014, s. 2. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

občany. Z výzkumů zveřejňovaných centrem pro výzkum veřejného mínění vyplývá, že míra pozitivních odpovědí na otázku „Jak byste hodnotil současnou ekonomickou situaci v naší zemi?“ strmě roste od ledna roku 2014, kdy pozitivně odpovědělo pouhých 8 % respondentů oproti 59,2 % negativních odpovědí, až do roku 2019. V prosinci roku 2015 pak poprvé respondenti odpovídali pozitivně více, než negativně (30,2 % odpovědí „dobrá“, 26,6 % odpovědí „špatná“).⁷² Stejný vývoj a růst, ačkoliv ne tak výrazný, zaznamenal i výzkum hodnocení životní úrovně domácností⁷³ a spokojenosti se životem.⁷⁴

Svou specifičností se vyznačují roky 2020 a 2021. V těchto letech sledujeme historicky nejnížší počty evidovaných trestných činů, neboť v roce 2020 bylo evidováno 165 525 skutků (-33 696, - 16,9 %) a v roce 2021 jen 153 233 skutků (-12 292, -7,4 %). Tyto historicky nejnížší nápadky je třeba chápat v souvislostech aktuální situace na území ČR. K podstatnému ovlivnění registrované kriminality vedla celosvětová pandemie nemoci Covid-19, s kterou se ČR potýkala od začátku roku 2020.⁷⁵ Na tuto situaci byly vlády po celém světě nuceny reagovat a Vláda ČR nebyla výjimkou. V roce 2020 tak začala Vláda ČR přijímat rozličná opatření, kterými se snažila šíření nemoci zabránit.⁷⁶ Důsledkem těchto opatření mimo jiné došlo ke změně chování obyvatel včetně chování kriminálního a kriminalita se jako celek i svou strukturou začala měnit. Nepříznivá pandemická situace přetrvávala i v roce 2021 a některá opatření omezující práva a svobody obyvatelstva platila, či byla přijímána nová v ještě restriktivnější podobě, i v průběhu tohoto roku.⁷⁷ Především v první polovině tohoto roku byl znatelně omezen volný pohyb osob, dále byly omezeny možnosti poskytování služeb,

⁷² CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Hodnocení ekonomické situace ČR. Online. In: cvvm.soc.cas.cz. Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question3> [cit. 2024-02-12].

⁷³ CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Hodnocení životní úrovně domácností. Online In: cvvm.soc.cas.cz. Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question2> [cit. 2024-02-12].

⁷⁴ CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Spokojenost se životem. Online. In: cvvm.soc.cas.cz. Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question13>. [cit. 2024-02-12].

⁷⁵ KUBANT, Vít. *V Česku jsou první tři nakažení koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie.* Online. In: iRozhlas.cz. aktualizováno 2.3.2020. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk [cit. 2024-04-10].

⁷⁶ VLÁDA ČR. *Vládní usnesení související s bojem proti epidemii – rok 2020.* Online. In: vlada.cz. 2020. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>. [cit. 2024-04-10].

⁷⁷ VLÁDA ČR. *Vládní usnesení související s bojem proti epidemii – rok 2021.* Online. In: vlada.cz. 2021. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>. [cit. 2024-04-10].

ubytování, provozu prodejen, pořádání veřejných akcí, prezenční výuky ve školách, nebo byly stanoveny speciální podmínky pro cestování i při návratu ze zahraničí. Zároveň však byla stanovena povinnost dodržovat osobní izolaci při onemocnění, dále povinnost používat ochranu dýchacích cest respirátory, nebo povinnost prokazovat svou bezinfekčnost pomocí certifikátů o očkování či negativního testu na přítomnost viru, a to i po ukončení platnosti ostatních nutných opatření omezující svobody obyvatel.⁷⁸ První uvedená skupina opatření vedla ke snížení mobility obyvatelstva, omezení shromažďování většího počtu osob i znatelnému úbytku turismu, čímž došlo ke snížení příležitostí páchat trestnou činnost a vedlo ke snížení hodnot páchané kriminality jako celku. Druhá skupina opatření naopak vedla k nárůstu četnosti několika kriminálních skutků (příkladem šíření nakažlivé nemoci v nedbalostní i úmyslné formě). Jako celek navíc pandemie a přijímaná opatření měla za následek růst napětí a radikalizace části obyvatel, projevující se nedodržováním přijatých opatření, úbytkem důvěry obyvatel ve veřejné instituce a zvyšováním relevance tzv. dezinformační scény.⁷⁹ Ta mimo jiné ohledně pandemie šířila mnohá dezinformační tvrzení, především prostřednictvím sociálních sítí.⁸⁰ Zároveň jsou statistiky v těchto letech ovlivněny novelou trestního zákoníku č. 333/2020, která nabyla účinnosti dne 1.10.2020, a kterou zákonodárce reflektoval zvyšující se mzdy. Hranice škod způsobených trestným činem podle § 138 TZ byly zvýšeny na dvojnásobek původních hodnot a přímé porovnávání s roky před přijetím této novelizace je tak výrazně zkresleno.⁸¹

V roce 2022 došlo k nárůstu kriminality o 18,8 % na hodnotu 181 991 registrovaných činů, na který navazoval mírný pokles o 0,3 % na hodnotu 181 417 registrovaných činů v roce 2023. Za tento nárůst je zodpovědné jednak ukončení platnosti nejrestriktivnějších opatření týkajících se pandemie, ale i znatelné zhoršení ekonomické situace na území ČR, energetická krize a

⁷⁸ SLABÁ, Jitka. *Vládní boj proti pandemii: přehled opatření vydaných v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19 v Česku v letech 2020 a 2021*. Online. Demografie, revue pro výzkum populačního vývoje. 2022, 64(2), s. 175-196. Dostupné z: <https://doi.org/10.54694/dem.0303>. [cit. 2024-04-10]

⁷⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2021, s. 6. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁸⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních trendů a sdělení*. Online. In: mvcr.cz. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-trendu-a-sdeleni.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁸¹ RÜCKLOVÁ, Klára. *Hranice škody se v trestněprávních kauzách zvyšuje na dvojnásobek*. Online. In: pravni prostor.cz. 6.8.2020. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/trestni-pravo/hranice-skody-se-v-trestnepravnich-kauzach-zvysuje-na-dvojnaso-bek>. [cit. 2024-04-12].

Ruská invaze na Ukrajinu v únoru tohoto roku.⁸² O této problematice bude blíže hovořeno dále v kapitole věnující se struktuře kriminality v roce 2022.

2.2. Míra objasněnosti v letech 2011-2023

Míra objasněnosti představuje počet registrovaných trestných činů, u nichž byl odhalen pachatel bez ohledu na to, zda byl poté trestně stíhán, v poměru k těm trestným činům, u kterých pachatel odhalen nebyl.⁸³ Sledovat míru objasněnosti je dle mého názoru klíčové, neboť její význam spočívá nejen v možnosti pozorovat efektivitu policejních orgánů, ale může hrát roli i v rámci určování trendů a strategií v oblasti prevence jednotlivých druhů trestné činnosti, a to právě s ohledem na to, jak jsou příslušné orgány úspěšné v odhalování jejich pachatelů.

Jak vyplývá z níže uvedeného grafu, míra objasněnosti se na území České republiky postupně zvyšovala. Ve sledovaném období sledujeme průběžný nárůst míry objasněnosti od roku 2011 až do roku 2018, kdy dosáhla svého vrcholu s hodnotou 48,2 %. Následně však došlo k mírnému poklesu a v roce 2019 míra objasněnosti klesla na hodnotu 46,8 %. Tento pokles je nutné chápat i v souvislosti s ojedinělým nárůstem celkově evidované kriminality, kdy i přes procentuální snížení míry objasněnosti, bylo celkem v absolutních číslech objasněno o 407 skutků více než v roce přechodím. V roce 2020 dochází opět k mírnému zvýšení na hodnotu 47 %, na který navazuje míra objasněnosti v roce 2021, která opět vzrostla a dosáhla hodnoty 47,3 %. Po roce 2021 došlo podobně jako u registrované kriminality k poklesu, kdy došlo v roce 2022 ke snížení o 2,5 % na hodnotu 44,8 %. V tomto případě je však situace podobná roku 2019, neboť i přes pokles míry objasněnosti bylo objasněno v absolutních číslech o 8 981 skutků více skutků. V roce 2023 míra objasněnosti vzrostla na konečnou hodnotu 45,8 %.

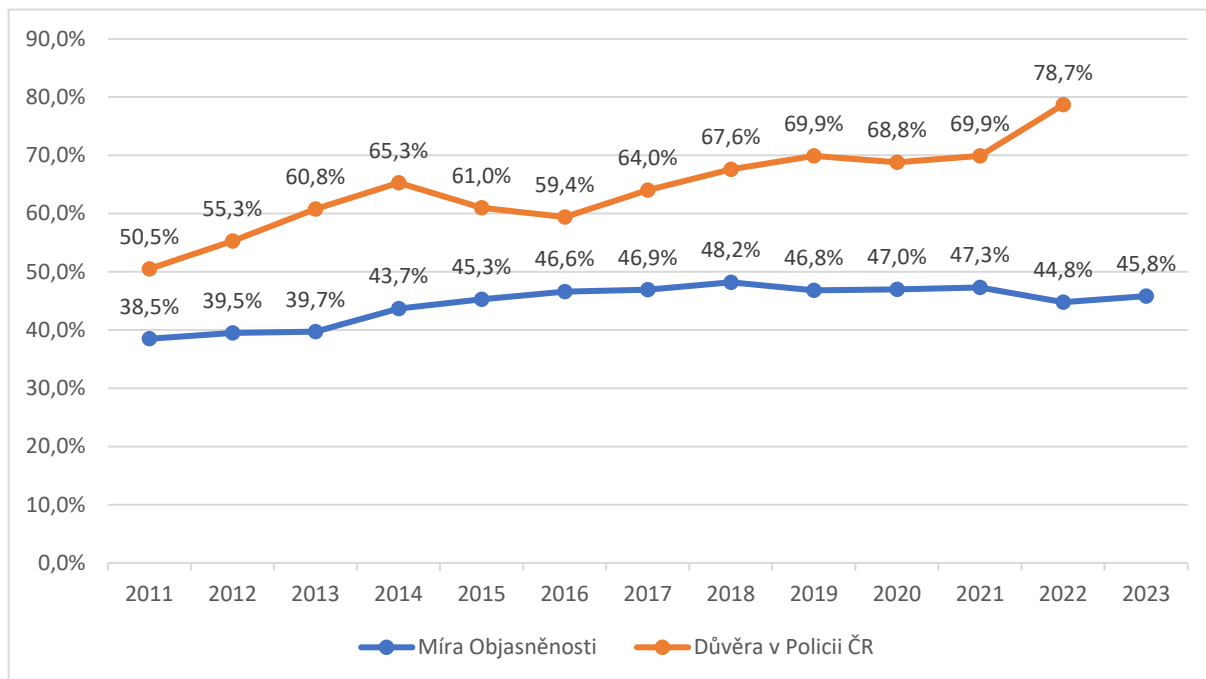
Dalším ukazatelem, který je s mírou objasněnosti spojen a se kterým se navzájem ovlivňuje, je důvěra občanů v Policii ČR jako instituci. Ta má ve sledovaném období vzrůstající trend s několika fluktuacemi v letech 2015 a 2016 a její přesný stav je blíže zpracován v níže uvedeném grafu. Informace ohledně důvěry k Policii ČR vychází z průzkumu veřejného mínění

⁸² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2023, s. 5. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁸³ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019., s. 145, ISBN 978-80-7400-732-3

prováděného Centrem pro výzkum veřejného mínění, kdy je v grafu vycházeno vždy ze zjištění získaného v druhé polovině jednotlivých let sledovaného období. S rostoucí důvěrou v policii pak přirozeně roste ochota občanů tyto trestné činy nahlašovat, což mimo jiné vede i k přesnějším statistikám ohledně stavu kriminality jako celku.

Graf č. 2 Míra objasněnosti a důvěra v policii ČR v letech 2011–2023



Zdroj: Míra objasněnosti – policejní statistiky za rok 2011-2023⁸⁴, Důvěra v policii – Časové řady vybraných otázek naší společnosti⁸⁵; vlastní zpracování

2.3. Územní rozložení kriminality v letech 2011-2022⁸⁶

Územím s nejvyšším nápadem kriminality co do absolutních čísel bylo v letech 2011 až 2022 hlavní město Praha. Po většinu sledovaného období bylo v Praze evidováno okolo 25 % veškeré registrované kriminality. V letech 2020 až 2021 lze sledovat pokles podílu kriminality v Praze na celkové kriminalitě na hodnoty mírně pod 23 % hranici, na což navázal rok 2022 a další pokles na hodnotu 22,4 %. I přesto bylo v Praze registrováno nejvíce trestných činů

⁸⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁸⁵ CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Důvěra v Policii ČR*. Online. In: cvm.soc.cas.cz. Dostupné z: <https://cvmmapp.soc.cas.cz/#question17>. [cit. 2024-02-12].

⁸⁶ Počet obyvatel pro výpočet indexových čísel v této kapitole čerpán z: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024*: Demografie. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

v každém jednotlivém roce sledovaného období. Druhým nejzasaženějším místem byl co do absolutních čísel kraj Moravskoslezský. I zde však byl zaznamenán mírný pokles podílu na celkové kriminalitě a z hodnot přesahujících 13 % v letech 2011-2013 se kriminalita Moravskoslezského kraje v následujících letech dostává na stabilní podíl okolo 12 %. Třetím nejzatíženějším krajem byl zpravidla kraj Středočeský. I zde došlo k poklesu z podílu přesahujícího 11 % v letech 2011 až 2013 ke stabilnímu podílu mezi hodnotou 10 a 11 % pro většinu sledovaného období. Jedinou výjimkou byl rok 2018, ve kterém byl registrován podíl o velikosti 9,98 % a Středočeský kraj se v tomto roce umístil až za Jihomoravským krajem, na jehož území bylo v tomto roce evidováno 10,2 % všech registrovaných činů. Dalšími co do absolutních čísel výrazněji zasaženými byly ve sledovaném období kraje Jihomoravský a Ústecký. Na území kraje Jihomoravského došlo k vzrůstu podílu na celkové kriminalitě, když se z hodnot okolo 9 % dostává v posledních 3 letech sledovaného období k více než 10% podílu. Situace v kraji Ústeckém byla poměrně stabilní a po celé sledované období byl zaznamenán podíl na celkové kriminalitě o velikost 8,5 až 9,5 %.

Naopak nejméně zatíženým krajem co do absolutních čísel byl v letech 2011–2022 kraj Karlovarský, kde byl s výjimkou roku 2019 evidován nejnižší podíl na celkové kriminalitě ve všech letech sledovaného období, pohybující se okolo 2,5 %. Tento závěr je však třeba chápat s ohledem na počet obyvatel, neboť se jedná o kraj s nejmenším počtem obyvatel, což se projevuje na intenzitě kriminality. Málo zasaženy co do absolutních čísel jsou dále kraje Pardubický a Vysočina. V těch bylo shodně a stabilně registrováno mezi 2,7 a 2,9 % veškeré registrované kriminality v každém roce sledovaného období.

V otázce intenzity kriminality bylo nejzatíženějším územím taktéž hlavní město Praha. Zde sice došlo k poklesu z hodnot okolo 6 000 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel k méně než 3 000 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel v posledních letech, přesto byla Praha nejzatíženějším územím v každém jednotlivém roce. Nejvíce zatížena byla Praha i v průměrných hodnotách, kde je evidováno průměrných 4 455,2 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel ročně. Druhým nejzatíženějším krajem byl kraj Ústecký, a ačkoliv došlo i na území Ústeckého kraje k výraznému snížení intenzity kriminality, na pomyslném druhém místě se umístil každý jednotlivý rok. Druhé místo obsadil Ústecký kraj i v průměrných hodnotách s celkem průměrnými 2 533,4 registrovanými skutky na 100 000 obyvatel ročně. Moravskoslezský kraj následoval s průměrnými 2 418,3 registrovanými skutky na 100 000 obyvatel ročně a s výjimkou let 2015, 2018 a 2020 bylo na jeho území evidováno třetí nejvýraznější zatížení. V předmětných letech byly vyšší hodnoty evidovány na území kraje

Libereckého, kde bylo průměrně registrováno 2 308,8 skutků na 100 000 obyvatel ročně. Zároveň jsou Praha, kraj Ústecký, kraj Moravskoslezský a kraj Liberecký jedinými kraji, které přesáhly hranici průměrných 2 000 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel ročně. Pro srovnání s absolutními čísly je vhodné uvést kraj Karlovarský a jeho zmiňovanou intenzitu s ohledem na nejnižší počet obyvatel. Na území Karlovarského kraje bylo evidováno průměrných 1 971,6 skutků na 100 000 obyvatel ročně, což je pátá nejvýraznější průměrná hodnota.

Nejnižší průměrná intenzita byla evidována v kraji Zlínském s 1 241,3 registrovanými skutky na 100 000 obyvatel ročně a zároveň nejnižší hodnota pro roky 2011 až 2014, rok 2019 a 2021. Následoval kraj Vysočina s průměrnými 1 266,8 registrovanými skutky na 100 000 obyvatel ročně a nejnižší hodnotou v letech 2017 a 2018. Na území kraje Pardubického bylo evidováno průměrně 1 283 skutků na 100 000 obyvatel ročně a nejnižší hodnoty pro roky 2015, 2016, 2020 a 2022.

K vysokému nápadu kriminality v Praze lze uvést, že se jedná o poměrně specifický region. Vysoká kriminality je připisována vysoké hustotě obyvatelstva, vyšší anonymitě, vyšší koncentrací cizinců a cestovního ruchu, ale i větší počtem příležitostí k páčání trestné činnosti. V případě Ústeckého, Libereckého a Moravskoslezského kraje lze uvažovat o propojenosti struktury obyvatelstva a sociálních ukazatelů, jako je míra nezaměstnanosti či počet vyplacených sociálních dávek, s mírou kriminality.⁸⁷

2.4. Pachatelé trestných činů v letech 2011–2022

2.4.1. Počet stíhaných a vyšetřovaných osob a recidiva

Data v této kapitole vycházejí především ze Zpráv o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2011 až v roce 2022.⁸⁸

⁸⁷ SCHEINOST, Miroslav a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023. ISBN 978-80-7338-205-6.

⁸⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro roky 2011 až 2022*. Online. Ministerstvo Vnitřní České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

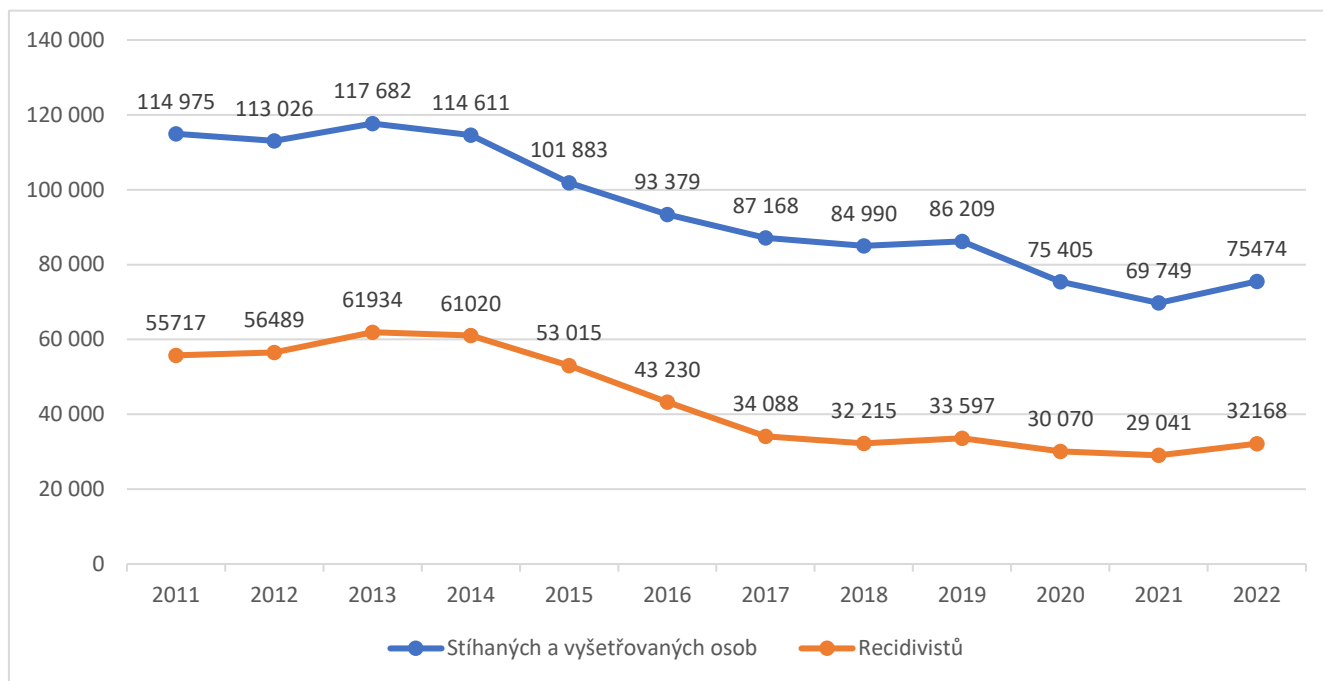
Počet stíhaných a vyšetřovaných osob ve sledovaném období koreluje jak s množstvím registrovaných trestných činů, tak s mírou objasněnosti. Největší množství stíhaných a vyšetřovaných osob sledujeme v roce 2013, kdy bylo stíháno a vyšetřováno celkem 117 682 osob, což odpovídá popsanému nárůstu registrované kriminality v tomto roce. Po roce 2013 došlo ke klesání počtu stíhaných a vyšetřovaných, a to až do roku 2019. K nejznatelnějšímu poklesu v absolutních počtech stíhaných a vyšetřovaných osob došlo mezi roky 2014 a 2015, kdy došlo k poklesu o celkem 12 728 stíhaných osob (-11,1 %). Takový pokles je však nutné opět vykládat i v souvislosti s celkovým počtem registrovaných skutků, neboť právě mezi lety 2014 a 2015 došlo i k největšímu poklesu registrované kriminality ve sledovaném období (-41 032 skutků). V roce 2016, ve kterém došlo ke změně způsobu přičítání trestné činnosti jejich pachatelům, bylo zaznamenáno poprvé snížení počtu stíhaných a vyšetřovaných pod hranici 100 000 osob. V roce 2019, který je zároveň druhou výjimkou i z klesajícího trendu registrované kriminality, dochází k druhému mírnému nárůstu množství stíhaných a vyšetřovaných, a to o 1 219 osob. V období pandemie se vrací trend klesající a zároveň mezi rokem 2019 a 2020 dochází k největšímu procentuálnímu poklesu stíhaných osob (-12,5 %). Minimum stíhaných a vyšetřovaných osob bylo evidováno v roce 2021 (69 749). Rok 2022 zaznamenal nárůst na 75 474 stíhaných a vyšetřovaných osob, což je oproti roku 2021 nárůst poměrně znatelný (+5 725).

Recidiva ve smyslu používaném v policejních statistikách je ukazatelem počtu pachatelů, kteří již v minulosti byli odsouzeni za trestný čin a dopustili se další trestné činnosti.⁸⁹ Největší množství recidivistů z pohledu absolutních čísel se na kriminalitě podílelo v roce 2013 (61 934 recidivistů). Z pohledu procentuálního pak byl nejvyšší podíl recidivistů zaznamenán v roce 2014 (53,2 %). Od roku 2014 docházelo k poklesu stíhaných recidivistů jak z pohledu absolutních čísel, tak z pohledu podílu na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob. Ke zlomu dochází v roce 2019, kdy vzrůstá jak absolutní číslo počtu opakovaně trestaných osob (+1 382) tak procentuální podíl recidivistů na celkovém počtu stíhaných osob (+1,1 %). I přes pokles absolutního počtu stíhaných recidivistů v následujících letech, dochází k růstu procentuálního zastoupení i po roce 2019, a v roce 2021 je zaznamenán podíl opět nad hranici 40 %. Z růstu podílu recidivistů v letech zasažených pandemií je možné usoudit, že opatření přijímaná v rámci boje proti pandemii se kriminálního chování recidivistů dotkla méně než osob

⁸⁹ GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 109. ISBN 978-80-7598-554-5

bez kriminální historie. Rostoucí trend pokračoval i v roce 2022, a to jak v absolutních číslech (+ 3 127, +10,8 %), tak v podíl k celkovému počtu stíhaných a vyšetřovaných osob (+1 %).

Graf č. 3 Počet stíhaných osob a recidivistů v letech 2011–2022



Zdroj: zprávy v oblasti vnitřní bezpečnosti za roky 2011-2022⁹⁰, vlastní zpracování

Tabulka č. 1 Podíl recidivistů na stíhaných a vyšetřovaných osobách v letech 2011-2022

	Stíhaných a vyšetřovaných	Opakovaně trestaných	% Podíl
2011	114 975	55 717	48,5 %
2012	113 026	56 488	50,0 %
2013	117 682	61 934	52,6 %
2014	114 611	61 020	53,2 %
2015	101 883	53 015	52,0 %
2016	93 379	43 230	46,3 %
2017	87 168	34 088	39,1 %
2018	84 990	32 215	37,9 %

⁹⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro roky 2011 až 2022. Online. Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

2019	86 209	33 597	39,0 %
2020	75 405	30 070	39,9 %
2021	69 749	29 041	41,6 %
2022	75 474	32 168	42,6 %

Zdroj: zprávy v oblasti vnitřní bezpečnosti za roky 2011-2022⁹¹, vlastní zpracování

2.4.2. Analýza pachatelů stíhaných v letech 2011–2022

Mezi stíhanými a vyšetřovanými jsou dlouhodobě nejvíce zastoupeni muži starší 18 let. Jinak tomu nebylo ani v letech 2011 až 2022 a ačkoliv jejich zastoupení mírně v průběhu let klesalo, v celkovém náhledu bylo poměrně stabilní a po celou dobu přesahovalo 80% hranici. V následujícím grafu se proto zaměřím na podíl žen starších 18 let a mládeže ve věku 1-17 let na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob.

Zastoupení žen mezi pachateli trestné činnosti ve sledovaném období se co do podílu pomalu zvyšovalo, když se v průběhu sledovaných let z hodnot mírně nad 13 % dostáváme k podílu mezi 16 až 17 % na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob. Typicky jsou však ženy více zastoupeny mezi pachateli majetkové kriminality, kde se zároveň předpokládá i vyšší míra latence, a tak se i u kriminality žen předpokládá vyšší latence než u kriminality mužů. I přes tento růst je podíl žen na kriminalitě poměrně nízký.⁹²

Kriminalitu mládeže lze dále rozdělovat na kriminalitu dětí ve věku do 14 let a kriminalitu mladistvých ve věku mezi 15 a 17 lety. Kriminalita mládeže má několik svých specifíků, typicky se jedná o kriminalitu s vysokou mírou latence, převažujícím zastoupením méně závažných trestných činů, páchanou především chlapci a často ve skupinách. Svá specifika má kriminalita mládeže i ve způsobech provádění těchto činů, kde spatřujeme nedokonalou přípravu či neúměrnou tvrdost provedení.⁹³ Z níže uvedeného grafu vyplývá, že dlouhodobý trend klesajícího zastoupení mládeže byl přerušen po roce 2016, ve kterém došlo ke změně způsobu vykazování věku pachatelů trestné činnosti v policejních statistikách. Od tohoto roku rostl podíl mládeže na stíhaných osobách z 4,5 % k 5 %. K poklesu došlo přirozeně spolu s obdobím

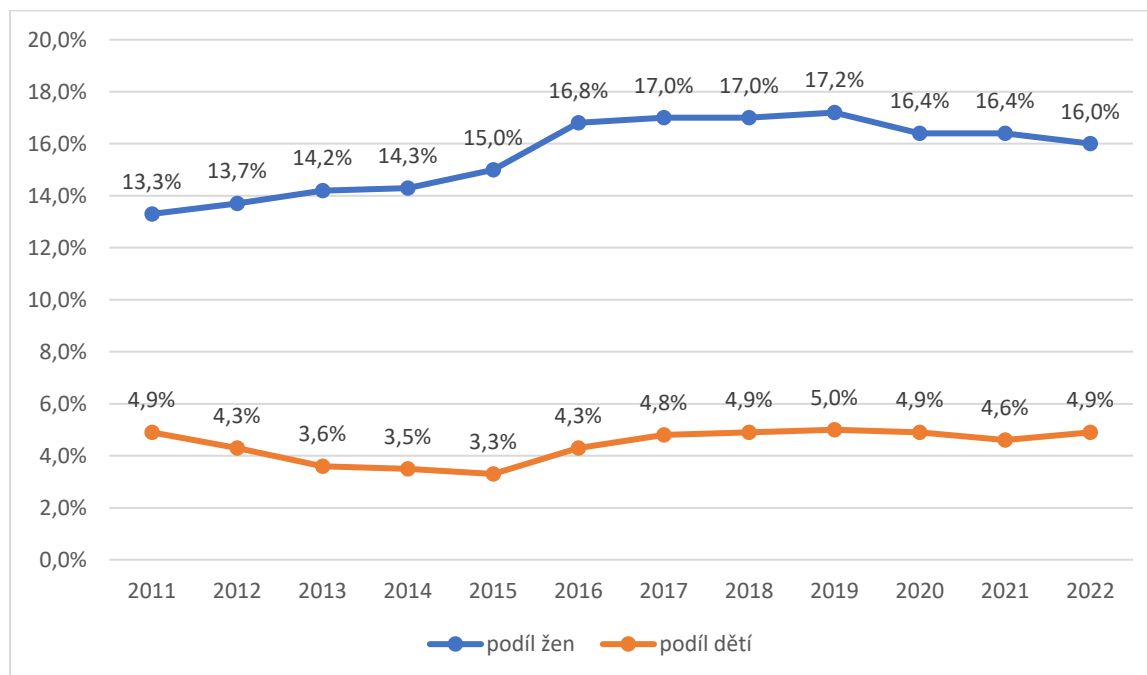
⁹¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro roky 2011 až 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁹² GRĚVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 106-107. ISBN 978-80-7598-554-5.

⁹³ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., HULMÁKOVÁ, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 284-289. ISBN 978-80-7400-732-3

pandemie v letech 2020 a 2021. Roku 2021 nastalo absolutní minimum, kdy bylo stíháno 3 204 osob mladších 18 let. V roce 2022 bylo stíháno 3 708 osob mladších 18 let (+504), a na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných se podílely z 4,9 %. Při pozorování kriminality mládeže je však třeba mít na paměti, že jejich kriminalitu ovlivňují demografické vlivy více než jiné skupiny pachatelů.

Graf č. 4 Ženy a děti mezi pachateli v letech 2011-2022



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2022⁹⁴, zprávy v oblasti vnitřní bezpečnosti za roky 2011-2022⁹⁵, vlastní zpracování

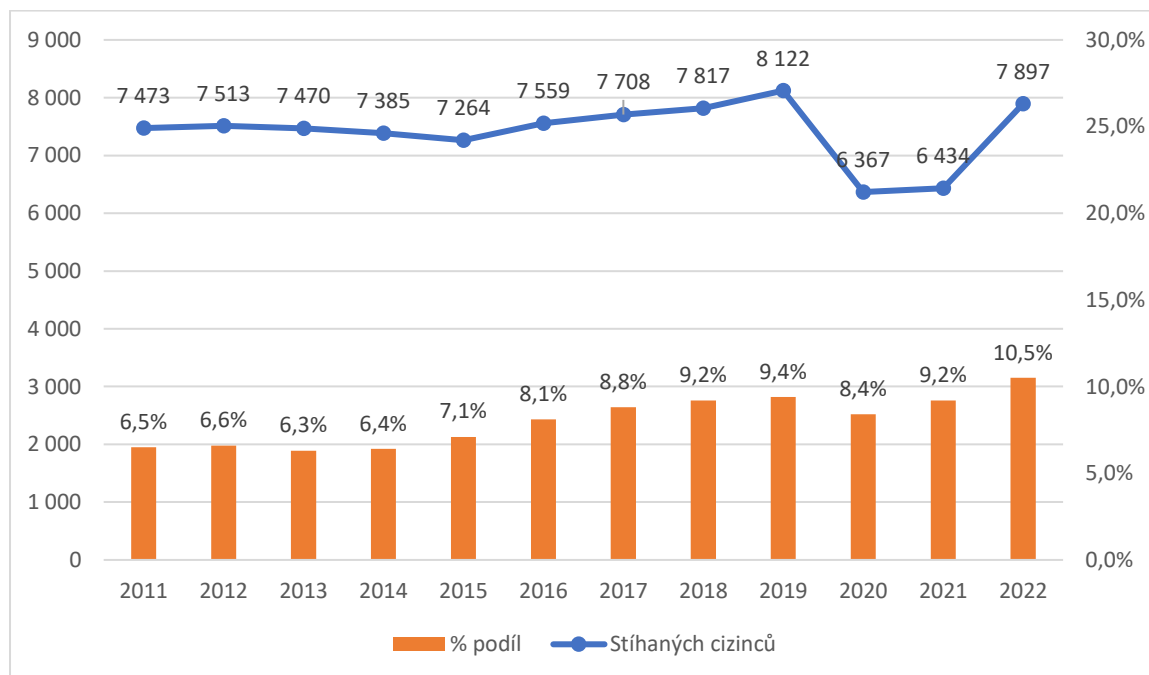
Další zastoupenou skupinou pachatelů jsou pachatelé cizí státní příslušnosti. Absolutní čísla stíhaných cizinců ve sledovaném období zaznamenávala poměrně ustálený, mírně klesající trend až do roku 2015. Na ten navazoval trend rostoucí se svým maximem v roce 2019, ve kterém bylo stíháno na 8 122 osob cizí státní příslušnosti. K hlubokému propadu v absolutních číslech pak došlo v letech 2020 a 2021. V roce 2020, i přes propad absolutních čísel stíhaných osob cizí státní příslušnosti k bezkonkurenčním minimům a zároveň i hlubokému poklesu

⁹⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12]. [cit. 2024-02-12].

⁹⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro roky 2011 až 2022*. Online. Ministerstvo Vnitřní České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

meziročního procentuálního zastoupení, byl podíl cizinců na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných stále vyšší, než před rokem 2017. V roce 2021, s druhou nejnižší hodnotu v absolutních číslech, navíc podíl vzrostl na hodnotu 9,2 %. V roce 2022 pak dochází k nárůstu absolutních čísel (+1 463) a především podílu na celkovém množství stíhaných osob s hodnotu 10,5 % (+1,3 %). Stejně jako podíl cizinců na stíhaných osobách roste i podíl skutků spáchaných osobami cizí státní příslušnosti na celkovém počtu registrovaných skutků. Zde je možné sledovat nárůst od zhruba 7 % k hodnotě 10,1 % v roce 2022.⁹⁶ Tyto nárůsty je však potřeba vykládat jednak s každoročním nárůstem počtu cizích státních příslušníků žijících na území ČR, a to především v roce 2022, a klesajícím celkovým počtem registrovaných skutků. Obecně je kriminalita cizích státních příslušníků společností přeceňovaný jev a její vývoj zůstává v celém sledovaném období poměrně stabilní.⁹⁷

Graf č. 5 Počet stíhaných cizinců v letech 2011-2022



Zdroj: zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti za roky 2011-2022⁹⁸, vlastní zpracování

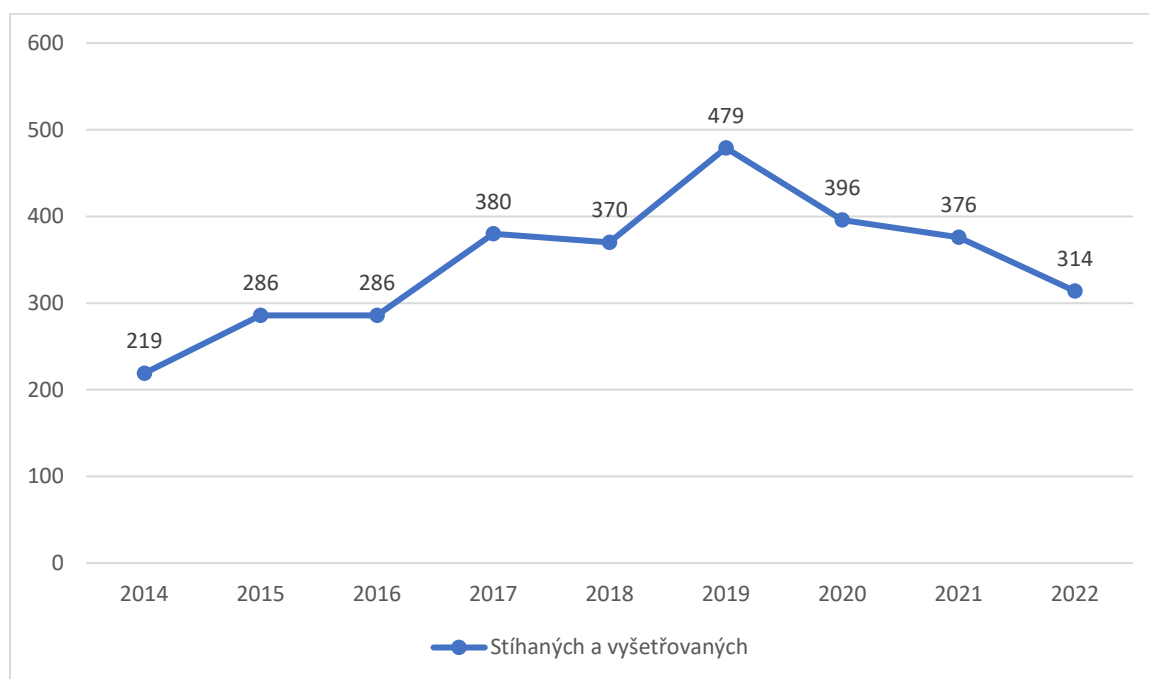
⁹⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro roky 2011 až 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁹⁷ SCHEINOST, Miroslav a kol., *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022*. Studie. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 133, 143. ISBN 978-80-7338-205-6.

⁹⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro roky 2011 až 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra

Další skupinou pachatelů jsou právnické osoby. Trestní odpovědnost právnických osob je založena, s účinností od 1.1.2011, na základě zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Tímto zákonem byla založena trestněprávní odpovědnost právnických osob na systému přičitatelnosti protiprávních činů spáchaných v rámci činnosti nebo ve prospěch právnických osob, a to skupinou zákonem vymezených fyzických osob spjatých s takovou právnickou osobou. Právnické osoby jsou trestně odpovědné za všechny trestné činy s výjimkou těch, které jsou taxativně uvedeny v § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Ačkoliv jsou právnické osoby trestně odpovědné již od roku 2011, přesvědčivé statistiky nabízí Policie ČR až od roku 2014. Obecně lze konstatovat, že právnických osob bylo v rámci velké části sledovaného období stíháno mezi 300 a 400 ročně, s výjimkou roku 2019, kdy bylo stíháno a vyšetřováno 479 právnických osob a od něhož je zaznamenán pokles až do roku 2022. Z velké části, okolo 90 % pro každý rok, jsou právnické osoby stíhány a vyšetřovány pro hospodářské trestné činy.⁹⁹

Graf č. 6 Stíhaných a vyšetřovaných právnických osob 2014-2022



České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

⁹⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Trestní stíhání právnických osob za období od 2013–2022*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/trestni-stihani-pravnicky-ch-osob-za-obdobi-od-2013-2022.aspx>. [cit. 2024-03-12].

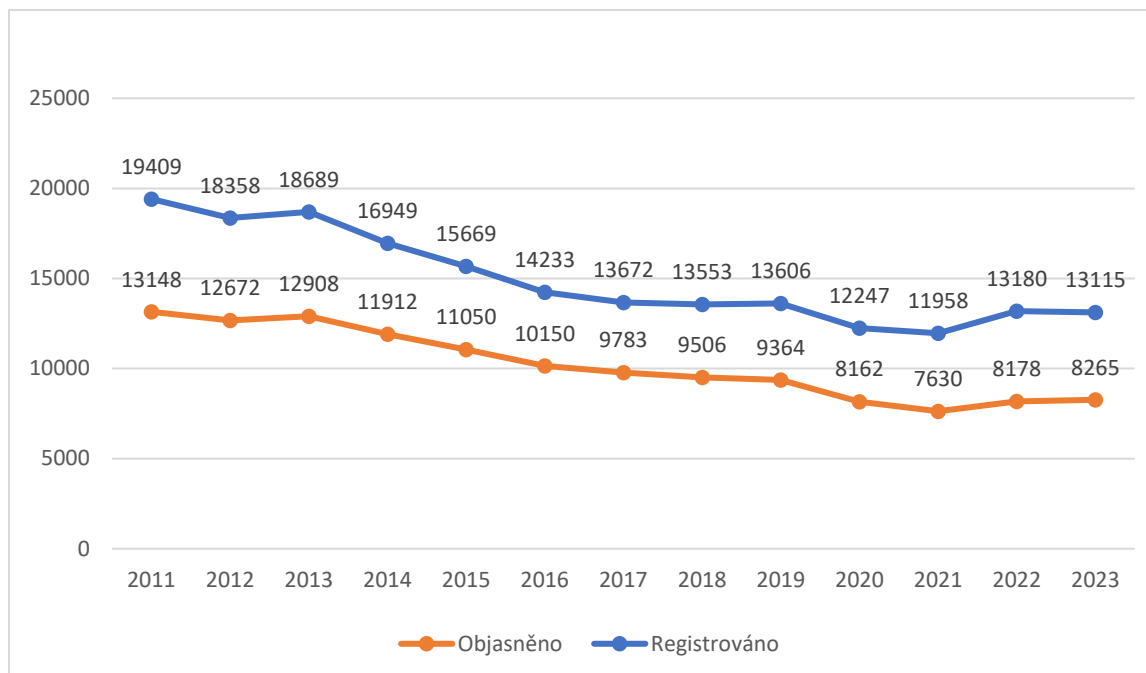
2.5. Násilná kriminalita v letech 2011–2023

Ve sledovaném období bylo registrováno celkem 194 638 násilných trestných činů a v průběhu let vykazovala násilná kriminalita co do absolutních čísel sestupnou tendenci až do roku 2021. Nárůst registrovaných násilných činů do tohoto roku byl zaznamenán pouze v letech 2013 a 2019, což je odrazem stavu celkové kriminality v těchto letech. V roce 2022 došlo k obrácení tohoto trendu a k nárůstu o 1 222 registrovaných násilných činů (+10,2 %) na 13 180 registrovaných, na který navazoval rok 2023 s mírným poklesem o 65 registrovaných násilných činů na celkem 13 115 registrovaných skutků. V tomto případě můžeme tedy hovořit spíše o návratu absolutních čísel z let před pandemií než k výraznějšímu nárůstu hodnot násilné kriminality. Svého maxima dosáhla násilná kriminalita v roce 2013 (18 689 skutků), naopak nejméně násilných skutků bylo registrováno v roce 2021 (11 958 skutků). Ačkoliv v tomto roce dosáhla násilná kriminalita co do absolutních čísel svého minima, podílem na celkové kriminalitě byla naopak na svém maximu, když se na celkové kriminalitě podílela ze 7,8 %. Toto maximum odráželo trend zvyšujícího se podílu násilné kriminality na kriminalitě celkové, což bylo dáno především snižováním podílu majetkových trestných činů. I přes nárůst absolutních čísel po roce 2021 dochází v podílu k celkové kriminalitě k mírným poklesům, a v roce 2022 i 2023 dosahoval podíl hodnoty 7,2 %.

Míra objasněnosti je u násilné kriminality tradičně poměrně vysoká. Od roku 2011 sledujeme stoupající míru objasněnosti, která svého maxima dosáhla v roce 2017, ve kterém se podařilo objasnit 71,6 % registrovaných násilných skutků. Od roku 2017 však docházelo k postupnému klesání míry objasněnosti, což vyústilo v roce 2022 k nejnižší hodnotě 62 %. Rok 2023 však zaznamenal opět mírný nárůst na 63 %.

¹⁰⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Trestní stíhání právnických osob za období od 2013–2022*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/trestni-stihani-pravnickych-osob-za-obdobi-od-2013-2022.aspx>. [cit. 2024-03-12].

Graf č. 7 Násilná kriminalita v letech 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹⁰¹, vlastní zpracování

2.5.1. Struktura násilné kriminality v letech 2011–2023

Co do počtu byl nejpáchanějším násilným skutkem ve sledovaném období trestný čin úmyslného ublížení na zdraví, který tvořil s celkovým počtem 61 805 registrovaných skutků násilnou kriminalitu z více než 30 %. V absolutních číslech se tento trestný čin ze svých maximálních hodnot přes 5 000 registrovaných skutků v letech 2011 až 2016, dostal postupným klesáním na své minimum v roce 2021, když bylo registrováno 3 701 skutků. Tento klesající trend se zastavil po roce 2021, kdy dochází k nárůstu jak pro rok 2022, tak pro rok 2023. V roce 2022 bylo registrováno 4 171 skutků a v roce 2023 bylo registrováno 4 263 skutků. Ačkoliv tedy četnost tohoto skutku poměrně podstatně roste, jedná se stále o nižší hodnoty, než byly registrovány v letech před pandemií. Podíl na násilné kriminalitě rostl, a to v rozporu s trendem absolutních čísel již od roku 2011. Roční hodnoty rostly z podílu 27 % a zastavily se až na podílu 36,6 % v roce 2018. Následoval postupný pokles až do roku 2021, ve kterém byl zaznamenán podíl mírně pod 31 %, na což bylo navázáno opětovným růstem v letech 2022 (31,6 %) a 2023 (32,5 %).

Přes 25 000 skutků za celé sledované období bylo dále registrováno u trestných činů porušování domovní svobody, loupeže a nebezpečného vyhrožování. Počet registrovaných

¹⁰¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

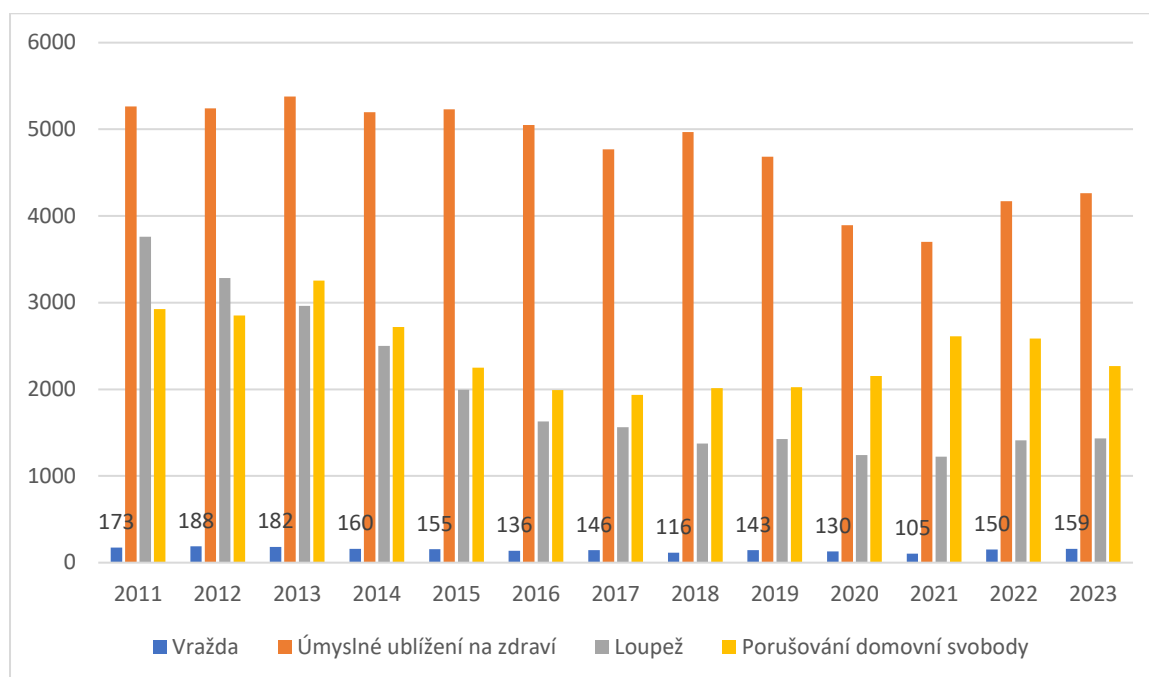
skutků trestného činu nebezpečného vyhrožování postupně klesal až ke svému minimu v roce 2021 (1 626 skutků). V roce 2022 došlo k nárůstu na 1 801 registrovaných skutků (+175) a v roce 2023 opět k mírnému poklesu na 1 739 registrovaných případů (-69), kdy se jedná o stále nižší hodnoty než v letech registrovaných před pandemií. Podíl nebezpečného vyhrožování na násilné kriminalitě se poměrně stabilně pohyboval po celé sledované období mezi 13 až 14 %. Počty registrovaných trestných činů loupeže klesaly taktéž až do roku 2021, ovšem poměrně podstatněji, když při srovnání roku 2011 a 2021 došlo k poklesu o 2 540 registrovaných skutků (-68 %). Na rozdíl od předešlých skutků se však absolutní čísla registrovaných případů loupeží vrátila k hodnotám před pandemií (2019, 1 427 skutků) téměř ihned, když v roce 2022 bylo registrováno 1 413 činů. Toto číslo navíc v roce 2023 v rozporu s trendem celkové násilné kriminality dokonce vzrostlo, a to na 1 433 registrovaných skutků. Podíl loupeží na násilné kriminalitě od roku 2011 klesal z 20 % na hodnoty mírně nad 10 %. Hluboký pokles v letech pandemie a zároveň prudký nárůst po roce 2021 může být spojen s majetkovým aspektem loupeže, díky čemuž v letech 2020 a 2021 klesla motivace a příležitosti pro páchaní.

Naopak trestný čin porušování domovní svobody zaznamenal tendenci opačnou, a to především v době pandemie, když od roku 2018 do roku 2021 vzrostl počet registrovaných skutků o téměř 30 % (+598 činů). Rok 2021 se tedy s počtem 2 610 registrovaných činů stal pro trestný čin porušování domovní svobody nejzatíženějším rokem od roku 2014, a zároveň v tomto roce poprvé tvořil násilnou kriminalitu z více než 20 %. Spojení tohoto činu s pandemií pak potvrzuje i postupný pokles registrovaných případů po roce 2021 až do roku 2023, ve kterém bylo registrováno 2 267 případů porušování domovní svobody. Nárůst zaznamenal i trestný čin týrání svěřené osoby, který hranici 200 registrovaných skutků překročil poprvé v roce 2019 a pokračoval v růstu až do roku 2023, kdy dosáhl hodnoty 269 registrovaných činů.

Nejzávažnější trestný čin vraždy zaznamenal po většinu sledovaného období snižování absolutních čísel, ale stále se podílel na celkové násilné kriminalitě zhruba z 1 %. V roce 2018 pak bylo registrováno 116 vražd, což znamenalo nejnižší číslo za posledních 30 let.¹⁰² Toto minimum však bylo překonáno v roce 2021, kdy bylo registrováno vražd jen 105. Po tomto roce však dochází k poměrně výraznému růstu, když je v roce 2022 registrováno 150 a v roce 2023 dokonce 159 vražd, což je nejvyšší četnost od roku 2014. Nejčastějším druhem vraždy pak byla po celou dobu sledovaného období vražda motivována osobními vztahy.

¹⁰² DIBLÍKOVÁ, Simona a kol., *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018*. Studie. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019, s. 15. ISBN 978-80-7338-179-0.

Graf č. 8 Vývoj vybraných násilných skutků v letech 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹⁰³, vlastní zpracování

2.5.2. Územní rozložení násilné kriminality v letech 2011–2022¹⁰⁴

Ze srovnání absolutních čísel registrovaných násilných skutků na území vyšších samosprávných celků vychází nejhůře kraj Moravskoslezský. Na území tohoto kraje bylo registrováno nejvíce násilných trestných činů v každém jednotlivém roce sledovaného období. Nejvíce násilných skutků zde bylo registrováno v roce 2011 (3 038), což je maximum pro celé sledované období a všechny vyšší samosprávné celky. V součtu bylo na území Moravskoslezského kraje v letech 2011 až 2022 registrováno celkem 27 421 násilných skutků. O zasaženosti Moravskoslezského kraje vypovídá i fakt, že v Praze, která se umístila v počtu registrovaných násilných skutků na pomyslném druhém místě, bylo registrováno o 6 737 násilných skutků méně, celkem 20 684. Přes 18 000 násilných skutků bylo v letech 2011 až 2022 registrováno na území Středočeského kraje a Jihomoravského kraje, v kraji Ústeckém pak dokonce přes 19 000 skutků. Na druhé straně nejméně registrovaných skutků bylo

¹⁰³ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁰⁴ Počet obyvatel pro výpočet indexových čísel v této kapitole čerpán z: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

evidováno v kraji Pardubické (5 494 skutků) a dále v kraji Karlovarském a na Vysočině s hodnotami přesahujícími 6 000 skutků.

Při porovnávání intenzity násilné kriminality v indexu na 100 000 obyvatel je situace odlišná, a nejvíce zasaženy byly v uvedeném pořadí kraje Ústecký, Liberecký a Moravskoslezský. V Ústeckém a Libereckém kraji dosáhla intenzita v průměru během sledovaných let více než 190 registrovaných násilných skutků na 100 000 obyvatel ročně, v Moravskoslezském kraji je pak zaznamenáno průměrných 188,8 násilných skutků na 100 000 obyvatel ročně. Absolutním maximem byl rok 2011 v kraji Libereckém s 278,8 násilnými činy na 100 000 obyvatel. Nejnižší průměrnou intenzitu naopak vykazoval kraj Pardubický, kde bylo registrováno průměrných 88,3 násilných skutků na 100 000 obyvatel ročně. Ten zároveň zaznamenal absolutní minimum se 65,6 skutky na 100 000 obyvatel v roce 2022 a taktéž se jedná o jediný kraj, ve kterém jsou zaznamenány průměrné roční hodnoty nižší než 100 skutků na 100 000 obyvatel. Průměrných intenzit pod 110 skutků ročně dále dosáhly kraje Vysočina a Zlínský.

2.6. Mravnostní kriminalita v letech 2011–2023

Mravnostní kriminalita byla ve sledovaném období tradičně méně zastoupeným druhem kriminality, kdy bylo za celé období registrováno celkem 32 774 mravnostních trestných činů. Zároveň se ve sledovaném období jednalo o druh kriminality, který nenásledoval celkový trend poklesu registrované kriminality, ale naopak se vyznačoval trendem mírně rostoucím již od roku 2012. Svého minima dosáhla mravnostní kriminalita v roce 2012 (1 981 skutků), maxima pak v roce 2022 (3 290 skutků). Nejvyšší meziroční nárůst, o celkem 444 evidovaných činů, byl zaznamenán v roce 2021. Výraznější pokles bylo možné sledovat pouze v roce 2020 a menší pokles i v roce 2023. Stejný trend lze sledovat i u procentuálního podílu mravnostní kriminality na kriminalitě celkové, neboť zde pozorujeme nárůst podílu z 0,65 % v roce 2011 k téměř 2 % v roce 2021, následovaný mírným poklesem k 1,8% podílu v letech 2022 a 2023.

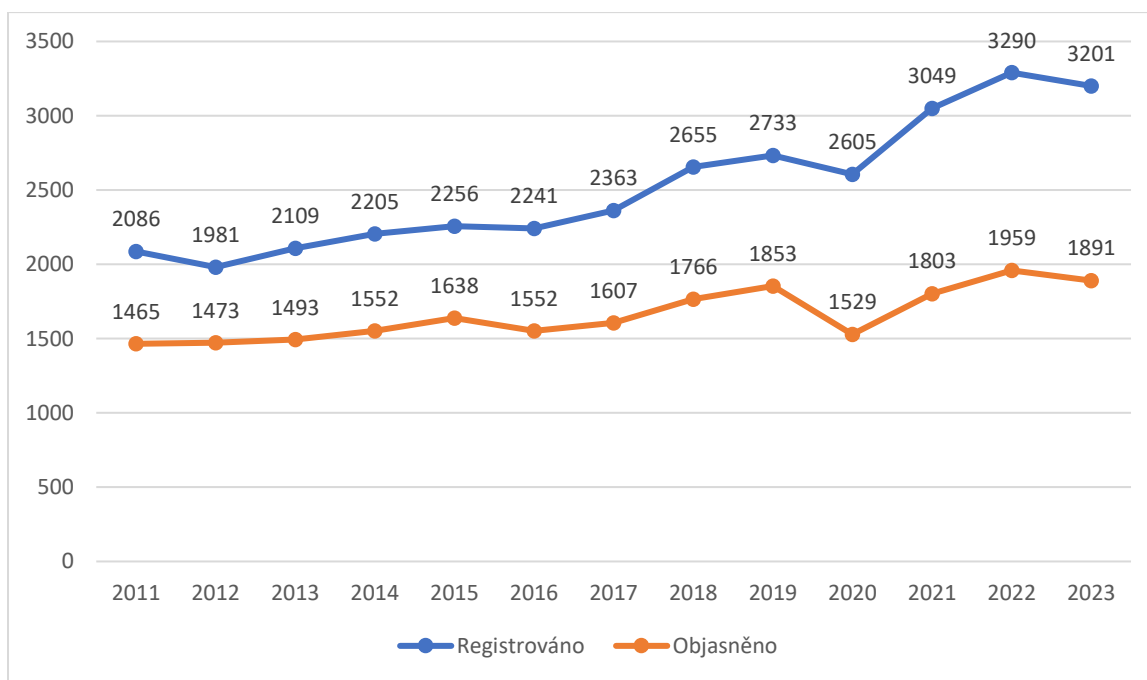
Výrazným problémem mravnostní kriminality je fenomén sekundární viktimizace, která je, společně s problematikou dokazování nebo osobním vztahem k pachateli oběti, spojena s předpokládanou vysokou latencí mravnostní kriminality.¹⁰⁵ Sekundární viktimizací rozumíme újmu způsobenou oběti trestného činu, která na rozdíl od primární viktimizace, nepřichází jako přímý důsledek spáchání takového trestného činu, ale až s určitou časovou

¹⁰⁵ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 302, ISBN 978-80-7598-554-5.

prodlevou po činu. Typickým příkladem sekundární viktimizace je důsledek medializace konkrétních činů, ať už se jedná o nesprávné nakládání s osobními údaji oběti, bulvarizace okolností případu, nebo následná reakce veřejnosti.¹⁰⁶ Jako jeden z důvodů nárůstu registrovaných případů mravnostní kriminality je předpokládána vyšší ochota obětí mravnostní trestné činy nahlašovat, a to díky správné medializaci známých případů, ale i osvětové činnosti a prevenci.¹⁰⁷ Dalším důvodem je čtenější užívání elektronických komunikačních prostředků, které se stále častěji zneužívají k páchání trestné činnosti a v rámci mravnostní kriminality usnadňují páchání především pornografických trestných činů.¹⁰⁸

Objasněnost mravnostních trestných činů v průběhu let klesala. To bylo nejpatrnější v letech poznamenaných pandemií a letech následujících, neboť zde bylo objasněno méně než 60 % z registrovaných skutků. Do doby pandemie se míra objasněnosti snižovala výrazně pomaleji, z původních 70 % na hodnoty okolo 67 %.

Graf č. 9 Mravnostní kriminalita v letech 2011-2023



¹⁰⁶ MAREŠOVÁ, Alena; MARTINKOVÁ, Milada a IKSP Praha. *O významu poznávání obětí trestné činnosti*. Online. In: mvcr.cz. 2009., s 5. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/o-vyznamu-poznavani-obeti-trestne-cinnosti.aspx>. [cit. 2024-05-06].

¹⁰⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik rozvoje společnosti. *Kriminalita v ČR a EU – 2012-2022*. Online. In: czso.cz. 14.9.2023.s 17. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022>. [cit. 2024-05-06].

¹⁰⁸ SCHEINOST, Miroslav a kol., *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019*. Studie. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2020, s. 19. ISBN 978-80-7338-187-5.

2.6.1. Struktura mravnostní kriminality v letech 2011–2023

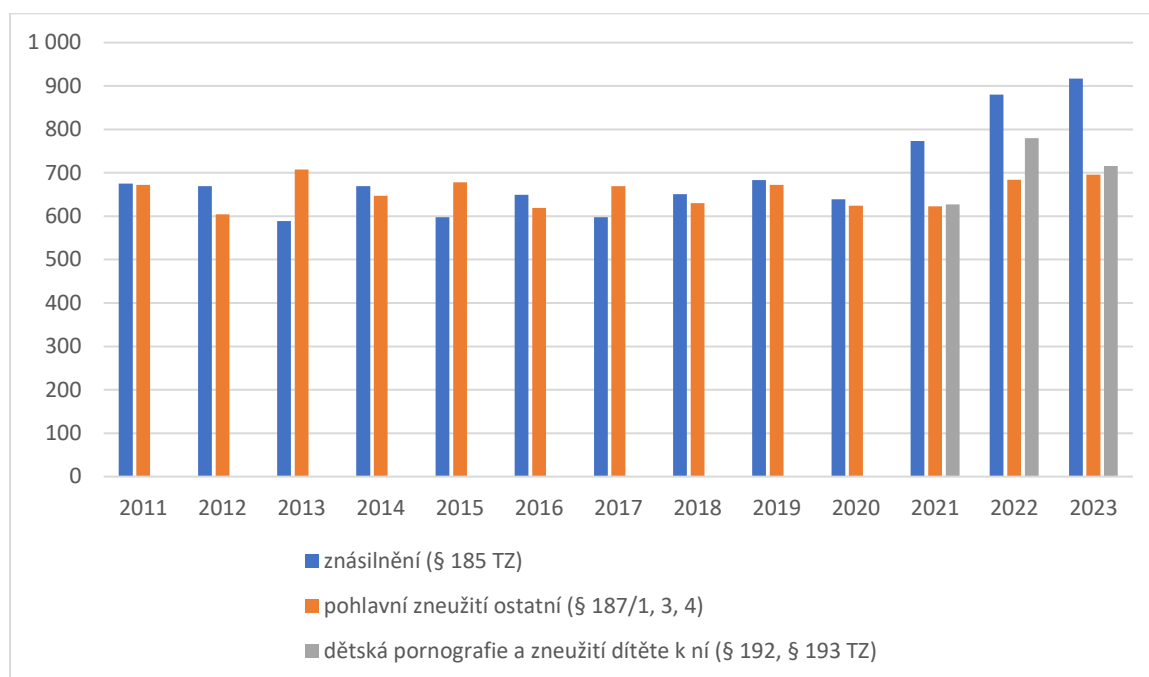
Mezi nejčastěji registrované mravnostní činy patřily ve sledovaném období trestný čin znásilnění (8 990 registrovaných případů) a skutek pohlavní zneužívání ostatní, tedy kategorie sdružující pohlavní zneužívání dle § 187 odst. 1, 3 a 4 TZ (8 526 registrovaných případů). Případů pohlavního zneužívání řazených do sběrné kategorie ostatní bylo poměrně stabilně registrováno mezi 600 až 700 ročně. Ani po pandemii nedochází k překonání hranice 700 registrovaných případů, přesto však sledujeme mírný rostoucí trend, když v roce 2022 byl zaznamenán nárůst o 61 skutků a zároveň evidována nejvyšší hodnota od roku 2013 (684 registrovaných případů), na kterou navázal rok 2023 s dalším nárůstem o 12 registrovaných případů a celkem 696 registrovanými. Podobná situace je zaznamenána i u činů znásilnění, ovšem s o mnoho výraznějším rostoucím trendem. V roce 2021 a v každém dalším roce bylo zaznamenáno nové maximum evidovaných znásilnění, což vyvrcholilo až k maximu 917 registrovaných případů znásilnění v roce 2023. To je připisováno jednak konci protipandemických opatření a návratu do veřejného života, a zároveň zmiňované zvyšující se ochotě tento trestný čin oznamovat. Od roku 2021 je dále samostatně rozlišován čin dětské pornografie a zneužití dítěte k ní, u něž je poněkud alarmujících 2 123 registrovaných činů za poslední tři roky sledovaného období.

Obecně lze konstatovat, že se rostoucí tendence týkala většiny činů mravnostní kriminality, výrazně pak došlo v letech pandemie k nárůstu případů ublížení na zdraví nakažlivou nemocí způsobené nedodržováním preventivních opatření, a to jak ve formě úmyslu, tak z nedbalosti.¹¹⁰ V roce 2021 bylo zaznamenáno 192 případů a jejich počet v následujících letech výrazně klesal (45 registrováno v roce 2022, 14 registrováno v roce 2023).

¹⁰⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹¹⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2022, s. 82. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

Graf č. 10 Vývoj vybraných mravnostních skutků 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹¹¹, vlastní zpracování

2.6.2. Územní rozložení mravnostní kriminality v letech 2011–2022¹¹²

V absolutních číslech bylo nejzasaženějším místem hlavní město Praha. Zde bylo mezi roky 2011 až 2022 registrováno celkem 3 918 mravnostních trestných činů a zároveň je zde zaznamenáno i nejvíce skutků registrovaných v jednom roce, konkrétně 444 v roce 2022. Přes 3 000 skutků bylo dále registrováno na území krajů Moravskoslezské a Ústeckého, ve Středočeském kraji pak téměř 3 000 skutků. Nejméně, celkem 976 činů, bylo registrováno v kraji Karlovarském. Mírně nad 1 200 skutků bylo registrováno na území kraje Vysočina a kraje Zlínského.

Při přepočtu registrovaných skutků na 100 000 obyvatel byl nejvíce zasaženým kraj Liberecký s průměrnými 32,7 činy na 100 000 obyvatel ročně a dále kraj Ústecký s průměrnými 32,4 činy na 100 000 obyvatel ročně. Na pomyslném třetím místě se kraj Karlovarský s průměrnými 27,5 činy na 100 000 obyvatel ročně, i přes nejnižší nápad absolutních čísel. Naopak kraj Středočeský, který co do absolutních čísel zasažen poměrně podstatně, vychází

¹¹¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹¹² Počet obyvatel pro výpočet indexových čísel v této kapitole čerpán z: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

v indexových hodnotách jako nejméně zasažený kraj, když bylo zaznamenáno průměrných 17,8 činů na 100 000 obyvatel ročně.

2.7. Majetková kriminalita v letech 2011-2023

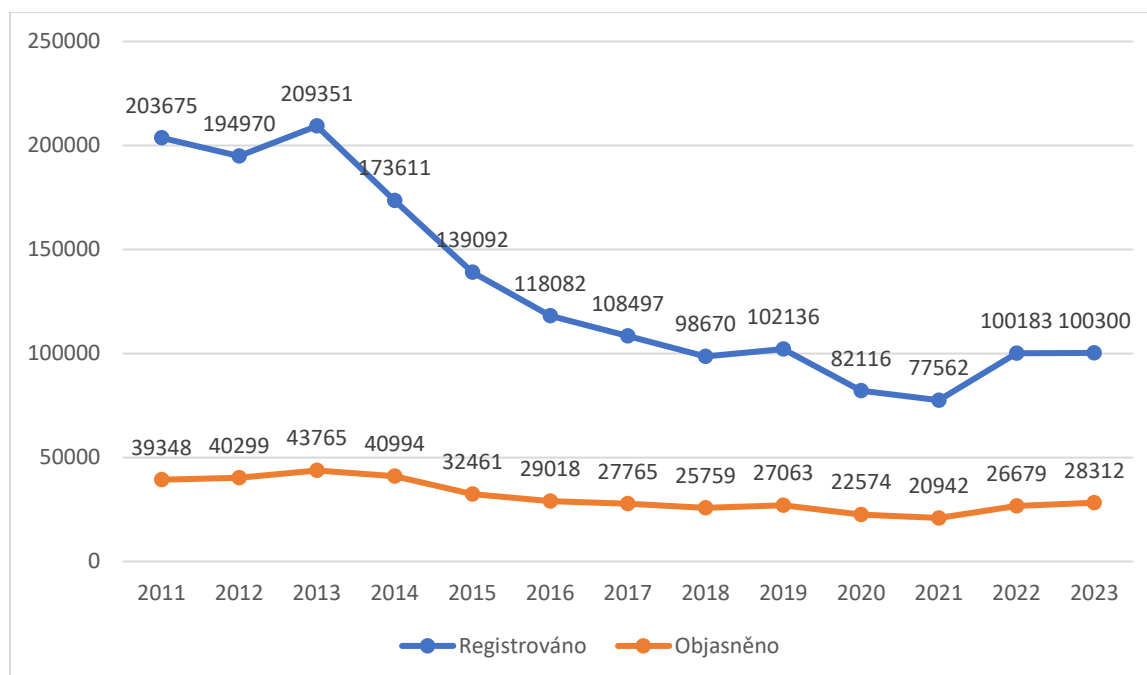
Majetková kriminalita je dlouhodobě nejzastoupenějším druhem kriminality a v letech 2011 až 2023 policie registrovala celkem 1 708 245 majetkových trestných činů. Vývoj majetkové kriminality pak koreloval s vývojem kriminality celkové, když byly jediné nárůsty tohoto druhu kriminality zaznamenány v letech 2013 a 2019 a následně v období po roce 2021. V roce 2013 bylo registrováno nejvíce majetkových trestných činů z celého sledovaného období (209 351 skutků). Po tomto maximu však ihned došlo k výraznému propadu registrovaných majetkových trestných činů a v roce 2014 bylo registrováno o 35 740 činů méně (-17,1 %), na který navazoval rok 2015 a pokles o 34 519 registrovaných skutků (- 19,8 %). Absolutní minima pak byla registrována v letech 2020 a 2021. Nejznamenatelnější meziroční nárůst se ve sledovaném období váže k roku 2022, kdy došlo k nárůstu o 22 621 činů (+29,2 %) V podílu na celkové kriminalitě zaznamenala majetková kriminalita poměrně výrazných změn, když se z hodnot blížících se k 65 % podílu na začátku sledovaného období změnila tak, že se od roku 2018 do roku 2021 pohybovala mírně nad 50 % a v letech 2022 a 2023 vzrostla opět na 55% podíl. Zároveň je zde více než jinde třeba pamatovat v letech 2020 a 2021 na omezení volného pohybu osob, shromažďování a snížení turismu, které k poklesu majetkové kriminality přispěly výrazně. Dalším efektem pandemie na majetkovou kriminalitu byl vyhlášený nouzový stav, v rámci kterého byly medializovány případy přísných trestů ukládaných i za drobné majetkové delikty.^{113 114} Také je vhodné připomenout již zmíněné dvojnásobné zvýšení hranic škody v rámci novelizace trestního zákoníku v roce 2020.

Stejně jako vysoká absolutní čísla je pro majetkové trestné činy charakteristická nízká míra objasněnosti. V roce 2011 bylo objasněno 19,3 % těchto činů, v letech 2020 a 2021 se dostáváme k hodnotám nad 27 % a v roce 2023 dokonce 28 %. Ačkoliv tedy míra objasněnosti tohoto druhu kriminality stoupá, nachází se stále pod průměrnými hodnotami a je nejméně objasňovanou trestnou činností.

¹¹³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik rozvoje společnosti. *Kriminalita v ČR a EU – 2012-2022*. Online. In: czso.cz. 14.9.2023, s 8. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022>. [cit. 2024-05-06].

¹¹⁴ Příkladem může být trest 26 měsíců odnětí svobody za drobnou krádež v obchodě: ŠVARCOVÁ, Pavlína. *Krádež salámu a krabicového vína: Muž dostal trest 26 měsíců vězení*. Online. In: cnn.iprima.cz. 30.7.2020. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/kradez-salamu-a-krabicoveho-vina-muz-dostal-trest-26-mesicu-vezeni-6833>. [cit. 2024-05-06].

Graf č. 11 Majetková kriminalita v letech 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹¹⁵, vlastní zpracování

2.7.1. Struktura majetkové kriminality v letech 2011-2023

Největší část majetkové kriminality je tvořena variacemi krádeží prostých a krádeží loupežných. Počet registrovaných případů krádeží vloupáním klesl při srovnání roku 2011 a roku 2020 o 65,4 % (-39 011 skutků), počet krádeží prostých pak o 63,8 % (-78 636 skutků). Výrazné snížení nápadu je ve sledovaném období registrováno téměř u všech jednotlivých složek majetkové kriminality. Z hlediska krádeží je možné sledovat výrazný pokles například u krádeží kapesních, jejichž nápad postupně klesal z 15 000 registrovaných skutků na hodnoty okolo 10 000 registrovaných skutků a v letech zasažených pandemií dokonce k hodnotám pod 5 000 registrovaných skutků. Návrat k vysokým hodnotám nenastal ani po době pandemie, když bylo registrováno 5 271 případů v roce 2022 a 5 783 případů v roce 2023. Výrazně klesaly i případy krádeží motorových vozidel, krádeží věcí z automobilu i krádeží součástek motorových vozidel, což může být mimo jiné způsobeno stále zlepšující se úrovní zabezpečení motorových vozidel. Po roce 2021 dochází k nárůstu téměř všech složek krádeží prostých i vloupáním, avšak stále s nižším výskytem než v letech před pandemií. Příkladem výraznější

¹¹⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

růstu registrovaných případů po roce 2021 mohou být krádeže prosté v obchodech, jejichž četnost pro rok 2022 vzrostla o téměř 59 %.

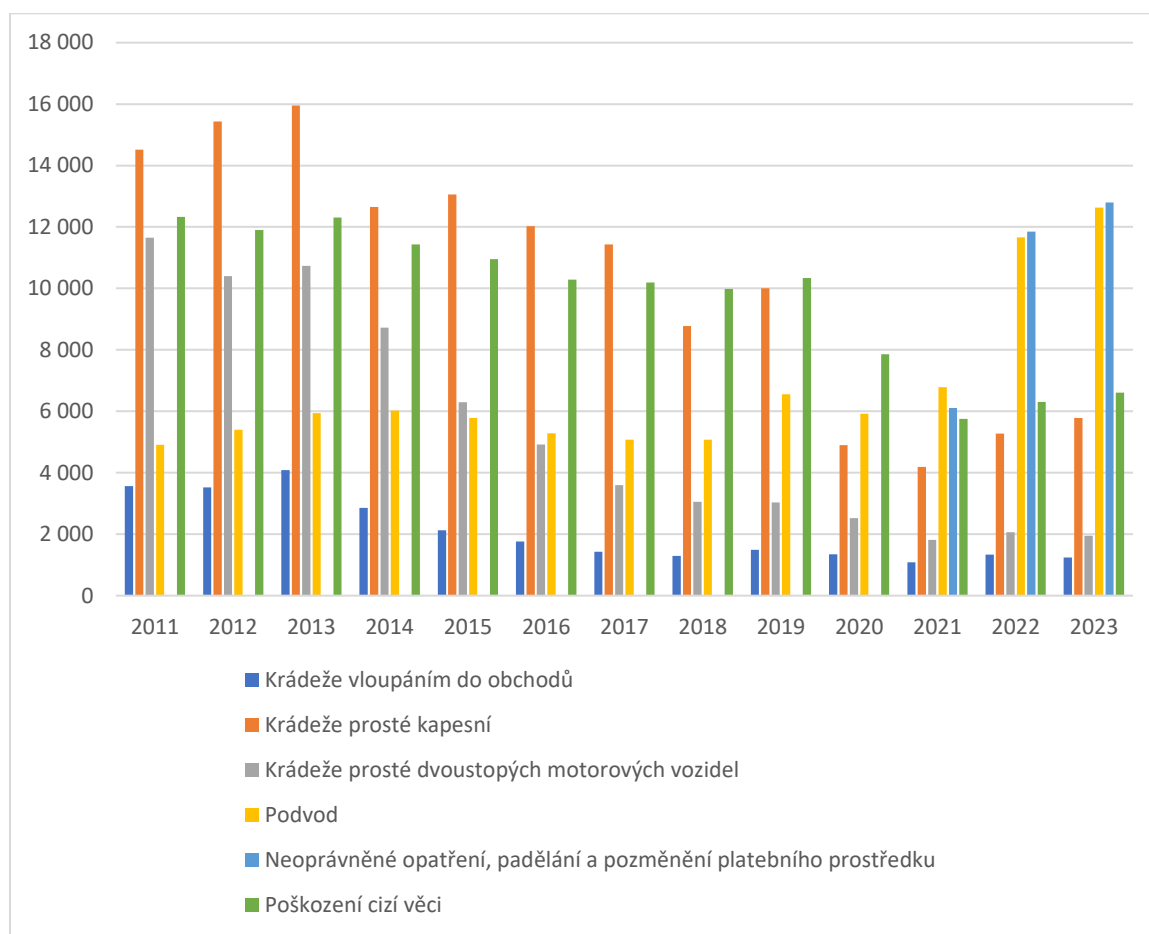
Až do roku 2021 pak ve struktuře majetkové kriminality co do počtu výrazně dominovaly krádeže prosté. Ty se na celkových počtech majetkové kriminality podílely po celou dobu podílem okolo 60 %, zatímco podíl krádeží vloupáním klesal během sledovaného období z 30 % k 20 %. V roce 2021 však dochází k prudkému poklesu krádeží prostých (-41,7 %) a zároveň nárůstu krádeží vloupáním (+48,8 %). Jedná se o jediný rok, kdy krádeže vloupání v absolutních číslech předstihly krádeže prosté. Tato změna je však, spíše než změnou struktury kriminality, zapříčiněna změnou způsobu klasifikace v rámci TSK, neboť došlo k výraznější změně skladby skutků.¹¹⁶ V letech 2022 a 2023 se pak krádeže prosté i krádeže vloupáním podílely na kriminalitě ze zhruba jedné třetiny, s tím, že krádeže prosté měly v obou letech mírně vyšší zastoupení.

Opačný vývoj oproti krádežím měl trestný čin podvodu. Podvodů bylo na začátku sledovaného období registrováno mezi 5 000 a 6 000 případů. V roce 2019 však bylo poprvé registrováno více než 6 000 případů. Ačkoliv byl evidován mírný pokles v roce 2020 (5 920 registrovaných skutků), v roce 2021 naopak četnost podvodů rostla, a to v rozporu s poklesem téměř všech složek majetkové kriminality. V roce 2022 jeho výskyt vzrostl o téměř 72 % na 11 658 registrovaných skutků, následovaný dalším růstem o 8 % na 12 634 registrovaných případů v roce 2023. Takto enormní nárůst ke spojován především s nárůstem případů tohoto činu spáchaného v kyberprostoru.¹¹⁷ Navíc byl v rámci majetkové kriminality v roce 2021 vykázan čin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, dříve řazeného mezi hospodářskou kriminalitu, a to s celkem 6 107 registrovanými skutky. Ten v roce 2022 zaznamenal ještě výraznější nárůst o 94 % na celkových 11 848 případů. Rostl pak i v roce 2023, kdy zaznamenal nárůst o 6,6 % s 12 802 případy.

¹¹⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Vývoj registrované kriminality v roce 2021*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹¹⁷ SCHEINOST, Miroslav a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2021*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2022, s. 20. Studie. ISBN 978-80-7338-200-1.

Graf č. 12 Vývoj vybraných majetkových skutků 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹¹⁸, vlastní zpracování

2.7.2. Územní rozložení majetkové kriminality v letech 2011-2022¹¹⁹

Majetková trestná činnost sužovala opět především hlavní město Prahu, kde byla ve sledovaných letech registrována téměř třetina všech evidovaných činů (485 558) a zároveň i nejvíce průměrných registrovaných činů na 100 000 obyvatel ročně (3 171,3). Ačkoliv v Praze došlo k poklesu registrovaných trestných činů na 100 000 obyvatel z 4 511,4 činů v roce 2011 na 1 850,1 činů v roce 2021, což je nejvyšší pokles pro všechny kraje, je tato hodnota pro rok 2021 stále o více než polovinu vyšší než ve druhém nejzasazenějším Moravskoslezském kraji, kde bylo v roce 2021 registrováno 789,4 činů na 100 000 obyvatel. Pro rok 2022 navíc došlo

¹¹⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹¹⁹ Počet obyvatel pro výpočet indexových čísel v této kapitole čerpán z: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

k opětovnému nárůstu na 2 050,7 registrovaných činů na 100 000 obyvatel. Hodnoty v Praze tak byly bez výjimky ztatečně nejvyšší v každém roce sledovaného období, a to jak v číslech absolutních, tak v indexovém přepočtu. V absolutních hodnotách registrovaných činů následoval kraj Moravskoslezský (209 492 registrovaných) a kraj Středočeský (173 899 registrovaných). Co do intenzity byl druhým nejzasaženějším krajem kraj Moravskoslezský (průměrně 1 439,3 činů na 100 000 obyvatel ročně) a dále kraj Ústecký (průměrně 1 330 činů na 100 000 obyvatel ročně).

Nejméně zasaženými kraji jsou s průměrnými 542,2 činy na 100 000 obyvatel ročně a celkem 38 024 registrovanými skutky kraj Zlínský, s průměrnými 567,5 činy na 100 000 obyvatel ročně a celkem 34 744 registrovanými skutky kraj Vysočina, a s průměrnými 614,1 činy na 100 000 obyvatel ročně a celkem 38 171 registrovanými skutky kraj Pardubický. Z hlediska indexových hodnot byl ve sledovaném období nejúspěšnější rok 2021 ve Zlínském kraji, neboť bylo registrováno pouhých 277,9 činů na 100 000 obyvatel.

2.8. Hospodářská kriminalita v letech 2011-2023

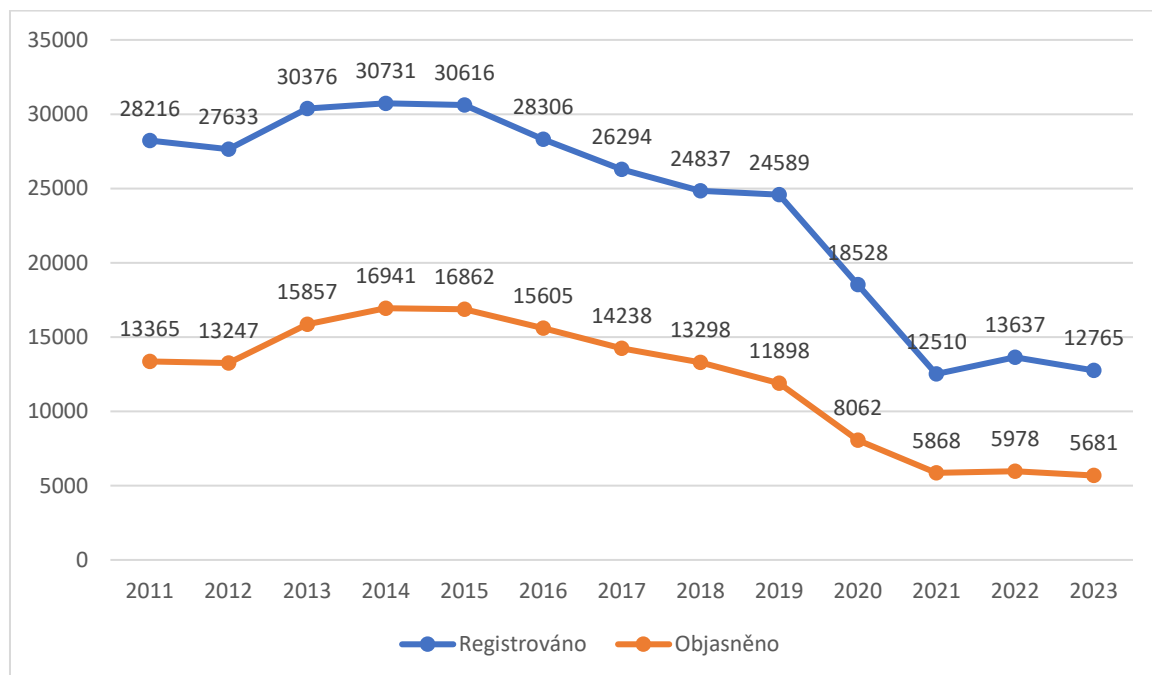
V rámci hospodářské kriminality bylo vykááno celkem 309 038 skutků a vývoj hospodářské kriminality se s vývojem celkové kriminality rozchází především v letech 2014 a 2015, kdy bylo v obou letech shodně registrováno více hospodářských trestných činů než v roce 2013. K této situaci napomohla stále ještě trvající nepříznivá finanční situace v ČR a snaha občanů opatřit si dodatečné finanční prostředky.¹²⁰ Po roce 2015 pak dochází k poklesu s vrcholem v letech 2020 a 2021, v nichž došlo k meziročním poklesům mírně přes 6 000 registrovaných skutků. Pro rok 2022 sice dochází k nárůstu absolutních čísel, ale jen o 1 127 skutků, což znamenalo nárůst o 9 %. V porovnání s nárůstem ostatních druhů kriminalit jde o nárůst minimální, což je výrazné především v kontrastu s rokem 2019, jako posledním rokem neovlivněným pandemickými opatření, kdy při porovnání absolutních čísel roku 2019 a 2022 sledujeme pokles o 11 200 skutků, tedy 44,5 %. Navíc rok 2023 znamenal návrat ke klesajícímu trendu let předchozích, když byl zaznamenán pokles o dalších 6,4 % na celkových 12 765 registrovaných, což je hodnota srovnatelná s rokem 2021. Stoupající tendenci v první polovině sledovaného období hospodářská kriminalita vykazovala v podílových hodnotách k celkové

¹²⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2014. Online. Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky. 2015, s. 28. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

kriminalitě. Podíl stoupal kontinuálně od roku 2011 do roku 2017 z 9 % na hodnoty téměř 13 %. Do roku 2020 pak následovalo mírné klesání a v roce 2021 došlo ke skokovému snížení o 3 % na podíl o velikosti 8,1 %. Ten se dále snižoval na 7,5 % v roce 2022 a 7 % v roce 2023. Křivka hospodářské kriminality je výrazně ovlivněna novelizací TZ z roku 2020 zvyšující hranice škod a dále stále výraznější přechod kriminality do kyberprostoru, a tedy vykazování v rámci jiných druhů kriminality.¹²¹

Míra objasněnosti u hospodářských trestných činů rostla od roku 2011 do roku 2014, ve kterém dosáhla hodnoty 55,1 %. Stejná objasněnost se podařila udržet do roku 2016, kdy začala míra objasněnosti klesat a od roku 2019 lze sledovat míru objasněnosti pod 50 % hranicí. To je vysvětlováno stále sofistikovanějšími způsoby provádění hospodářských činů a s tím spojená vyšší náročnost odhalování a vyšetřování těchto činů.¹²²

Graf č. 13 Hospodářská kriminalita v letech 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹²³, vlastní zpracování

¹²¹ SCHEINOST, Miroslav a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2021*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2022, s. 16. Studie. ISBN 978-80-7338-200-1.

¹²² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. Online. Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky. 2022, s. 83. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

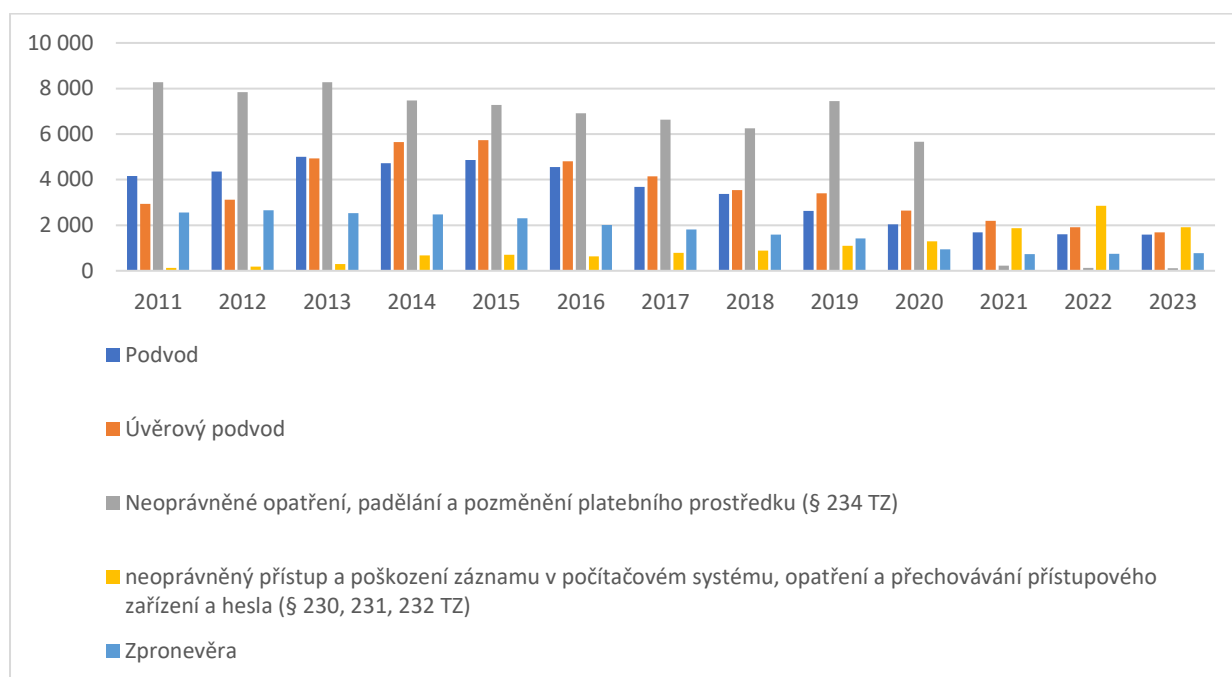
¹²³ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

2.8.1. Struktura hospodářské kriminality v letech 2011-2023

Nejčastěji registrovanými hospodářskými činy byly ve sledovaném období trestný čin podvodu podle § 209 TZ (44 229 registrovaných činů) a úvěrový podvod podle § 211 TZ (46 708 registrovaných činů). Množství registrovaných případů těchto činů shodně nejdříve rostlo až do roku 2015, na což navazovala klesající tendence trvající až do roku 2023, ve kterém dosáhly oba trestné činy co do absolutních čísel svých minimálních hodnot (podvod 1 586 registrovaných skutků, úvěrový podvod 1 687 registrovaných skutků). Při srovnání roku 2023 s rokem s nejvyšším nápadem pro každý z těchto činů, úvěrový podvod zaznamenal od svého maxima v roce 2015 pokles o 70 %, podvod od roku 2013 pokles o 68 %. Podobně klesající trend vykázal i skutek zpronevěry. Ten ze svých maximálních hodnot okolo 2 500 registrovaných případů ročně na začátku sledovaného období poklesl tak, že bylo v posledních letech registrováno méně než 1 000 případů ročně. Minima dosáhl skutek zpronevěry v roce 2021 se 729 registrovanými případy, na což navazovaly mírné nárůsty v letech 2022 a 2023.

Velice čteně páchané neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234, které od absolutních čísel přes 8 000 registrovaných skutků mírně klesalo až do roku 2020, bylo následně v rámci změny struktury TSK v roce 2021 vykazováno mezi skupinou majetkových trestných činů, tak jak bylo popsáno výše u majetkové kriminality. Výraznější růst byl zaznamenán především u činu neoprávněný přístup a poškození záznamu v počítačovém systému, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla, jehož absolutní čísla vzrůstala po celou dobu sledovaného období a mezi lety 2020 a 2021 vzrostla o 45 %, mezi roky 2021 a 2022 potom o 52,6 % na své maximum 2 848 registrovaných činů. I přes následný pokles o 939 skutků (-32 %), byl tento čin nejčtenějším hospodářským skutkem pro rok 2023.

Graf č. 14 Vývoj vybraných hospodářských skutků 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹²⁴, vlastní zpracování

2.8.2. Územní rozložení hospodářské kriminality v letech 2011-2022¹²⁵

Hospodářská kriminalita byla stejně jako majetková kriminalita nejrozšířenější na území Prahy, a to jak v absolutních číslech registrovaných činů, tak v indexových hodnotách. Registrováno na území hlavního města bylo celkem 73 308 majetkových trestných činů a průměrně zde ročně připadalo 477,3 činů na 100.000 osob. Stejně jako u majetkové kriminality došlo od roku 2011 do roku 2022 na území Prahy k nejvýraznějšímu poklesu indexových hodnot až na konečnou hodnotu 224 činů na 100 000 osob v roce 2022. V průměrných indexových hodnotách za sledované období byly dále nejvíce zasaženými kraje Ústecký (263 činů na 100 000 osob ročně), Jihočeský (243,1 činů na 100 000 osob ročně) a Liberecký (239,7 činů na 100 000 osob ročně).

Nejnižší indexová hodnota byla registrována na území Pardubického kraje v roce 2022, kdy bylo registrováno pouze 64,1 činů na 100 000 osob. V průměrných indexových hodnotách bylo

¹²⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹²⁵ Počet obyvatel pro výpočet indexových čísel v této kapitole čerpán z: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju>. [cit. 2024-03-02].

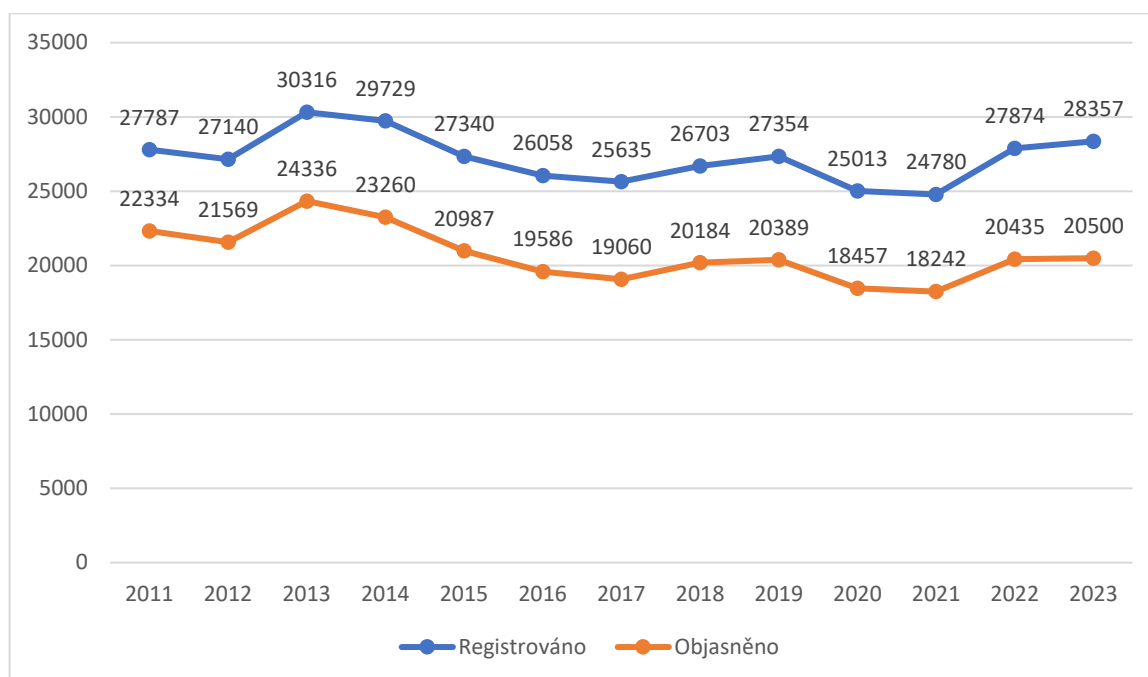
nejméně činů páčáno na území kraje Pardubického (151,5 činů na 100 000 osob ročně), Zlínského (155,6 činů na 100 000 osob ročně) a kraje Středočeského (158,3 činů na 100 000 osob ročně).

2.9. Ostatní a zbývající kriminalita v letech 2011-2023

Během sledovaných let bylo zaregistrováno celkem 354 086 trestných činů řazených mezi ostatní kriminalitu. Vývoj tohoto druhu kriminality byl v čase poměrně stabilní, když bylo po celé období registrováno mezi 25 až 30 tisíci těchto činů ročně. V praktické rovině pak mezi rokem s nejvyšším počtem registrovaných činů (2013, 30 316 činů) a rokem s nejnižším počtem registrovaných činů (2021, 24 780 činů) sledujeme úbytek o pouhých 18,3 %, což vypovídá o stabilitě především v kontrastu s téměř 53% poklesem celkové registrované kriminality mezi těmito dvěma roky. Ostatní kriminalita nebyla nijak výrazně ovlivněna ani pandemií, neboť pro rok 2020 byl zaznamenán meziroční pokles o 2 341 činů (-8,6 %) a pro rok 2021 o pouhých 233 činů (-0,9 %). Pro rok 2022 pak dochází k nárůstu o 3 094 skutků (+12,5 %) a tím v podstatě k návratu hodnot před pandemickým poklesem. Nárůst byl však v rozporu s celkovou kriminalitou i většinou druhů kriminalit registrován i pro rok 2023, a to o 483 skutků a necelá 2 %, když došlo k registraci 28 357 skutků a tím k nejvyšší hodnotě od roku 2014.

Míra objasněnosti ostatní kriminalita zaznamenala v průběhu sledovaného období klesající tendenci. Z hodnot pohybujících se kolem 80 % v prvních třech letech sledovaného období, se míra objasněnosti průběžným meziročním poklesem dostala na hodnoty okolo 73 % v posledních čtyřech letech sledovaného období.

Graf č. 15 Ostatní kriminalita v letech 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹²⁶, vlastní zpracování

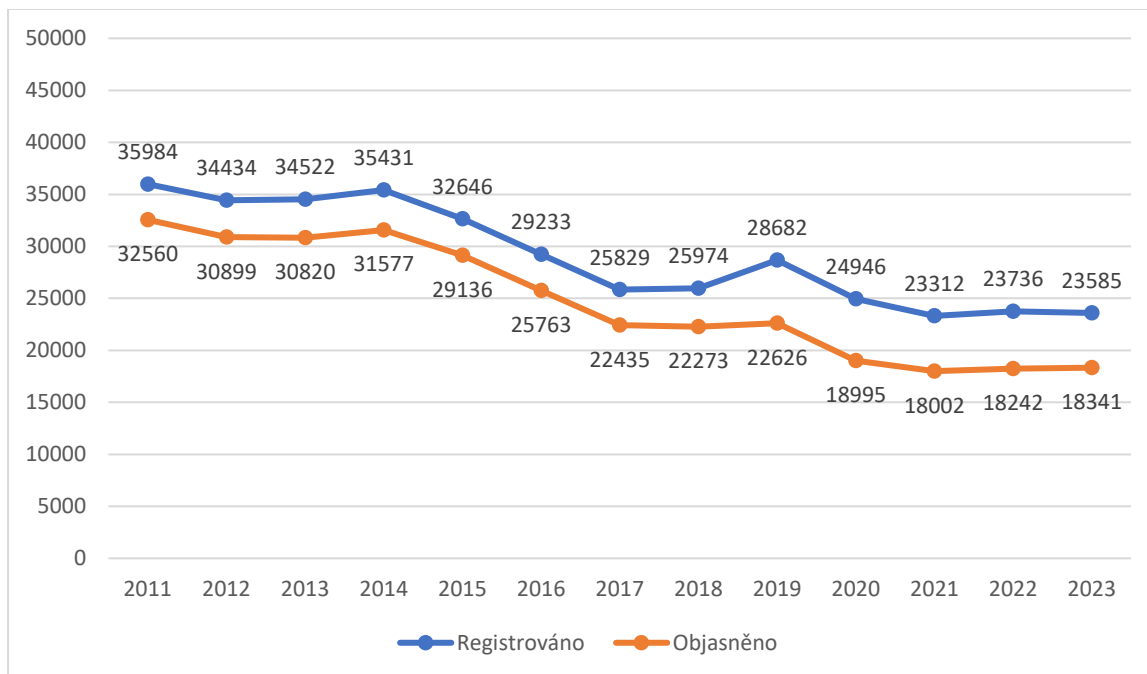
Trestných činů řazených mezi kriminalitu zbývající bylo registrováno v průběhu sledovaných let celkem 378 314. Ve svém vývoji se zbývající kriminalita odlišuje od vývoje celkové kriminality v letech 2013 a 2014. Ačkoliv v roce 2013, tedy v roce s nejznatelnějším nárůstem celkové registrované kriminality, došlo k mírnému růstu registrovaných případů zbývající kriminality, byl tento růst téměř zanedbatelný, neboť se jednalo o celkem 88 registrovaných činů. V roce 2014 pak na rozdíl od celkové kriminality nebyl registrován pokles, ale nárůst o 909 činů (+2,6 %). Od roku 2014 pak došlo k postupnému meziročnímu poklesu registrovaných činů až do roku 2021, který je v souladu s celkovou kriminalitou přerušen pouze v roce 2019. Nejméně registrovaných činů připadá na rok 2021 s celkem 23 312 registrovanými skutky. V roce 2022 pak došlo k nárůstu pouze o 424 činů (+ 1,8 %), na který navázal opět mírný pokles o 151 činů (- 0,6 %) pro rok 2023, což odráží nízkou zasaženost tohoto druhu kriminality protipandemickými opatřeními.

Míra objasněnosti zbývající kriminality dosahovala vyšších hodnot než u kriminality ostatní. I zde byl však registrován pokles míry objasněnosti v průběhu let, který však byl

¹²⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

výraznější než u kriminality ostatní, kdy došlo k poklesu z hodnoty 90,5 % objasněných činů na hodnotu pohybující se okolo 77 % v posledních letech sledovaného období.

Graf č. 16 Zbývající kriminalita v letech 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹²⁷, vlastní zpracování

2.9.1. Struktura ostatní a zbývající kriminality v letech 2011–2023

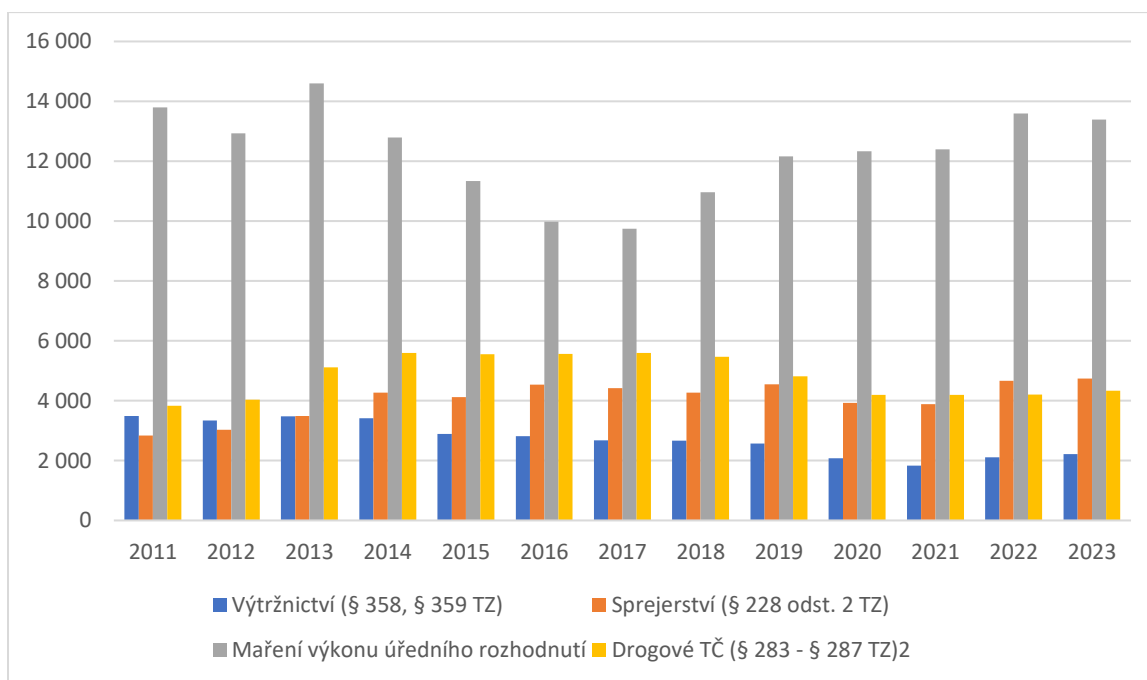
Ostatní i zbývající kriminalita jsou tvořeny poměrně nehomogenní skupinou trestných činů. V rámci kriminality ostatní byl nejvýraznějším skutkem trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí s celkem 160 004 registrovanými případy. Počet registrovaných případů tohoto trestného činu od roku 2014 postupně klesal, až se dostal v roce 2017 na své minimum co do počtu (9 740 činů) i podílu na celkové ostatní kriminalitě (38 %). Od tohoto roku však opět došlo k růstu registrovaných případů a postupnému návratu k podílu o velikosti 50 % a to i v letech 2020 a 2021, poznamenaných pandemií. V roce 2022 a 2023 pak došlo k překonání hranice 13 000 registrovaných skutků.

Součástí ostatní kriminality jsou i trestné činy související s drogami, tedy trestné činy podle § 283 až § 287 TZ, jejichž počet i podíl rostl až do roku 2017. Od roku 2011 do roku 2017

¹²⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

vzrostla absolutní čísla registrovaných drogových deliktů o 46 % na 5 599 registrovaných činů s podílem 21,8 % na ostatní kriminalitě. Následovala mírná klesající tendence, která trvala až do roku 2021, kdy bylo zaznamenáno 4 196 registrovaných drogových činů s podíl na ostatní kriminalitě mírně pod 17 %. Pro rok 2022 byl zaznamenán minimální nárůst (+ 4 činy) následovaný růstem o 128 činů v roce 2023. Propad drogových deliktů je spojován především s pandemií a protiepidemickými opatřeními, které ztížili jejich distribuci.¹²⁸ Dále byl zastoupený trestný čin výtržnictví s 35 582 registrovanými případy a klesající trendem až do roku 2021 (mezi rokem 2011 a 2021, -47,4 %), kdy se klesající trend změnil a pro rok 2022 byl zaznamenán nárůst o 271 činů, pro rok 2023 pak nárůst o 105 činů. Trestný čin poškození cizí věci – sprejerství s 48 858 registrovanými případy vykázal naopak celkovým trend rostoucí, který se pozastavil jen v letech 2020 a 2021, tedy v průběhu pandemie. Po roce 2021 se pak absolutní čísla vrátila k hodnotám z let před pandemií a pokračovala v rostoucím trendu až do roku 2023.

Graf č. 17 Vývoj vybraných skutků ostatní kriminality 2011-2023



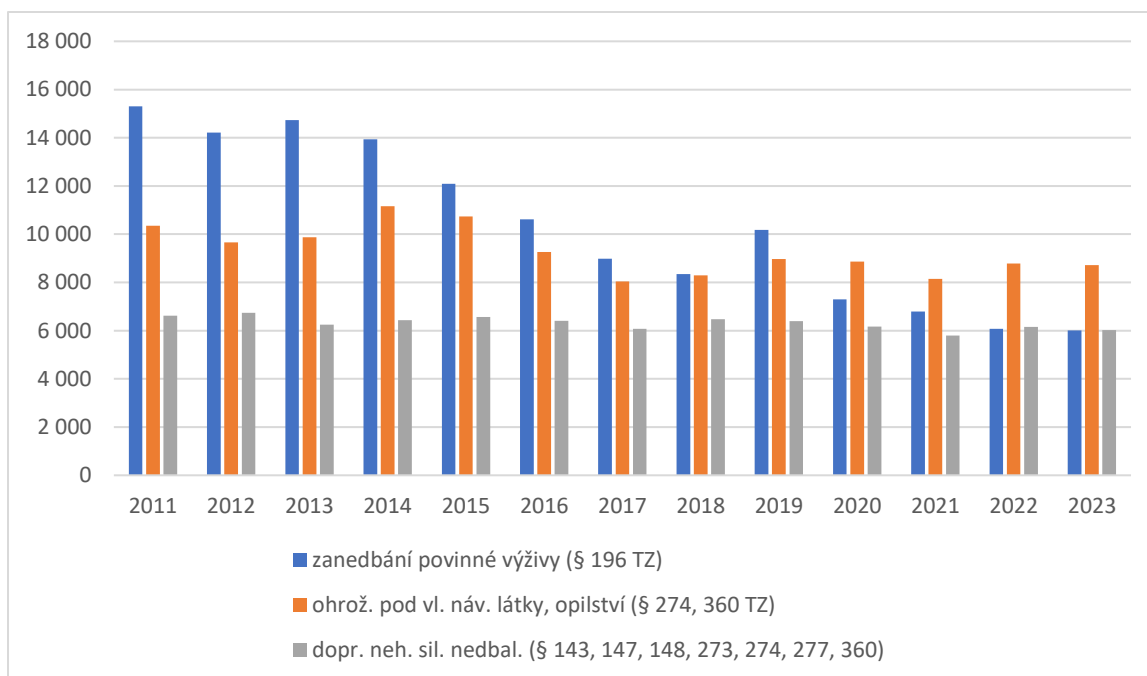
Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹²⁹, vlastní zpracování

¹²⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. Online. In: mvcr.cz. 2022, s. 74. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹²⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

V rámci kriminality zbývající byly nejvýraznějšími skutky zanedbání povinné výživy, ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a nedbalostní silniční nehody. Co do absolutní čísel bylo nejvíce registrováno skutků zanedbání povinné výživy (134 547). To však bylo zapříčiněno především vysokým nápadem na začátku sledovaného období, neboť při srovnání let 2011 a 2023 došlo k poklesu o 60,7 % (- 9 297). Jediným rokem, ve kterém byl zaznamenán nárůst absolutních čísel, byl rok 2019. Z původních hodnot kolem 42 % tak v roce 2023 tvořilo zanedbání povinné výživy celkovou zbývající kriminalitu pouze z necelých 25 %. Naopak čin nedbalostních dopravních nehod, ačkoliv co do absolutních čísel zaznamenával s hodnotami přes 6 000 registrovaných skutků ročně poměrně stabilní až a mírně klesající vývoj v průběhu celého sledovaného období, v podílu k celkové zbývající kriminalitě rostl a v posledních letech sledovaného období tvořil zbývající kriminalitu z 25 %. Jediným rokem, ve kterém bylo registrováno méně než 6 000 skutků byl rok 2021 s 5 803 registrovanými skutky, na který navázal rok 2022 s nárůstem na 6 071 skutků. Podobný vývoj zaznamenal i čin ohrožení pod vlivem návykové látky – opilství, jehož podíl vzrostl na 36,9 % v roce 2023. Oba činy navíc shodně zaznamenaly výraznější pokles registrovaných skutků pouze v roce 2021 a následný návrat k původním hodnotám v roce 2022.

Graf č. 18 Vývoj vybraných skutků zbývající kriminality 2011-2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹³⁰, vlastní zpracování

¹³⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

2.9.2. Územní rozložení ostatní a zbývající kriminality v letech 2011–2022¹³¹

Ostatní kriminalita byla nejvíce rozšířená na území hlavního města Prahy, kde bylo ve sledovaném období registrováno celkem 59 846 skutků a zároveň nejvíce skutků za každý jednotlivý rok, včetně maxima 6 017 skutků v roce 2015. Téměř 40 000 skutků bylo registrováno v kraji Středočeském. Hranice 30 000 registrovaných skutků byla překonána i v krajích Moravskoslezském, Ústeckém a Jihomoravském. Naopak v krajích Pardubickém, Zlínském i Karlovarském bylo v každém registrováno mírně přes 11 000 skutků. V indexových číslech byla taktéž nejzatíženější Praha, kde bylo v průměru registrováno 388,7 skutků na 100 000 obyvatel ročně, a zároveň v roce 2015 nejvyšší hodnota 474,7 skutků na 100 000 obyvatel. Dále byl výrazně zasažený Ústecký kraj s průměrnými 340,5 skutky na 100 000 obyvatel ročně a v rozporu s absolutními čísly Karlovarský kraj s průměrnými 315,8 skutky na 100 000 obyvatel ročně. Ve Zlínské kraji byly indexové hodnoty nejnižší v každém jednotlivém roce sledovaného období od roku 2013, nejméně pak bylo registrováno v roce 2021 (142,7 skutků na 100 000 obyvatel). Zároveň byl Zlínský kraj s průměrnou roční hodnotou 162,5 skutků na 100 000 obyvatel nejméně zasaženým krajem celého sledovaného období. Pod průměrnou hodnotou 200 skutků za rok bylo evidováno vedle Zlínského kraje pouze v kraji Pardubickém se 178,9 činy na 100 000.

Nejvyšší nápad registrované zbývající kriminality byl zaznamenán v průběhu sledovaných let na území kraje Středočeského a kraje Moravskoslezského. V obou krajích bylo shodně registrováno přes 44 000 skutků, na území Moravskoslezského kraje celkem 44 364 skutků a na území kraje Středočeského celkem 44 501 skutků. Na území Středočeského kraje bylo navíc registrováno nejvíce skutků za jeden rok (2011, 5 007 registrovaných skutků). Bez mála 40 000 skutků bylo registrováno na území hlavního města Prahy. Přes 30 000 činů bylo dále registrováno v Ústeckém a Jihomoravském kraji. Nejmenší nápad zbývající kriminality připadal na kraj Karlovarský s 10 939 skutky a kraj Vysočina s 12 854 skutky.

V indexových hodnotách byl jednoznačně nejzatíženějším Ústecký kraj. V Ústeckém kraji byla zaznamenána nejvyšší indexová hodnota na 100 000 obyvatel pro všechny jednotlivé roky sledovaného období a stejně tak nejvyšší průměrné roční zatížení s 371,4 skutky na 100 000

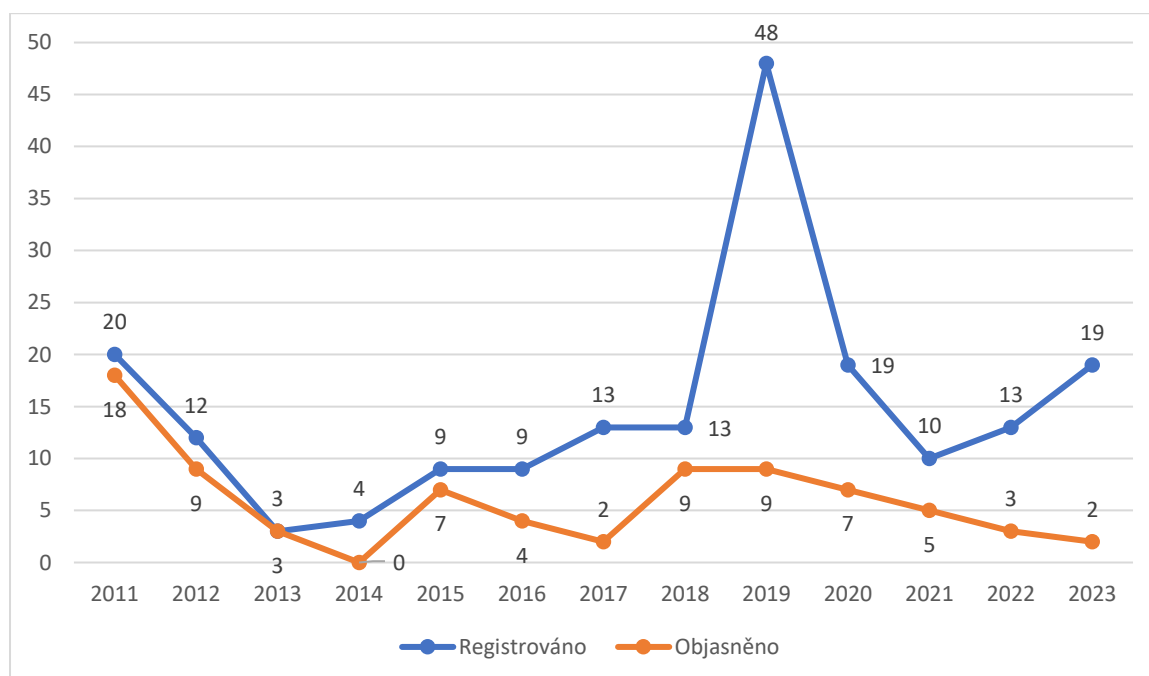
¹³¹ Počet obyvatel pro výpočet indexových čísel v této kapitole čerpán z: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

obyvatel. Na pomyslném druhém místě se umístil kraj Liberecký s průměrnými 330,2 skutky na 100 000 obyvatel ročně. Naopak nejméně zasaženým byl kraj Vysočina, kde byla nejnižší indexová hodnota zaznamenána bez dvou let v celém sledovaném období a průměrně bylo registrováno 210,1 skutků na 100 000 obyvatel ročně.

2.10. Vojenské a protiústavní činy v letech 2011-2023

Vojenské a protiústavní činy byly registrovány velmi sporadicky, celkem jich bylo ve sledovaném období registrováno 160. Nejvyšší nápad byl registrován v roce 2019, kdy bylo registrováno 47 trestných činů proti ústavnímu zřízení a 1 trestný čin válečný a proti míru. V tomto roce byl zaznamenán i nejvyšší meziroční nárůst o 269,2 %, ačkoliv se jednalo v absolutních číslech pouze o 35 činů. Z dlouhodobého hlediska však tento nárůst žádný vliv neměl a pro rok 2020 klesl počet registrovaných činů na 19. Co do struktury lze poznamenat, že na začátku sledovaného období bylo nejvíce skutků registrováno v rámci skupiny vojenských trestných činů. Ty však v posledních letech sledovaného období téměř vymizely, a naopak výrazně stoupl počet skutků řazených do skupiny trestných činů proti ústavnímu zřízení.

Graf č. 19 Vojenské a protiústavní činy v letech 2011–2023



Zdroj: policejní statistiky za rok 2011-2023¹³², vlastní zpracování

¹³² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za roky 2011 až 2023*. Online. In: Policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>. [cit. 2024-02-12].

Při sledování vývoje vojenských a protiústavních činů je třeba poznamenat, že jejich samostatné rozlišování v rámci policejních statistik je jistým pozůstatkem jejich historické významnosti. Vzhledem k existenci povinné základní vojenské služby čítala Československá armáda v roce 1989 téměř 200 000 osob, což znamenalo značnou část populace. Po vzniku samostatné České republiky však počet vojáků v armádě klesal, včetně počtu osob nastupujících k výkonu základní služby.¹³³ Povinná základní vojenská služba byla s účinností k 1.1.2005 zrušena zcela a armáda se stala profesionální institucí s mnohem nižším personálním obsazením.¹³⁴ Pro srovnání je možné uvést, že v roce 1998 policie registrovala celkem 3 633 vojenských trestných činů.¹³⁵ Od tohoto data docházelo k postupnému klesání četnosti a v roce 2004 bylo registrováno už jen 933 vojenských trestných činů. Po zrušení základní vojenské služby došlo k výraznému propadu na 85 registrovaných vojenských činů, následovaného postupným snižováním až na dnešní minimální nápady této trestné činnosti.¹³⁶

¹³³ BUREŠ, Vítězslav. *Vývoj počtu vojáků v armádě od konce druhé světové války*. Online. In: acr.army.cz. Dostupné z: <https://acr.army.cz/scripts/detail.php?id=3894> [cit. 2024-05-12]

¹³⁴ MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Vojenská základní služba se stává minulostí*. Online. In: [army.cz](https://www.army.cz). Dostupné z: <https://www.army.cz/scripts/detail.php?id=3893> [cit. 2024-05-12]

¹³⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistika kriminality 1998*. Online. In: [policie.cz](https://www.policie.cz). Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2014-statistiky-kriminality.aspx> [cit. 2024-05-12]

¹³⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2004 a 2005*. Online. In: [policie.cz](https://www.policie.cz). Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx> [cit. 2024-05-12]

3. Struktura kriminality v roce 2022

V následující kapitole bude popsána kriminalita a její struktura v roce 2022. Kriminalita v tomto roce se v mnoha aspektech vyznačuje svou specifičností, která je důsledkem rozličných příčin. Pro komplexní chápání kriminality v tomto roce je tak potřebné popsat okolnosti, které kriminalitu v tomto roce v určité míře ovlivňovaly. Data pro tuto kapitolu budou čerpána především ze statistických přehledů policie pro rok 2022.¹³⁷

Základním specifickým tohoto roku je postupné očišťování všech aspektů života od vlivů pandemie nemoci covid-19 a potažmo opatření přijímaných v letech 2020 a 2021 za účelem snížení dopadů této pandemie. Dne 4.5.2022 vydala Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR Usnesení č. 113/2022 Sb., o ukončení stavu pandemické pohotovosti a s účinností od 5.5.2022 tímto došlo k úplnému zrušení veškerých zbývajících protipandemických omezení.¹³⁸ Z tohoto důvodu dochází v tomto roce k postupné normalizaci chování obyvatelstva a návratu ke způsobu života před pandemií, tedy k opětovnému nárůstu turismu, pořádání hromadných akcí bez omezení a obecně k vyšší koncentraci osob na veřejných místech. Zároveň však, mimo jiné, v důsledku pandemie a přijímaných opatření došlo k zabrzdění ekonomiky jako celku, vysoké inflaci a zhoršující se ekonomické situaci obyvatel. Vedle toho je nutné poznamenat, že ačkoliv dochází k určitému očišťování od důsledků pandemie, některé dopady v tomto roce nevyzimely a pravděpodobně ani v blízké době nevyzimí. Jedná se především o vysoké napětí ve společnosti, zvyšující se polarizaci obyvatelstva, ale i psychické dopady psychicky náročné situace na jednotlivé obyvatele.¹³⁹ To se projevilo například nárůstem počtu spáchaných závažných násilných činů, nebo stále aktivní tzv. dezinformační scénou.¹⁴⁰ I přes výrazný pokles bylo zaznamenáno na 16 900 článků týkajících se covidu-19 zveřejněných na webech

¹³⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹³⁸ KAŠPAR, Mirko a ŠVEC, Pavel. *Poslední opatření proti covidu skončila, respirátory už nejsou nikde povinné*. Online. In: aktuálně.cz. 5.5.2024. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/platna-nova-opatreni-covid-koronavirus/r~efe8232e0d2711eba6f6ac1f6b220ee8/> [cit. 2024-05-06].

¹³⁹ SCHEINOST, Miroslav a kol., *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022*. 1. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023, s. 12. ISBN 978-80-7338-205-6.

¹⁴⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2023. s. 5. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

označovaných za dezinformační. Tento pokles je nicméně vysvětlován především jistým přeorientováním se těchto webů na problematiku probíhající války na Ukrajině.¹⁴¹

Právě válka na Ukrajině probíhající od 24. února 2022, byla dalším vnějším vlivem, který kriminalitu v roce 2022 ovlivňoval, neboť vedla k prohloubení polarizace společnosti a umocnění vlivu právě zmiňované dezinformační scény¹⁴². To se prostřednictvím dezinformačních článků projevilo například popíráním války na Ukrajině jako celku, svalováním viny na Ukrajinu a západní země, či dezinformace týkající se přílivu válečných uprchlíků.¹⁴³ Zároveň sebou válka přinesla i bezprecedentní nárůst počtu cizinců s přechodným pobytem, kde byl pro tento rok registrován nárůst o 443 067 osob, z nichž většinu tvořili právě osoby Ukrajinské národnosti, které přicestovaly za účelem dočasné ochrany. Celkem pak na území ČR pobývalo k 31.12.2022 celkem 1 116 154 cizinců, což je s 10,3 % rekordní podíl na populaci ČR.¹⁴⁴ Navíc v roce 2022 čelila společnost energetické krizi, v jejímž důsledku výrazně narostly ceny zemního plynu, elektřiny i pohonných hmot, a která vedla k dalšímu zhoršování ekonomické situace na území ČR.¹⁴⁵

3.1. Celková kriminalita v roce 2022

V roce 2022 bylo registrováno celkem 181 991 skutků, což v meziročním srovnání znamenalo nárůst registrované kriminality o téměř 18,8 % (+ 28 758 skutků). Ze všech registrovaných skutků se podařilo objasnit 81 474 skutků, a míra objasněnosti tak mírně klesla na hodnotu 44,8 % (-2,5 %). I přes nárůst celkového počtu registrovaných činů klesly celkové

¹⁴¹ KRÁTKÁ ŠPALKOVÁ, Veronika a kol. *Výroční zpráva o stavu české dezinformační scény pro rok 2022*. Online. Bezpečnostní centrum Evropské hodnoty. 2023. s. 77. Dostupné z: <https://europeanvalues.cz/cs/annual-report-on-the-state-of-the-czech-disinformation-scene-for-2022/>. [cit. 2024-05-06].

¹⁴² Odbor statistik rozvoje společnosti, *Kriminalita v ČR a EU - 2012-2022*. Online. Český statistický úřad. 2023, s. 8. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022>. [cit. 2024-05-06].

¹⁴³ ŠPALKOVÁ KRÁTKÁ, Veronika; PASTÍR, Matěj; PŘÍVRATSKÝ, Jindřich; ČINČEROVÁ, Zuzana a ŠERÁK, Viktor. *Výroční zpráva o stavu české dezinformační scény pro rok 2022*. Online. In: europeanvalues.cz. 2023. Dostupné z: <https://europeanvalues.cz/cs/annual-report-on-the-state-of-the-czech-disinformation-scene-for-2022/> [cit. 2024-05-06].

¹⁴⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik trhu práce a rovných příležitostí. *Život cizinců v ČR - 2022*. Online. In: czso.cz. 12.12.2023. s. 7. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivot-cizincu-v-cr-j0jxmsffxa>. [cit. 2024-05-06].

¹⁴⁵ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Shrnutí výsledků dopadů energetické inflace na domácnosti v České republice*. Online. In: mpsv.cz. 28.8.2023. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/energeticka-krize-zcela-neskoncila-vladni-kroky-vsak-zmirnily-dopady-rustu-cen-na-domacnosti-cilena-podpora-zajisti-dlouhodobu-reseni-energeticke-nouz> [cit. 2024-05-06].

škody způsobené trestnou činností na 19,5 miliardy Kč, tedy o téměř 7,5 miliardy Kč. To bylo způsobeno především výrazným snížením způsobených škod v rámci kriminality hospodářské, u které došlo k poklesu o téměř 10 miliard Kč. Naopak škody způsobené v rámci majetkové trestné činnosti vzrostly na bez mála 7,4 miliardy Kč, což je o zhruba 2,6 miliardy Kč více, než v roce 2021.

Co do struktury celkové kriminality nedošlo k výrazným změnám. Rostoucí trend v absolutních číslech vykázaly všechny druhy kriminality. Nejznatelnější nárůst zaznamenala kriminalita majetková, jejíž absolutní čísla vzrostla při meziroční srovnání o celkem 22 621 registrovaných skutků (+29 %). Stejný trend zaznamenala majetková kriminalita i co do podílu na celkové kriminalitě. Zde je zaznamenán nárůst o 4,4 % na podíl o velikosti 55 %, což se odráží i na ostatních druzích kriminality, jejichž podíl na celkové kriminalitě bez výjimky klesá. Nejznatelnější pokles podílu vykázala kriminalita zbývající s poklesem o 2,2 %.

Tabulka 2 Struktura kriminality v roce 2022

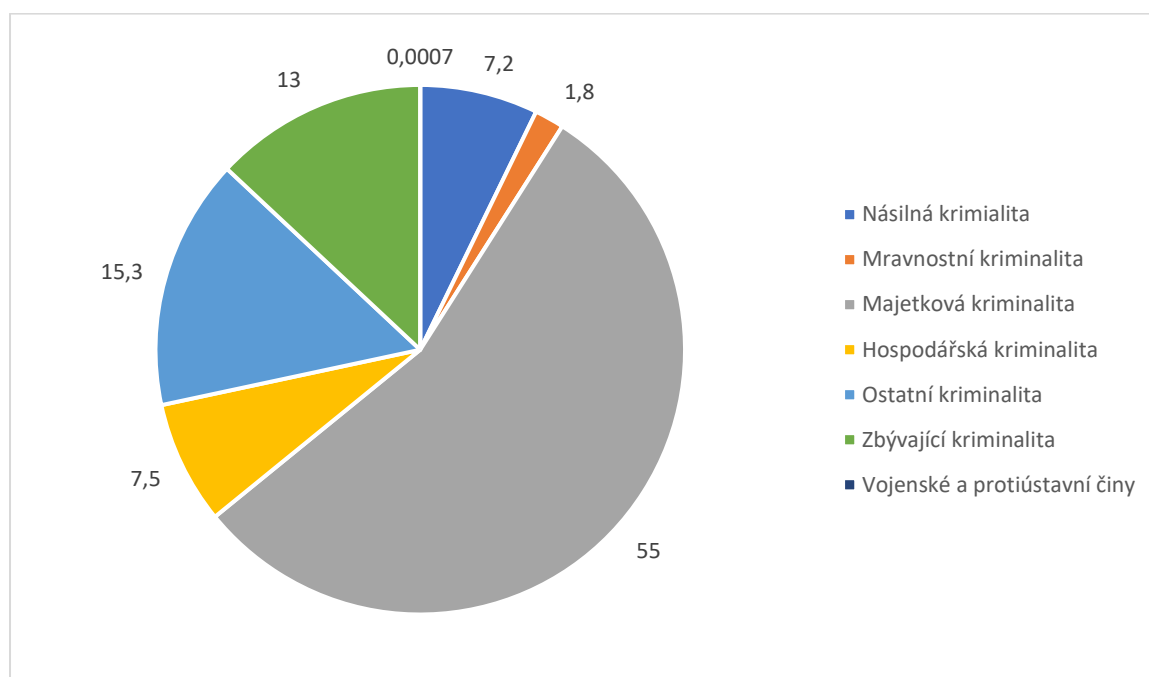
	2021		2022	
	Registrováno	% Podíl	Registrováno	% Podíl
Násilná kriminalita	11 958	7,8	13 180	7,2
Mravnostní kriminalita	3 049	2	3 290	1,8
Majetková kriminalita	77 562	50,6	100 183	55
Hospodářská kriminalita	12 510	8,2	13 637	7,5
Ostatní kriminalita	24 780	16,1	27 874	15,3
Zbývající kriminalita	23 312	15,2	23 736	13
Vojenské a protiústavní činy	10	0,006	13	0,007

Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁴⁶ a 2022¹⁴⁷, vlastní zpracování

¹⁴⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁴⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

Graf č. 20 Struktura kriminality v roce 2022 v %



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁴⁸, vlastní zpracování

Stejně jako registrovaná kriminalita vzrostl v roce 2022 i počet policí stíhaných a vyšetřovaných osob, kterých bylo evidováno celkem 75 474 (+ 5 725, +8,2 %). Ženy starší 18 let se na celkovém počtu podílely ze 16 %, mládež do 18 let potom ze 4,9 %.¹⁴⁹

Recidivistů bylo v roce 2022 stíháno a vyšetřováno celkem 32 168 (+ 3 127) a z celkového počtu stíhaných a vyšetřovaných osob tak recidivisté tvořili 42,6 % (+1 %). Stejně tak vzrostl i podíl recidivistů na objasněné kriminalitě, když spáchali 40 902 skutků, čímž se na objasněné kriminalitě podíleli z 50,2 % (+1,1 %). Zajímavější, s ohledem na popsany rekordní počet cizinců žijících na území ČR, je kriminalita osob cizí státní příslušnosti. Stíháno a vyšetřováno bylo na 7 897 osob cizí státní příslušnosti (+1 463) a na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných se podílely z 10,5 % (+1,3 %). Evidováno bylo 8 427 skutků spáchaných cizinci (+2 087), což znamená 10,1 % (+ 1,5 %) z celkového počtu objasněných skutků. Nejčastěji byly cizinci páchany skutky řazené mezi kriminalitu ostatní (2 460 registrovaných skutků) a

¹⁴⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁴⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2023. s. 55. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

kriminalitu zbývající (2 164 registrovaných skutků). Nejčteněji páchaným skutkem pak konkrétně byl skutek ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství s 1 522 registrovanými případy a skutek maření výkonu úředního rozhodnutí 1 297 registrovanými případy. Mezi nejčastější pachatele cizí státní příslušnosti patřily v roce 2022 osoby slovenské národnosti (2 465 stíhaných osob, +266) a osoby ukrajinské národnosti (2 389 stíhaných osob, +659).¹⁵⁰ Ačkoliv tedy byl evidován nárůst stíhaných občanů Ukrajiny o 38,1 %, je třeba vnímat toto v souvislosti s nárůstem počtu osob ukrajinské národnosti na území ČR, neboť počet občanů Ukrajiny žijících na území ČR se zvýšil o 223 % na celkem 636 282 osob.¹⁵¹

3.1.1. Územní rozložení kriminality v roce 2022

V absolutních číslech registrovaných skutků bylo nejzatíženějším místem pro rok 2022 hlavní město Praha, kde bylo registrováno 40 704 skutků, tedy 22,4 % celkové kriminality. Zároveň v Praze došlo k nejvýraznějšímu nárůstu z hlediska kvantitativního ve srovnání s rokem předchozím (+5 568, +15,8 %). Následoval kraj Moravskoslezský s 21 884 registrovanými skutky a 12 % podílem na celkové kriminalitě, a zároveň i s druhým nejvyšším kvantitativním růstem registrovaných činů (+4 019, + 22,5 %). Naopak nejmenší nárůst registrované kriminality byl evidován v kraji Karlovarském (4 939 skutků), v kraji Pardubickém (5 230 skutků) a kraji Vysočina (5 240 skutků). Ačkoliv bylo kvantitativně v Karlovarském kraji registrováno nejméně skutků z celé ČR, byl zde zaregistrován nejvyšší procentuální nárůst absolutních čísel, když došlo k nárůstu o 31,6 %.

Při porovnávání intenzity kriminality je stejně jako pro čísla absolutní nejzatíženější Praha s 2998,8 registrovanými skutky na 100 000 obyvatel. Druhým nejzatíženějším se stal kraj Ústecký s 2 014,6 skutky na 100 000 obyvatel a dále kraj Liberecký s 1 869,9 skutky na 100 000 obyvatel, i přes relativně nízký nárůst co do absolutních čísel (8 399 registrovaných skutků). K nejznatelnější změně v indexových hodnotách pak došlo v Karlovarském kraji, kde došlo k nárůstu o 356,7 skutků (+26,9 %) na hodnotu 1 682,2 skutků na 100 000 obyvatel. V indexových hodnotách došlo k nejnižšímu nárůstu na území kraje Pardubického, který se

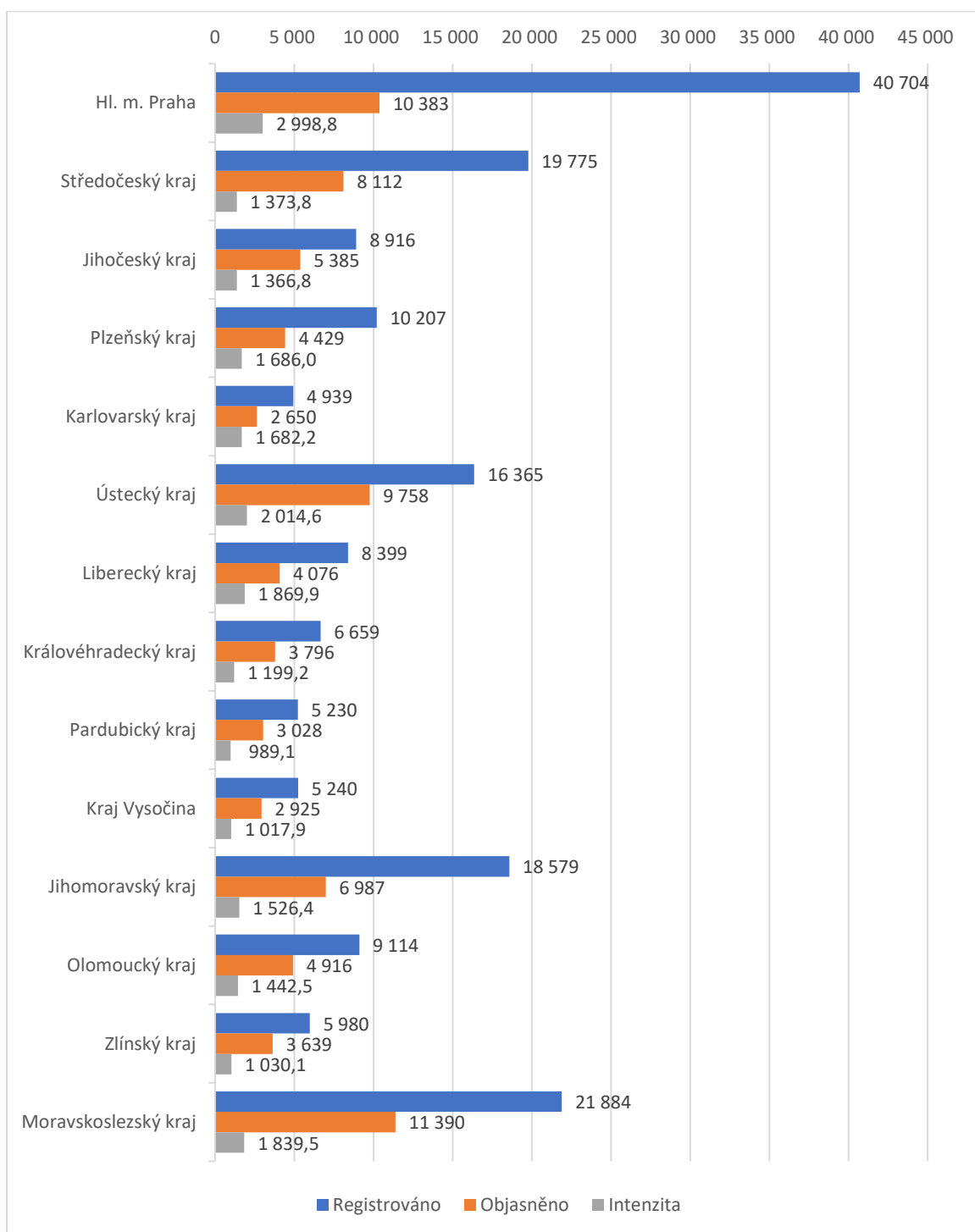
¹⁵⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky. 2023, s. 55. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹⁵¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik trhu práce a rovných příležitostí. *Život cizinců v ČR - 2022*. Online. In: czso.cz. 12.12.2023, s. 7. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivot-cizincu-v-cr-j0jxmsffxa>. [cit. 2024-05-06].

s hodnotou 989,1 skutků na 100 000 obyvatel stal jediným krajem, který nepřekročil indexovou hranici 1 000 skutků. Následoval kraj Vysočina a Zlínský s hodnotami těsně nad 1 000 skutků na 100 000 obyvatel. Intenzita kriminality v ČR jako celku potom dosáhla hodnoty 1 680,8 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel.

Nejúspěšnější v odhalování trestné činnosti byli policisté v kraji Zlínském a Jihočeském, kde byla míra registrována vyšší než 60 %. Bezkonkurenčně nejnižší míra objasněnosti byla zaznamenána v Praze, kde dosáhla hodnoty pouhých 25,5 %, což koreluje s dlouhodobým trendem nejnižší míry objasněnosti právě na území Prahy. Zároveň je však Praha jediným krajem, kde míra objasněnosti v meziročním porovnání mírně stoupla, a to o 0,4 %. Na pomyslné druhém místě v nejnižší míře objasněnosti se umístil kraj Jihomoravský s 37,6 %.

Graf č. 21 Územní rozložení kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁵², ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁵³, vlastní zpracování

3.2. Násilná kriminalita v roce 2022

Násilných trestných činů bylo v roce 2022 policií registrováno celkem 13 180, což znamenalo nárůst o 10,2 % a tedy 1 222 registrovaných skutků. Ačkoliv se jedná o procentuálně vyšší nárůst, při uvedení do souvislosti útlumu násilné kriminality v letech 2020 a 2021 z důvodu pandemie, bylo v roce 2022 při srovnání s rokem 2019 registrováno o 426 skutků méně. Je tak možné konstatovat, že nedošlo ani k návratu hodnot registrované násilné kriminality z let před pandemií. Nárůst však zaznamenaly především závažné násilné činy, jakými jsou vražda, loupež či úmyslné ublížení na zdraví. To je vysvětlováno stále se zvyšujícím napětím ve společnosti, ale i stále rostoucí zátěží na psychiku jedinců, na což mají vliv především vnější vlivy jako jsou válka na Ukrajině, zhoršující se ekonomická situace, ale i přetrvávající polarizace společnosti z důvodu pandemie Covid-19.¹⁵⁴ Objasněno bylo celkem 7 630 ze všech registrovaných skutků a míra objasněnosti tak činila 62,1 % (-1,7 %).

3.2.1. Struktura násilné kriminality v roce 2022

Nejpáchanějším násilným skutkem byl v roce 2022 trestný čin úmyslného ublížení na zdraví s celkem 4 171 registrovanými případy, který se na násilné kriminalitě podílel podílem o velikosti 31,6 %. V meziročním srovnání byl zaznamenán jak nárůst absolutních čísel registrovaných skutků (+470, +12,7 %), tak mírný nárůst v podílu na celkové násilné kriminalitě (+0,7 %). Objasnit se policistům v roce 2022 podařilo 62 % registrovaných ublížení na zdraví. Rostoucí počet případů je dále evidován u trestných činů nebezpečného vyhrožování s 1 801 případy (+175, +10,8 %), loupeže s 1 413 případy (+192, +15,7 %) a vydírání s 1 242 případy (+280, +29 %).

¹⁵² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

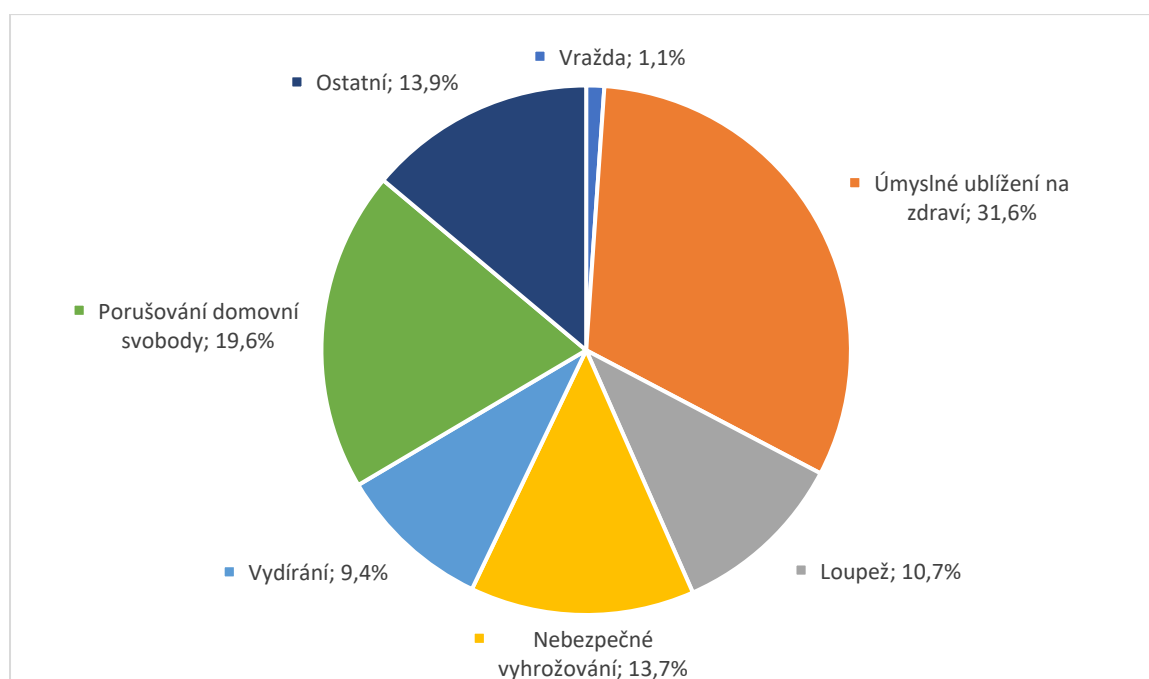
¹⁵³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-krajů> [cit. 2024-03-02].

¹⁵⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2023, s. 59. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

V pořadí druhým nejčteněji páchaným násilným skutkem byl trestný čin porušování domovní svobody s 2 586 registrovanými případy. Ten tak tvořil násilnou kriminalitu z téměř 20 %. Ve vývoji však zaznamenal opačný trend než skutek úmyslného ublížení na zdraví, když byl zaznamenán mírný pokles o 24 registrovaných skutků (-0,9 %). Výraznější snížení nápadu bylo dále registrováno u činu zbavení a omezování osobní svobody, který zaznamenal pokles o 25 případů (-19,2 %) na celkových 105 registrovaných případech v roce 2022.

K znatelnému zvýšení četnosti došlo i v rámci nejzávažnějšího zločinu vraždy. Spácháno bylo celkem 150 skutků vraždy (+45, +42,9 %), což je zároveň nejvyšší evidované množství po roce 2015. Nejvíce, 76 případů, bylo spáchaných vražd motivovaných osobními vztahy. Dále bylo evidováno celkem 62 vražd řazených do sběrné kategorie ostatní, 6 vražd loupežných a po 3 případech vražd sexuálních a vražd na objednávku. Ze všech případů se podařilo policii objasnit 87,3 % vražd (-7,9 %).

Graf č. 22 Struktura násilné kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁵⁵, vlastní zpracování

Tabulka 3 Meziroční změna vybraných násilných skutků v roce 2022

TSK č.	Skutek	Registrováno	Meziroční změna
--------	--------	--------------	-----------------

¹⁵⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

101-106	Vražda	150	+45, +42,9 %
131	Loupež	1 413	+192, +15,7 %
151	Úmyslné ublížení na zdraví	4 171	+470, +12,7 %
173	Nebezpečné vyhrožování	1 801	+175, +10,8 %
181	Vydírání	1 242	+280, +29,1 %
183	Porušování domovní svobody	2 586	-24, -0,9 %

Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁵⁶ a 2022¹⁵⁷, vlastní zpracování

3.2.2. Územní rozložení násilné kriminality v roce 2022

Násilných skutků bylo v roce 2022 co do absolutních čísel nejvíce zaregistrováno na území Prahy s celkem 1 787 registrovanými skutky. Zároveň byl v Praze zaznamenán nejvyšší meziroční kvantitativní nárůst počtu násilných skutků, když došlo k nárůstu o 377 činů. S 1 751 registrovanými skutky se těsně za Prahou umístil kraj Moravskoslezský. V kraji Ústeckém policie registrovala 1 484 násilných skutků a zároveň druhý nejpodstatnější kvantitativní meziroční nárůst (+ 292 činů). Nejméně registrovaných činů bylo evidováno na území kraje Pardubického (347 činů), kraje Karlovarského (416 činů) a kraje Vysočina (510 činů). Pardubický kraj zároveň jako jeden ze dvou krajů zaznamenal oproti roku snížení počtu registrovaných skutků, když bylo registrováno o 12 případů méně, než v roce 2021. Druhým krajem se zaznamenaným poklesem byl kraj Středočeský, ve kterém došlo k poměrně výraznému snížení o 129 registrovaných skutků, což znamenalo pokles o téměř 9 %.

Při srovnávání intenzity kriminality je situace odlišná. Průměrně bylo na území ČR spácháno 121,7 násilných skutků na 100 000 obyvatel. Praha se tak, i přes nejvyšší zasaženost co do absolutních čísel, s intenzitou 131,7 skutku na 100 000 obyvatel od průměrných hodnot příliš nevzdálila a vyšší intenzita byla zaznamenána v celkem pěti krajích – Ústeckém, Libereckém, Moravskoslezském, Jihočeském, ale i Karlovarském kraji. Bezkonkurenčně nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v kraji Ústeckém, kde bylo registrováno 182,7 násilných činů na 100 000 obyvatel a nejvýraznější meziroční zvýšení indexových hodnot o 33,5 skutku na 100 000 obyvatel. V krajích Moravskoslezském, Libereckém a Karlovarském pak byly

¹⁵⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

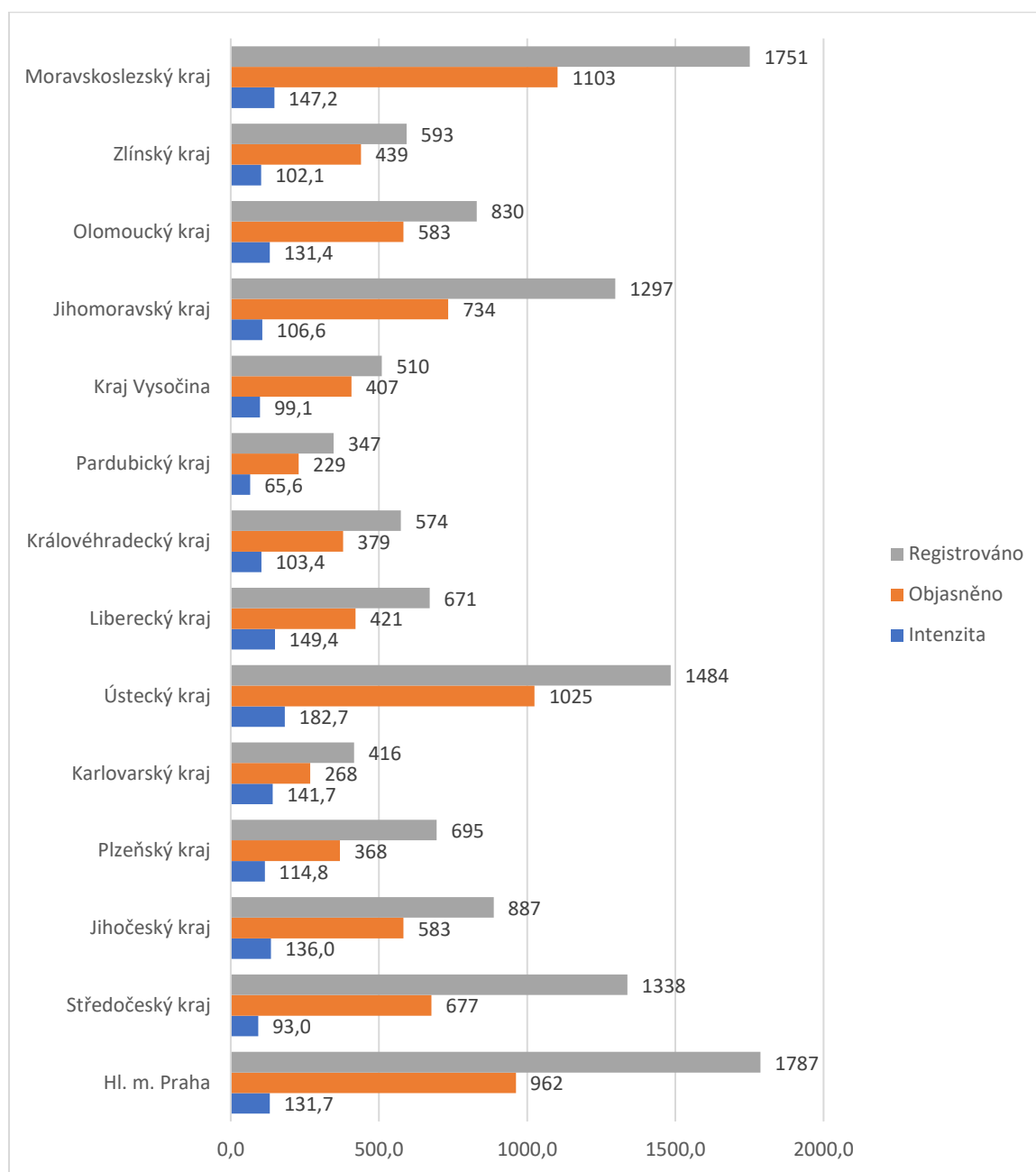
¹⁵⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

zaznamenány hodnoty přesahující 140 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel. Nejnižšího nápadu i v indexových hodnotách se podařilo dosáhnout v kraji Pardubickém s 65,6 skutky na 100 000 obyvatel. Středočeský kraj se díky nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu o 12,8 skutku na 100 000 obyvatel umístil co do intenzity na druhém místě s 93 registrovanými skutky na 100 000 obyvatel. Méně než 100 skutků na 100 000 obyvatel bylo dále evidováno pouze v kraji Vysočina.

Nejúspěšnější v odhalování násilné činnosti byli policisté kraje Vysočina s mírou objasněnosti dosahující 79,8 %. Míra objasněnosti přesahující hodnoty 70 % byla dále evidována i v krajích Olomouckém a Zlínském. Naopak nejméně se podařilo objasnit činů spáchaných ve Středočeském kraji (50,6 %), kraji Plzeňském (52,9 %) a v Praze (53,8 %).

Intenzita vražd byla v roce 2022 pro ČR zaznamenána s hodnotou 1,4 vraždy na 100 000 obyvatel, což je oproti roku 2021 nárůst o 0,4 skutku. Nejvíce vražd bylo v absolutních hodnotách spácháno na území Prahy s 24 registrovanými vraždami. V indexových hodnotách však byl absolutně nejzatíženějším krajem Karlovarský kraj, kde bylo evidováno 3,4 vraždy na 100 000 obyvatel. Indexová hodnota 2,1 registrovaných vražd na 100 000 obyvatel byla zaznamenána na území Ústeckého a Olomouckého kraje. V Praze dosáhla intenzita vraždy hodnoty 1,8 vražd na 100 000 obyvatel. Objasnit všechny vraždy spáchané na území kraje se podařilo v celkem pěti krajích – Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Libereckém a Moravskoslezském. V roce 2021 se podařilo dosáhnout 100 % míry objasněnosti v krajích devíti.

Graf č. 23 Územní rozložení násilné kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁵⁸, ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁵⁹, vlastní zpracování

3.3. Mravnostní kriminalita v roce 2022

¹⁵⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁵⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

Mravnostní kriminalita byla jediným druhem kriminality, který navzdory protipandemickým opatřením v roce 2021 co do absolutních čísel vzrostl v četnosti. Jinak tomu nebylo ani v roce 2022 a mravnostní kriminalita pokračovala v rostoucí tendenci, když bylo registrováno na 3 290 mravnostních skutků (+241, +7,9 %). Zároveň se však podařilo dosáhnout vyšší míry objasněnosti s 59,5 % (+0,4 %).

Společenská škodlivost a hlavní nebezpečí mravnostní kriminality dle mého názoru pramení především ve složení obětí této kriminální činnosti. Z dostupných statistik vyplývá, že je mravnostní kriminalita jediným druhem kriminality, jejíž majorita obětí nejsou zletilé osoby, ale naopak osoby mladší 18 let. To platilo i v roce 2022, kdy z celkových 2 346 obětí bylo 1 790 osob mladších 18 let, což znamená 76 % všech obětí.¹⁶⁰ Sexuální násilí páchané na dětech, které navíc bývá často bagatelizováno, způsobuje dítěti výraznou psychickou zátěž a zpravidla zanechává celoživotní následky.¹⁶¹

Jako důvod nárůstu počtu registrovaných mravnostních činů je uváděn návrat občanů do veřejného života po ukončení platnosti protiepidemických nařízení a dále vyšší ochota obětí mravnostní trestné činy nahlašovat, a to díky správné medializaci známých případů, ale i osvětové činnosti a prevenci.¹⁶²

3.3.1. Struktura mravnostní kriminality v roce 2022

Nejpočetnějším skutkem vykazovaným v rámci mravnostní kriminality byl trestný čin znásilnění. V roce 2022 pokračoval rostoucí trend evidovaných případů znásilnění a bylo registrováno celkem 880 případů znásilnění (+107, +14 %). Na mravnostní kriminalitě se znásilnění podílelo z téměř 27 % a objasnit se policistům podařilo 59 % z registrovaných skutků (+1 %). I u trestného činu znásilnění se předpokládá vysoká míra latentnosti a nárůst

¹⁶⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik rozvoje společnosti. *Kriminalita v ČR a EU – 2012-2022*. Online. In: czso.cz. 14.9.2023, s 26. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022>. [cit. 2024-05-06].

¹⁶¹ HURYCHOVÁ, Eva. *Důsledky sexuálního násilí a zneužívání*. Online. In: sancedetem.cz. aktualizováno 13.2.2024. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/dusledky-sexualniho-nasili-zneuživani> [cit. 2024-05-02].

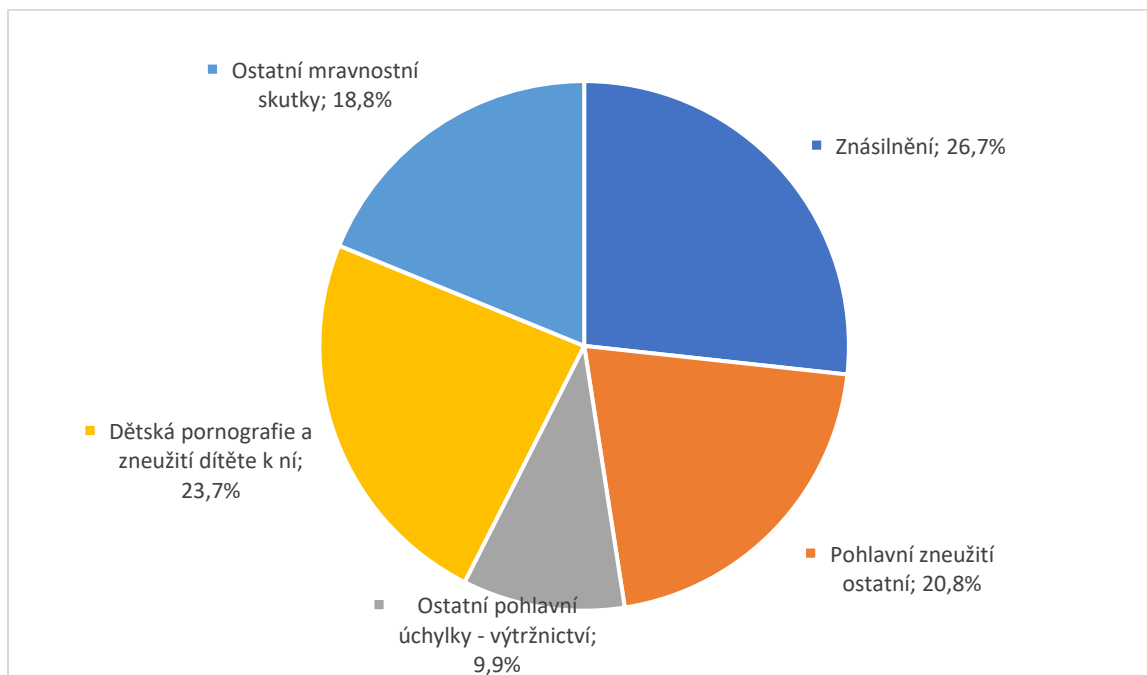
¹⁶² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik rozvoje společnosti. *Kriminalita v ČR a EU – 2012-2022*. Online. In: czso.cz. 14.9.2023, s 17. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022>. [cit. 2024-05-06].

evidovaných případů může být právě důsledkem správné medializaci a tím rostoucí ochotě obětí znásilnění tento čin nahlásit.¹⁶³

Výrazně rostoucím byl skutek dětské pornografie a zneužití dítěte k ní podle § 192 a § 193 TZ. Ten pro rok 2022 zaznamenal nárůst o téměř 25 % a s počtem 780 registrovaných činů byl druhým nejčastěji páchaným skutkem mravnostní kriminality, na níž se podílel z 23,7 % (-3,1 %). Nárůsty pak zaznamenaly i skutky sexuálního nátlaku s 90 registrovanými případy (+8, +9,7 %), pohlavního zneužití ostatního podle §187 odst. 1), 3) a 4) TZ s 684 registrovanými případy (+61, +9,8 %) i pohlavního zneužití v závislosti se 149 skutky (+54, +56,8 %).

Naopak výrazný pokles registrovaných případů zaznamenaly činy ublížení na zdraví nakažlivou lidskou nemocí ve formě nedbalostní i úmyslné. V součtu bylo těchto činů registrováno o 147 případů méně na celkových 45 případů registrovaných v roce 2022. Tento pokles je především odrazem prudkého nárůstu množství těchto činů registrovaných v roce 2021, neboť se jednalo o případy šíření nemoci Covid-19 v důsledku nedodržování opatření jako v případě povinnosti domácí izolace, nebo povinnosti zakrývat si horní dýchací cesty respirátorem.

Graf č. 24 Struktura mravnostní kriminality v roce 2022



¹⁶³ TOMŠŮ, Kristýna. *Znásilnění vždy způsobí trauma. Oběti ho ale nenahlašují*. Online. In: novinky.cz. 19.12.2022. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-znasilneni-vzdy-zpusobi-trauma-obeti-ho-ale-nenahlasuji-40415748>. [cit. 2024-05-02].

Tabulka 4 Meziroční změna vybraných mravnostních skutků v roce 2022

TSK č.	Skutek	Registrováno	Meziroční změna
201	Znásilnění	880	+107, +13,8 %
211	Pohlavní zneužití v závislosti	149	+54, +56,8 %
212	Pohlavní zneužití ostatní	684	+61, +9,8 %
252	Úmyslné ublížení na zdraví nakažlivou lidskou nemocí	38	-102, -72,9 %
253	Ublížení na zdraví nakažlivou lidskou nemocí z nedbalosti	7	-45, -86,5 %
271	Kuplířství	67	+33, +97 %
292	Dětská pornografie a zneužití dítěte k ní	780	+153, +24,4 %

Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁶⁵ a 2022¹⁶⁶, vlastní zpracování

3.3.2. Územní rozložení mravnostní kriminality v roce 2022

Nejvíce mravnostních trestných činů bylo registrováno na území Prahy s celkem 444 činy (+ 47). Následoval kraj Ústecký s 413 registrovanými skutky a kraj Moravskoslezský s 375 registrovanými skutky. Na území Moravskoslezského kraje byl zároveň při meziročním srovnání evidován i nejznatelnější kvantitativní nárůst o 68 registrovaných skutků, tedy o 22 %. Nejméně pak bylo registrováno skutků na území kraje Karlovarského (90 skutků), kraje Vysočina (130 skutků) a kraje Pardubického (137 skutků). Nejznatelnější kvantitativní pokles zaznamenal Liberecký kraj s poklesem o 25 registrovaných skutků (-12,8 %).

¹⁶⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁶⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

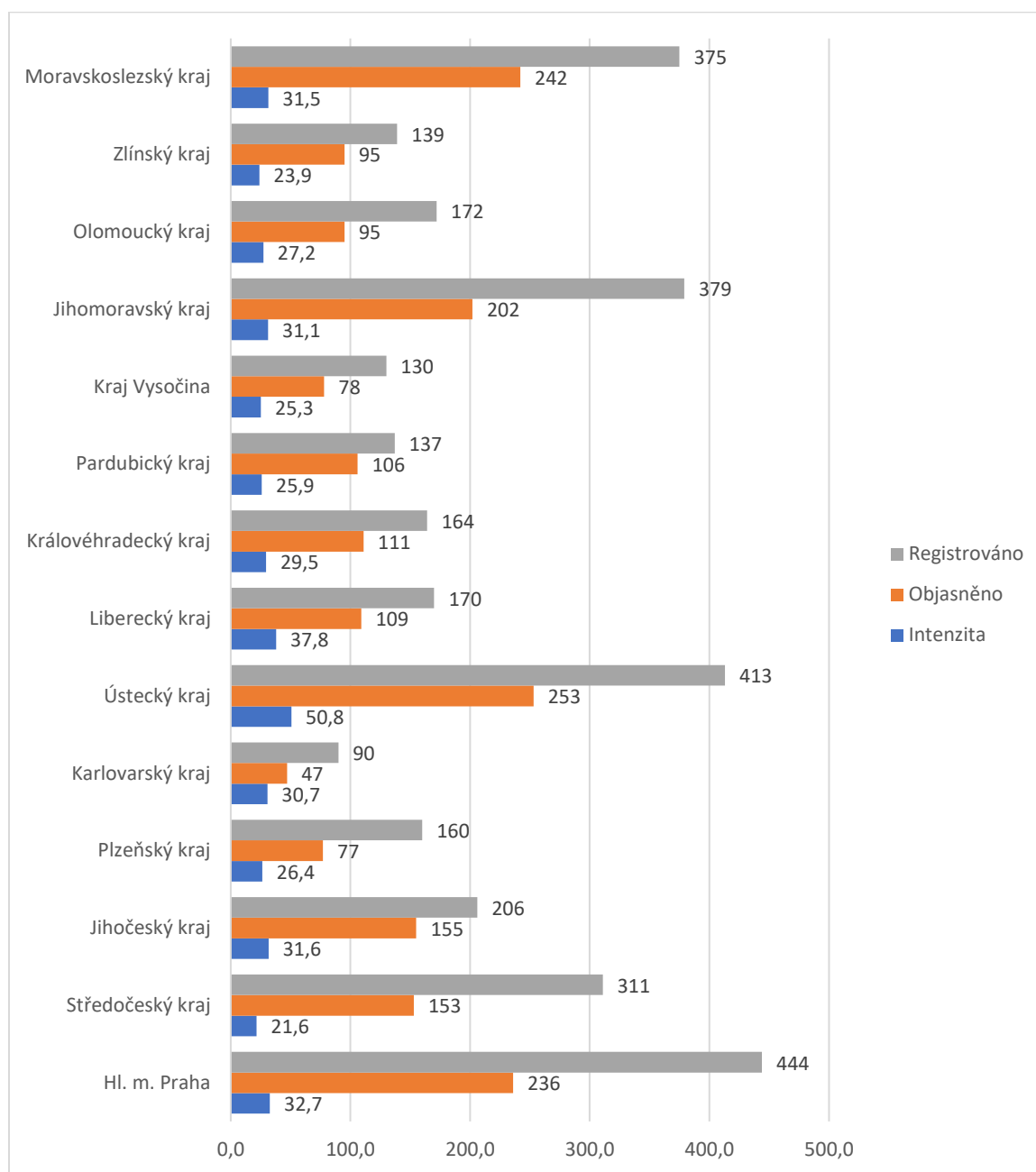
¹⁶⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

Průměrná intenzita násilné kriminality na území ČR činila v roce 2022 30,4 mravnostních registrovaných skutků na 100 000 obyvatel. Nejintenzivněji zasaženým krajem byl kraj Ústecký s hodnotou 50,8 skutků na 100 000 obyvatel. O stupni zatížení Ústeckého kraje pak vypovídá především srovnání s druhým co do indexových hodnot nejzasaženějším Libereckém kraji, kde bylo evidováno 37,8 skutků na 100 000 obyvatel. V Praze pak bylo registrováno 32,7 skutků na 100 000 obyvatel. Nejvýraznější nárůst zaznamenal kraj Moravskoslezský, kde indexová hodnota vzrostla o 5,5 skutku na konečných 31,5 registrovaných skutků na 100 000 obyvatel. Nejnížší indexové hodnoty připadaly na kraj Středočeský (21,6 skutků na 100 000 obyvatel) a kraj Zlínský (23,9 skutků na 100 000 obyvatel).

Nejvíce skutků se podařilo objasnit na území Pardubického kraje s mírou objasněnosti dosahující hodnoty 77,4 %. Druhým krajem, kde se podařilo objasnit více než 70 % registrovaných činů byl kraj Jihočeský se 75,2 % objasněnými skutky. Ani 50 % registrovaných skutků se naopak nepodařilo objasnit na území krajů Plzeňského a Středočeského.

Trestný čin znásilnění byl po kvantitativní stránce nejvíce páchán v Praze (153 případů) a Moravskoslezské kraji (109 případů). Intenzita znásilnění pak byla nejvyšší v kraji Libereckém s 12,5 skutky na 100 000 obyvatel a kraji Ústeckém s 11,4 skutky na 100 000 obyvatel. V Praze bylo vykázáno 11,3 registrovaných znásilnění na 100 000 obyvatel. Nejmenší intenzita znásilnění připadala na kraj Zlínský s 4,8 registrovanými znásilněními na 100 000 obyvatel.

Graf č. 25 Územní rozložení mravnostní kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁶⁷, ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁶⁸, vlastní zpracování

3.4. Majetková kriminalita v roce 2022

¹⁶⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁶⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-kraju> [cit. 2024-03-02].

Majetková kriminalita byla nejvýrazněji rostoucím druhem kriminality pro rok 2022. Registrováno bylo celkem 100 183 majetkových trestných činů a majetková kriminalita tak zaznamenala nárůst o 22 621 činů, tedy téměř 30 %. Na celkové kriminalitě se majetková kriminalita podílela z 55 % (+4,4 %). Objasněno bylo celkem 26 679 činů a míra objasněnosti mírně klesla na 26,6 % (-0,4). Škody způsobené majetkovými trestnými činy dosáhly téměř 7,4 miliard, a tak i zde byl zaznamenán nárůst, celkem o více než 2,5 miliardy korun.

Růst majetkové kriminality v tomto roce však bylo možné očekávat pro důvody zmiňované výše v této práci. Jako hlavní příčiny lze zopakovat ukončení protiepidemických opatření, které měly dopad na množství příležitostí k páčání trestné činnosti, a zároveň přijatý nouzový stav a medializace jeho dopadů na pachatele majetkových trestných činů ve smyslu závažnějších trestů. Dalším důvodem je potom projevování zhoršující se ekonomická situace na území ČR a energetická krize související s válkou na Ukrajině, která začala na začátku roku 2022.¹⁶⁹ V roce 2022 tedy v důsledku těchto okolností rostla jak motivace pachatelů, tak příležitosti k páčání majetkových trestných činů. Zároveň, ačkoliv přímá porovnatelnost je výrazně ovlivněna novelizací trestního zákoníku zvyšující hranice škod na dvojnásobek, nedošlo k zvýšení počtu registrovaných majetkových trestných činů nad absolutní čísla registrovaná v letech před pandemií.

3.4.1. Struktura majetkové kriminality v roce 2022

Při tradičním rozlišení majetkové kriminality na krádeže vloupání, krádeže prosté a ostatní majetkovou kriminalitu doznala majetková kriminalita menších změn. Zatímco v roce 2021 došlo z důvodu restrukturalizace TSK ke změně struktury majetkové kriminality tak, že krádeže vloupání předčily co do podílu na celkové majetkové kriminalitě krádeže prosté, v roce 2022 byl obnoven původní trend a krádeže prosté se podílely na celkové kriminalitě podstatněji, a zároveň výrazně vzrostl i podíl ostatní majetkové kriminality. V roce 2022 tak bylo registrováno 34 404 případů krádeží prostých (+ 7 815, + 29,4 %) s podílem 34,3 % (-0,06 %), krádeží vloupáním bylo registrováno 33 750 (+ 3 002, +9,8 %) s podílem 33,7 % (-5,96 %). Činů řazených mezi ostatní majetkovou kriminalitu bylo registrováno v roce 2022 celkem 32 029 (+11 804, +58,4 %) s podílem téměř 32 % (+5,9 %).

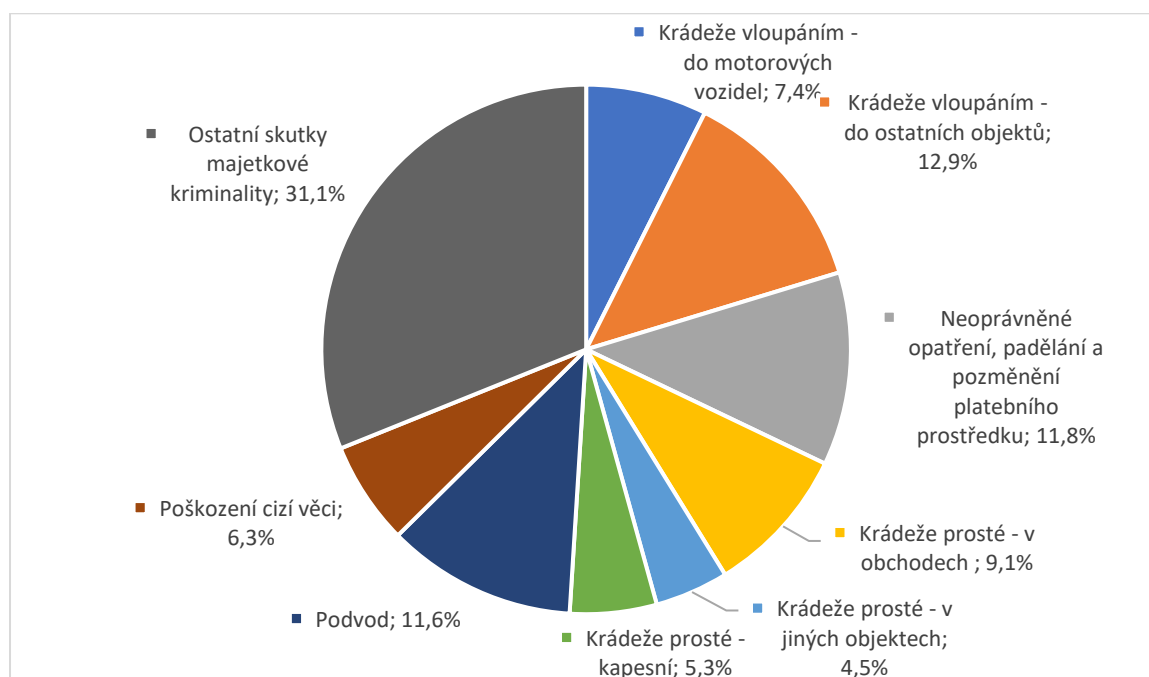
¹⁶⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik rozvoje společnosti. *Kriminalita v ČR a EU – 2012-2022*. Online. In: czso.cz. 14.9.2023, s 13. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022>. [cit. 2024-05-06].

V rámci krádeží vloupání došlo k nejméně výraznější kvantitativní i procentuální změně u skutku vloupání do ostatních objektů, když došlo k nárůstu o 1 628 skutků a 14,4 %, ke konečné hodnotě 12 937 registrovaných činů. Nejzastoupenějším pojmenovaným skutkem krádeže vloupáním bylo v roce 2022 vloupání do motorových vozidel, které se s 7 425 registrovanými činy podílelo na krádežích vloupáním z 22 %. Nárůst u toho činu však příliš výrazný nebyl, když došlo k nárůstu o pouhých 82 případech, a tedy o 1,1 %. Nárůsty o 200 až 300 případů byly registrovány například u skutků krádeže vloupáním do obchodů, krádeže vloupáním do restaurací a hostinců, krádeže vloupáním do rodinných domů, nebo skutku krádeže vloupáním – odcizení součástek motorového vozidla. Nejvýraznější pokles byl evidován u skutku krádeže vloupáním – odcizení jízdních kol, kde byl zaznamenán pokles o 243 činů (-8,9 %).

Počty registrovaných krádeží prostých vzrostly podstatně více. Nejzastoupenějším skutkem, podílejícím se na krádežích prostých z 26 % a na celkové kriminalitě z 9 %, byl v roce skutek krádeže prosté v obchodech. S celkovým počtem 9 092 registrovaných případů zaznamenal nárůst o 3 367 případů, tedy téměř 59 %. O téměř 26 % vzrostly i počty registrovaných případů kapesních krádeží. Těch bylo registrováno v roce 2022 celkem 5 271 a staly se tak druhým nejpočetnějším skutkem. Vzrostly i počty případů spadajících do sběrných kategorií krádeží prostých v jiných objektech (+1 293 skutků, +39 %) a krádeží prostých ostatních (+723 skutků, +26 %). Naopak pouze tři skutky zaznamenaly pokles absolutních čísel a jednalo se pouze o pokles v řádu jednotek registrovaných případů. Konkrétně šlo o krádeže motorových vozidel jednostopých, mezi zaměstnanci na pracovišti a v objektech se starožitnostmi a uměleckými předměty.

Nejvýznamnější skutky spadající do ostatní majetkové kriminality jsou skutek podvodu podle § 209 TZ a skutek neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 TZ. Skutek neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku byl registrován o něco častěji s celkem 11 848 evidovanými činy (+5 741, +94 %). Podvodů bylo registrováno 11 658 případů (+4 869, +71,7 %). Právě u těchto skutků je nárůst spojován s jejich stále častějším pácháním v kyberprostoru.

Graf č. 26 Struktura majetkové kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁷⁰, vlastní zpracování

Tabulka 5 Meziroční změna vybraných majetkových skutků v roce 2022

TSK č.	Skutek	Registrováno	Meziroční změna
311	Krádeže vloupáním do obchodů	1 337	+248, +22,8 %
376	Krádeže vloupáním do motorových vozidel	7 425	+82, +1,1 %
390	Krádeže vloupáním do ostatních objektů	12 937	+1 628, +14,4 %
311-390	Krádeže vloupáním	33 750	+3 002, +9,8 %
411	Krádeže prosté kapesní	5 271	+1 085, +25,9 %
414	Krádeže prosté motorových vozidel dvoustopých	2 069	+257, +14,18
422	Krádeže prosté v obchodech	9 092	+3 367, +58,8 %
411-490	Krádeže prosté	34 404	+7 815, +29,4 %
509	Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	11 848	+5 741, +94 %

¹⁷⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

511	Podvod	11 658	+4 869, +71,7 %
589	Poškození cizí věci	6 302	+549, +9,5 %
509-589	Ostatní majetková kriminalita	32 029	+11 804, + 58,4 %

Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁷¹ a 2022¹⁷², vlastní zpracování

3.4.2. Územní rozložení majetkové kriminality v roce 2022

Co do absolutních čísel bylo, stejně jako v letech předchozích, nejzatíženější místem hlavní město Praha. Zde bylo policií registrováno 27 835 majetkových trestných činů a téměř 28 % majetkové kriminality v tomto roce tak připadalo právě na Prahu. Na pomyslném druhém místě se s 12 565 skutky umístil kraj Moravskoslezský. Více než 10 000 majetkových deliktů bylo registrováno i na území krajů Středočeského a Jihomoravského. Nárůst počtu registrovaných majetkových činů byl evidován na území všech krajů, co do absolutních čísel byl nejvýraznější nárůst evidován v Praze (+4 239 skutků), z hlediska procentuální byl výrazný nárůst sledován v kraji Libereckém (+62,4 %).

I v rámci intenzity byla Praha evidována jako nejzatíženějším místem ČR, když bylo registrováno 2 050,7 majetkových činů na 100 000 obyvatel. Na území Moravskoslezského kraje bylo registrováno 1 056,2 skutků na 100 000 obyvatel, a tedy i v tomto případě se jednalo u druhý nejzatíženější kraj. Těsně pod hranicí 1 000 zaregistrovaných skutků na 100 000 obyvatel pak bylo evidováno na území kraje Libereckého a Ústeckého. Absolutně nejnižší intenzita majetkové kriminality 430,5 skutků na 100 000 obyvatel připadala na území kraje Zlínského. Méně než 500 skutků na 100 000 obyvatel bylo dále evidováno v kraji Pardubickém a kraji Vysočina. Stejně jako v rámci absolutních čísel byl i v intenzitě majetkové kriminality zaznamenán nárůst na území všech krajů. Ten byl nejvýraznější v Libereckém kraji, a to jak v kvantitativním (+359 skutků na 100 000 obyvatel), tak v procentuálním vyjádření (+58,2 %). Vzrostla i celková intenzita majetkové kriminality, když bylo na území ČR evidováno celkem 925,3 majetkových deliktů na 100 000 obyvatel (+ 187,7 skutků na 100 000 obyvatel).

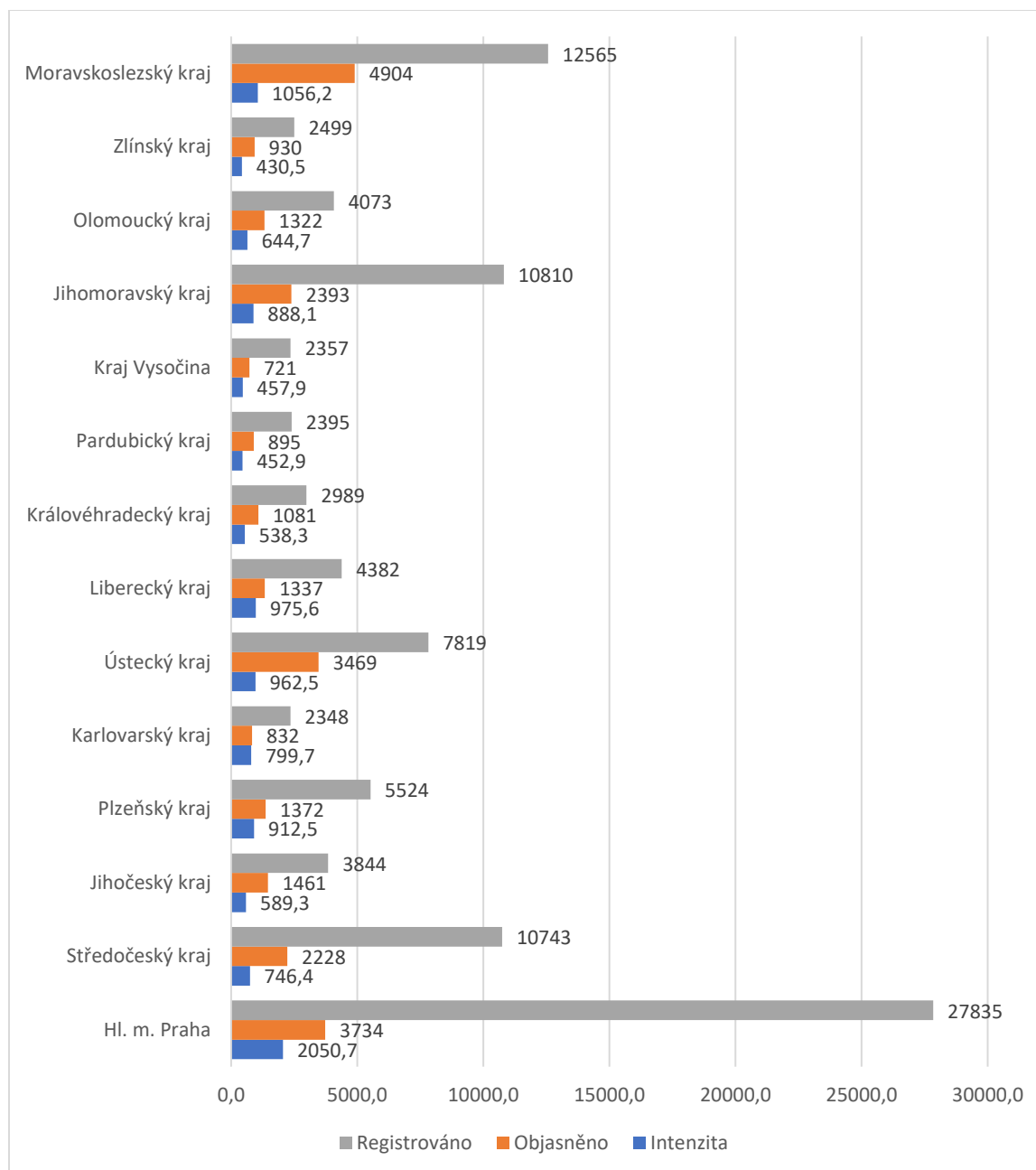
I přes poměrně vysoký nápad majetkové kriminality se v Ústeckém kraji tradičně dařilo tuto trestnou činnost objasňovat. V roce 2022 policisté v Ústeckém kraji objasnili 44,4 % všech

¹⁷¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁷² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

registrovaných případů, kdy se Ústecký kraj stal jediným krajem, kde se podařilo objasnit více než 40 % skutků. Následoval kraj Moravskoslezský s mírou objasněnosti 39 % a kraj Jihočeský s 38 %. Nejnižší míra objasněnosti byla naopak evidována v Praze s 13,4 % a Středočeském kraji s 13,4 %.

Graf č. 27 Územní rozložení majetkové kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁷³, ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁷⁴, vlastní zpracování

3.5. Hospodářská kriminalita v roce 2022

Hospodářských trestných činů bylo registrováno celkem 13 637, a tak ani hospodářská kriminalita nebyla výjimkou a absolutní čísla registrovaných činů v meziročním srovnání vzrostla. Zaznamenán byl nárůst o 1 127 činů, tedy 9 %. Tím byl přerušen výrazný klesající trend v letech zasažených pandemií, ovšem i přes nárůst je stále hodnota registrovaných hospodářských skutků hluboko pod hodnotami registrovanými v letech před pandemií (-10 952, -44,5 % při srovnání s rokem 2019), ale i rokem 2020, jako rokem ovlivněným protipandemickými opatřeními (-4 891, -26 %). Škoda způsobená hospodářskými trestnými činy v meziročním srovnání poklesla výrazně a dosáhla částky necelých 9 miliard Kč (-7,5 miliardy). S 5 978 objasněnými činy bylo dosaženo míry objasněnosti 43,8 % (-3,1).

3.5.1. Struktura hospodářské kriminality v roce 2022

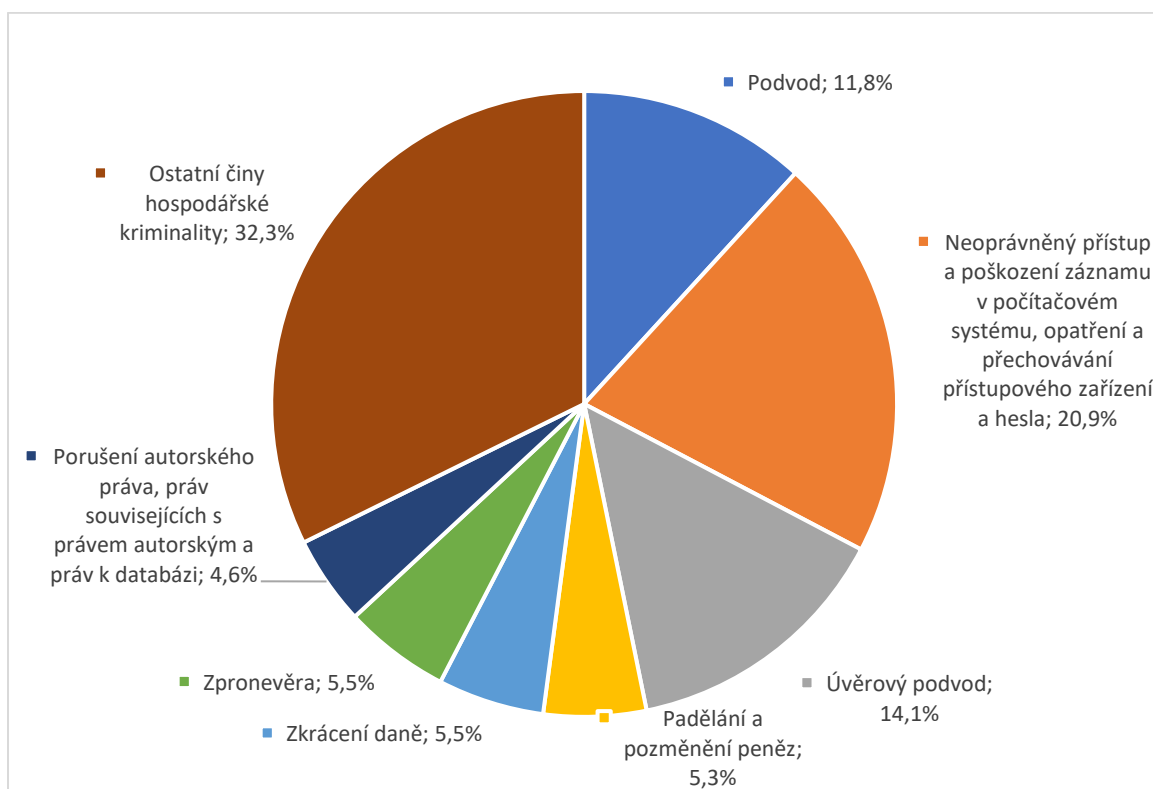
I přes mírný nárůst hospodářské kriminality jako celku, došlo k vzrůstu počtu registrovaných případů jen asi u jedné třetiny vykazovaných hospodářských skutků. Nárůst celku je tak možné vysvětlit především výrazným zvýšením počtu registrovaných případů několika skutků. Jedním z nich je skutek neoprávněného přístupu a poškození záznamu v počítačovém systému, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla podle § 230, § 231 a § 232 TZ. Ten s celkovými 2 848 registrovanými případy zaznamenal vzrůst o 982 případů (+52,6 %) a byl nejčastěji páchaným skutkem. Nárůst o téměř 74 % zaznamenal i skutek porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 270 TZ s celkem 628 registrovanými případy (+267). Nárůst o více než 100 % byl evidován u činu porušení práv k ochranné známce a jiným označením podle § 268 TZ (+250 skutků, +117,4 %), činu podplácení podle § 332 TZ (+ 129 skutků, +108 %) a činu ohrožování zdraví závadnými potravinami podle § 156 a § 157 TZ (+3, +150 %).

¹⁷³ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁷⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-kraju> 2024 [cit. 2024-03-02].

K poklesům i nadále dochází u skutků podvodu i pojistného podvodu a úvěrového podvodu. U podvodu byl evidován pokles o 77 případů (-4,6 %) na celkových 1 605 registrovaných skutků. Pojistný podvod kles výrazněji, o 125 případů (-50,8 %) na konečných 121 registrovaných případech. U podvodu úvěrového byl zaznamenán pokles o 275 skutků (-12,5 %) na celkových 1 917 registrovaných případech. Dotační podvod se vyvíjel opačně a jeho četnost vzrostla o 64 případů (+ 87,7 %) na 137 registrovaných skutků.

Graf č. 28 Struktura hospodářské kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁷⁵, vlastní zpracování

Tabulka 6 Meziroční změna vybraných hospodářských skutků v roce 2022

TSK č.	Skutek	Registrováno	Meziroční změna
816	Padělání a pozměnění peněz	729	-9, -1,2 %
819	Zkrácení daně	747	+3, +0,4 %
829	Zpronevěra	752	+23, +3,2 %

¹⁷⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

830	Podvod	1 605	-77, -4,6 %
846	Podplácení	129	+67, +108 %
861	Porušení práv k ochranné známce a jiným označením	463	+250, +117 %
865	Neoprávněný přístup a poškození záznamu v počítačovém systému, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla	2 848	+982, +52,6 %
867	Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi	628	+267, +74 %
880	Pojistný podvod	121	-125, - 50,8 %
881	Úvěrový podvod	1 917	-275, -12,5 %
882	Dotační podvod	137	+64, +87,7 %

Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁷⁶ a 2022¹⁷⁷, vlastní zpracování

3.5.2. Územní rozložení hospodářské kriminality v roce 2022

Téměř 20 % ze všech hospodářských činů bylo registrováno na území Prahy, která se s 3 040 skutky stala co do absolutních čísel nejzasáženějším místem. Více než 1 000 hospodářských skutků bylo dále registrováno na území Ústeckého, Moravskoslezského, Jihomoravského a Středočeského kraje. K největšímu nárůstu pak došlo na území Karlovarského kraje, ve kterém bylo registrováno celkem 567 hospodářských trestných činů (+257, + 82,9 %). Nejméně hospodářských trestných činů bylo registrováno v Pardubickém kraji s 339 skutky, kde byl zároveň evidován nejznatelnější pokles absolutních čísel (-51, -13 %).

Nejvyšší intenzitou hospodářské kriminality se taktéž vyznačovalo hlavní město Praha s celkem 224 skutky na 100 000 obyvatel. Následoval kraj Karlovarský se 193,1 skutky na

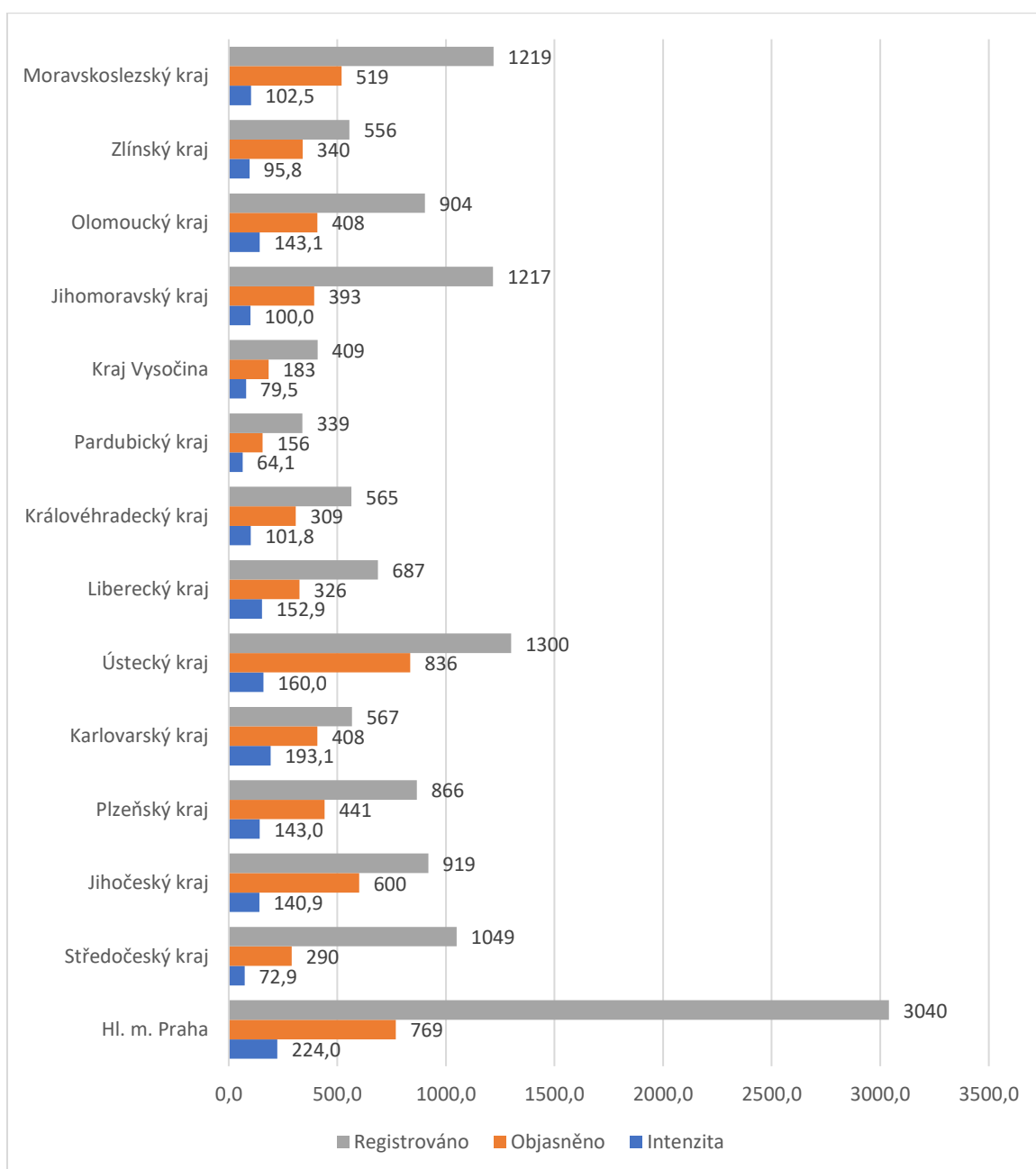
¹⁷⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁷⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

100 000 obyvatel, kde zároveň došlo k nejméně výraznějšímu nárůstu intenzity hospodářské kriminality (+84 skutků na 100 000 obyvatel, +76,43 %), a dále kraj Ústecký se 160 skutky na 100 000 obyvatel. Nejnižší intenzitu vykázal kraj Pardubický s 64,1 skutky na 100 000 obyvatel a zároveň poklesem o 12 skutků na 100 000 obyvatel. Méně než 80 skutků na 100 000 obyvatel bylo dále vykááno na území kraj Středočeský a kraj Vysočina.

Nejvyšší míru objasněnosti zaznamenali policisté v kraji Karlovarském s 72 % objasněných činů. Dobrých výsledků bylo dosaženo i v kraji Jihočeském s mírou objasněnosti 65,3 % a kraji Ústecké s mírou objasněnosti 64,3 %. Nejméně se dařilo hospodářské trestné činy objasňovat na území Prahy s mírou objasněnosti pouhých 25,3 % a Středočeském kraji s 27,6 %.

Graf č. 29 Územní rozložení hospodářské kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁷⁸, ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁷⁹, vlastní zpracování

3.6. Ostatní a zbývající kriminalita v roce 2022

Trestných činů vykazovaných rámci ostatní kriminality bylo registrováno v roce 2022 celkem 27 874 (+3 094, + 11,4 %), kdy se co do absolutních čísel dostává ostatní kriminalita na své maximum od roku 2014. I přes nárůst absolutních čísel klesl podíl ostatní kriminality na kriminalitě celkové o necelé procento, na 15,3 %. Objasnit se podařilo 20 435 trestných činů a míra objasněnosti dosáhla hodnoty 73,3 % (-0,3), což dělá z ostatní kriminality druhý nejvíce objasňovaný druh kriminality.

Činů řazených mezi kriminalitu zbývající bylo registrováno celkem 23 736 (+424, +1,8 %). Zbývající kriminalita byla v procentuálním vymezení nejméně rostoucím druhem kriminality a počty registrovaných případů nedosáhly ani počtům registrovaných v roce 2020, který byl zasažen pandemií. Míra objasněnosti mírně poklesla k hodnotě 76,9 % (-0,3), i přesto byla nejvyšší ze všech druhů kriminality.

3.6.1. Struktura ostatní a zbývající kriminality v roce 2022

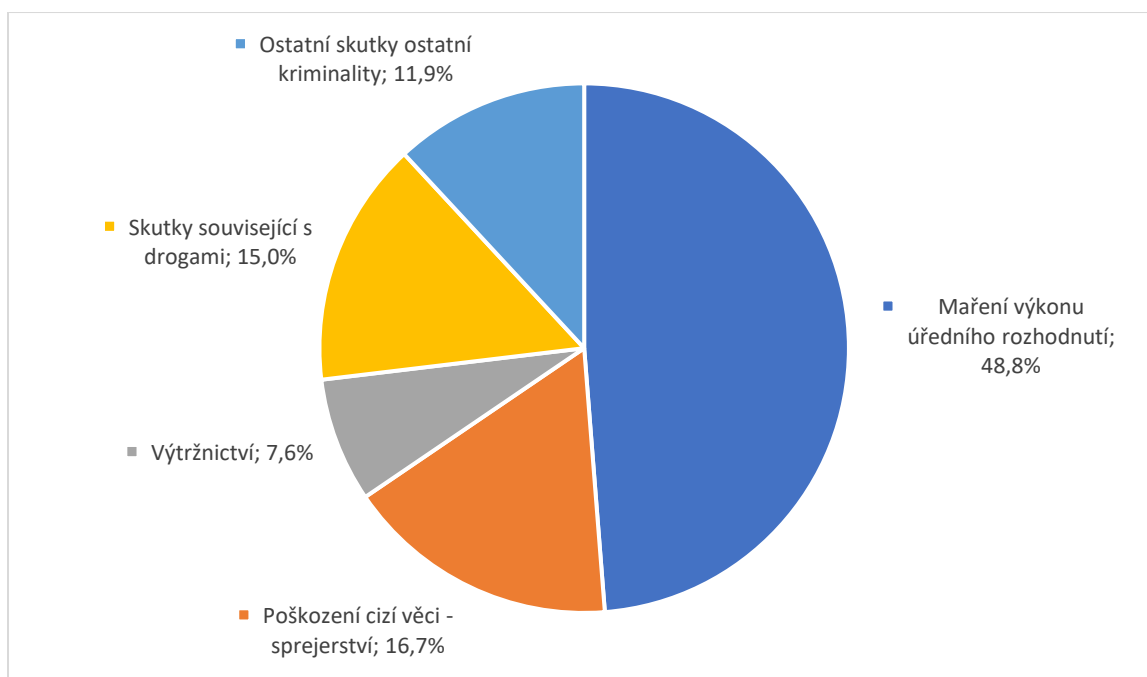
Nejzastoupenějším skutkem ostatní kriminality byl tradičně skutek maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 TZ. S 13 590 registrovanými činy (+1 197, + 9,7 %) tvořil tento skutek ostatní kriminalitu z téměř 49 %. Pozitivní statistikou toho skutku však zůstává vysoká míra objasněnosti, která v roce 2022 dosáhla 94,2 % (+0,1 %) a objasněno bylo na 12 795 z registrovaných případů. Nárůst byl zaznamenán i u druhého nejčetnějšího skutku poškození cizí věci – sprejství s celkem 4 667 registrovanými případy (+787, + 20,3 %). Na rozdíl od předchozího skutku je naopak míra objasněnosti případů sprejství poměrně nízká a v roce 2022 bylo objasněno necelých 20 % z registrovaných případů. Vysoké procentuální nárůsty jsou evidovány i u skutků legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 TZ (+64, +256 %) a nedovoleného překročení státní hranice podle § 339 až § 341 TZ a § 343 TZ (+ 273, + 217,5 %). Součástí ostatní kriminality je dále i kriminalita drogová, a tedy trestné činy podle

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁷⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

§ 283 až § 287 trestního zákoníku. Vývoj drogové kriminality po pandemii byl na rozdíl od předchozích skutků poměrně stabilní, když byl evidován nárůst o pouhé 4 skutky na celkem 4 200 registrovaných skutků. Nevýrazný nárůst drogové kriminality je vysvětlován skutečností, že v roce 2022 byla distribuce drog stále ještě ovlivněna protipandemickými opatřeními, která ztěžovala distribuci drog v rámci nočních podniků a vedla k úbytku turismu.¹⁸⁰ Případy drogové kriminality v roce 2022 jsou tedy stále pod hodnotami z let před pandemií, kdy například ve srovnání s rokem 2019 můžeme sledovat pokles o 519 činů, tedy o téměř 13 %.

Tabulka 7 Struktura ostatní kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁸¹, vlastní zpracování

Tabulka 8 Meziroční změna vybraných skutků ostatní kriminality v roce 2022

TSK č.	Skutek	Registrováno	Meziroční změna
610	Výtržnictví	2 107	+271, +14,8 %
613	Poškození cizí věci – sprejerství	4 667	+787, +20,3 %

¹⁸⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky. 2023, s. 75. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹⁸¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

634	Nedovolené překročení státní hranice	273	+187, + 217 %
635	Skutky související s drogami	4 200	+4, +0,1 %
636			
641			
642			
643			
663	Maření výkonu úředního rozhodnutí	13 590	+1 197, +9,6 %
667	Legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti	89	+64, +256 %

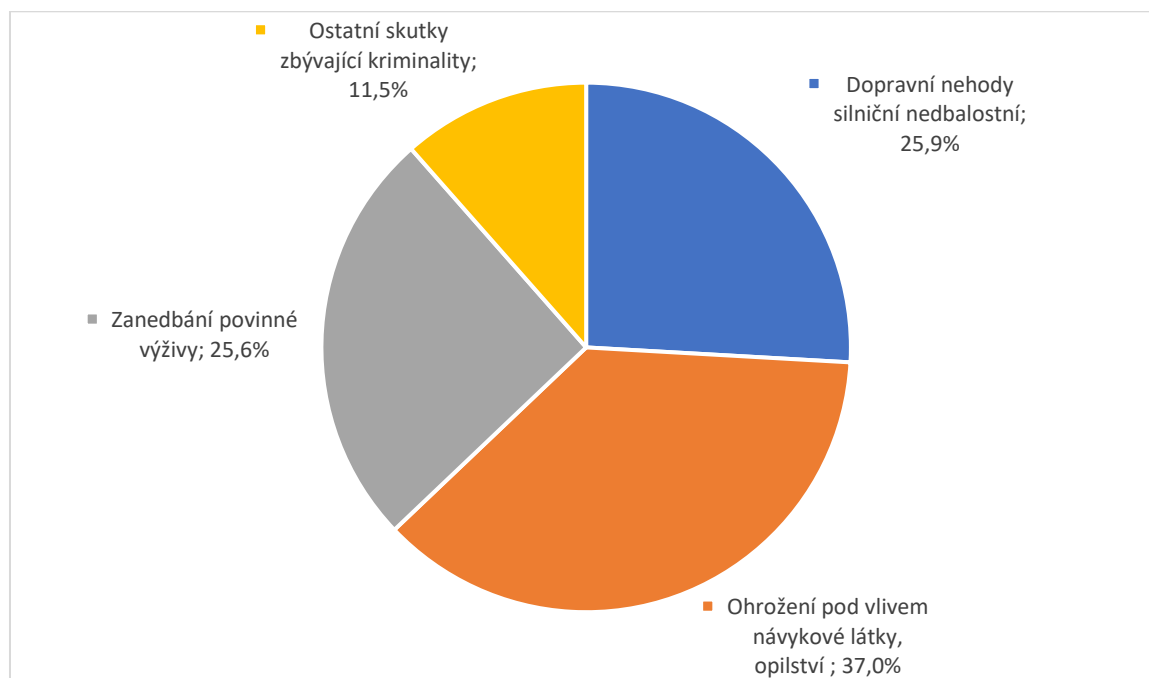
Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁸² a 2022¹⁸³, vlastní zpracování

Četnost skutků zbývajících kriminality rostla oproti ostatní kriminalitě ve výrazně menším měřítku. Nejčastěji registrovaným skutkem byl skutek ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství dle § 274 a § 360 TZ. Registrováno bylo v roce 2022 celkem 8 787 případů s evidovaným vzrůstem o 641 skutků a 7,9 %, což znamenalo nejvýraznější nárůst absolutních čísel ze všech skutků zbývajících kriminality. Mírný nárůst byl zaznamenán i u skutku nedbalostních silničních nehod jako druhého nejčastěji registrovaného skutku. Zde bylo registrováno o 352 případů (+6 %) více než v roce předchozím, celkem tedy 6 155 případů silničních nedbalostních nehod. Třetím nejčastějším skutkem byl skutek zanedbání povinné výživy, který zaznamenal naopak poměrně výrazný pokles počtu registrovaných případů. Registrováno bylo 6 071 případů s meziročním poklesem o 641 skutků (-10,6 %). Nejvýraznější procentuální nárůst zaznamenal čin porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 TZ se 111 registrovanými případy (+87, +362,5 %) a skutek útoku proti lidskosti, genocidy podle § 400, § 401 a § 405 TZ s celkem 25 registrovanými skutky (+18, +257 %).

¹⁸² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

¹⁸³ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

Graf č. 30 Struktura zbývající kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁸⁴, vlastní zpracování

Graf č. 31 Meziroční změna vybraných skutků zbývající kriminality v roce 2022

TSK č.	Skutek	Registrováno	Meziroční změna
702	Útok proti lidskosti, genocidium	25	+18, +257 %
712	Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku	111	+87, +362,5 %
731	Dopravní nehody silniční nedbalostní	6 155	+352, +6,1 %
771	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	8 787	+641, +7,7 %
772	Zanedbání povinné výživy	6 071	-721, -10,6 %

Zdroj: policejní statistiky pro rok 2021¹⁸⁵ a 2022¹⁸⁶, vlastní zpracování

¹⁸⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹⁸⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].

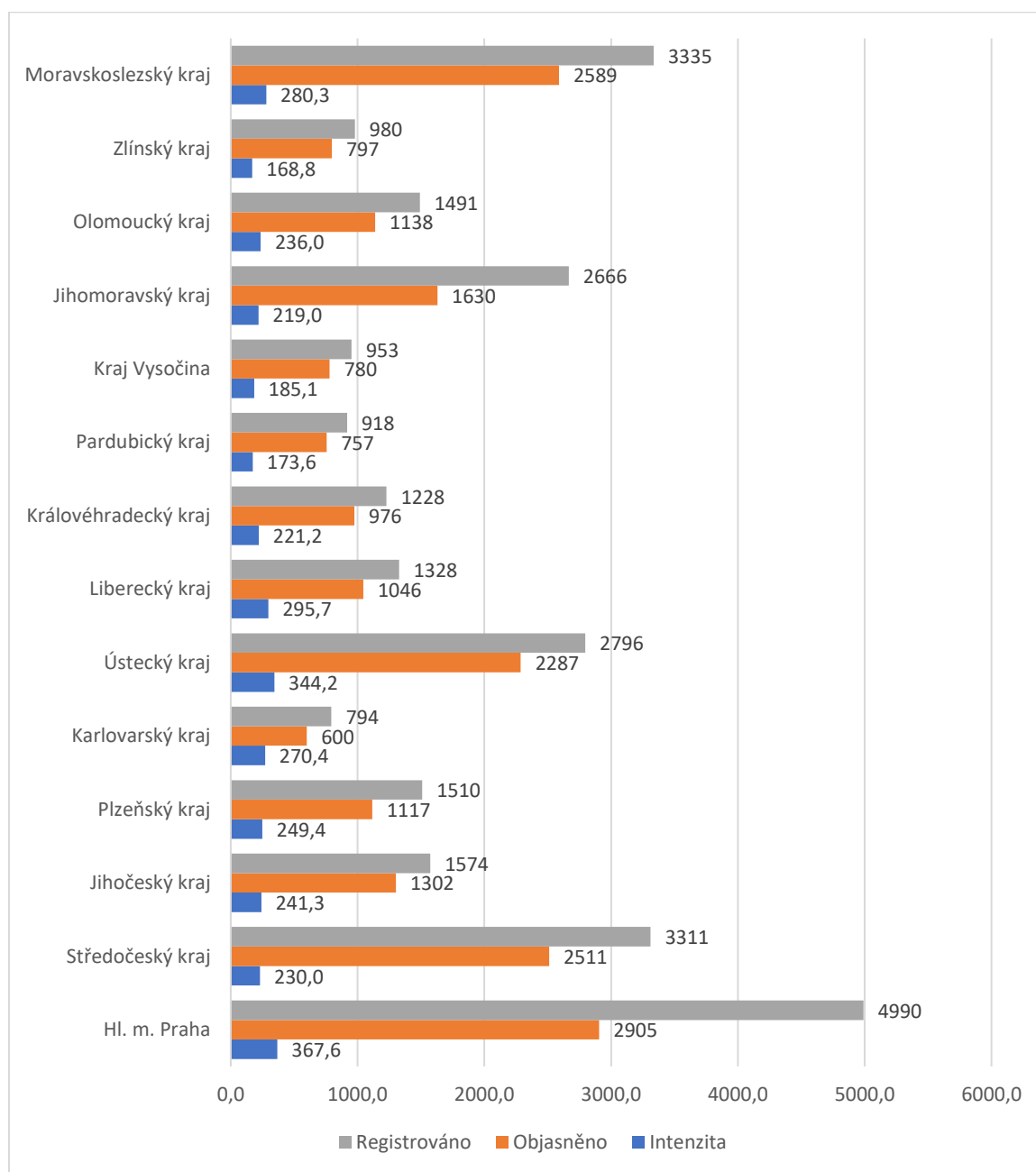
¹⁸⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

3.6.2. Územní rozložení ostatní a zbývající kriminality v roce 2022

Nárůst absolutních čísel bylo možné sledovat ve všech jednotlivých krajích. Nejvíce skutků co do absolutních hodnot bylo registrováno na území Prahy s 4 990 případy a téměř 18 % ze všech registrovaných činů. Následoval kraj Moravskoslezský s 3 335 případy a kraj Středočeský s 3 311 případy. Nejméně skutků bylo registrováno na území Karlovarského kraje se 794 případy a Pardubického kraje s 918 případy. V pardubickém kraji však došlo k nejvyššímu procentuálnímu nárůstu o 21 %. Nejintenzivněji bylo ostatní kriminalita páchána v Praze s 367,6 skutky na 100 000 obyvatel. Druhou nejvyšší intenzitu však vykázal kraj Ústecký s 344,2 skutky na 100 000 obyvatel a dále Liberecký kraj s 295,7 skutky na 100 000 obyvatel. Méně než 200 skutků na 100 000 obyvatel bylo registrováno na území Pardubického kraje, kraje Vysočina a vůbec nejméně na území kraje Zlínského se 168,8 skutky na 100 000 obyvatel. Míra objasněnosti byla tradičně nejnižší v Praze s 58,2 % objasněnými skutky a v Jihomoravském kraji s 61,1 % objasněných skutků. Všechny ostatní kraje zaznamenaly míru objasněnosti vyšší než 70 %, pět krajů dokonce vyšší než 80 %. Nejúspěšnější byli policisté v Jihočeském kraji s 82,7 % objasněných skutků.

Nejvíce registrovaných skutků spadajících do kategorie zbývající kriminality bylo registrováno na území Středočeského kraje, kde bylo registrováno 3 023 skutků. Následoval kraj Moravskoslezský (2 609 registrovaných skutků), Praha (2 599 registrovaných skutků) a kraj Ústecký (2 552 registrovaných skutků). Méně než 1 000 registrovaných skutků bylo evidováno v kraji Karlovarském a Vysočina. Nejintenzivněji byla zbývající kriminalita páchána v kraji Ústeckém s 314,2 skutky na 100 000 obyvatel. Jedná se o jediný kraj, kde bylo evidováno více než 300 skutků na 100 000 obyvatel, zároveň zde však byl zaznamenán nejvýraznější meziroční pokles indexových hodnot (-18,6 skutku, -5,6 %). Nejmenší intenzity dosáhla zbývající kriminalita na území kraje Vysočina s 170,9 skutky na 100 000 obyvatel. Jediným místem v ČR, kde míra objasněnosti nedosáhla 70 % hranice, byla Praha. Naopak v krajích Jihočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém, Zlínském a v kraji Vysočina bylo objasněno více než 80 % registrovaných skutků.

Graf č. 32 Územní rozložení ostatní kriminality v roce 2022

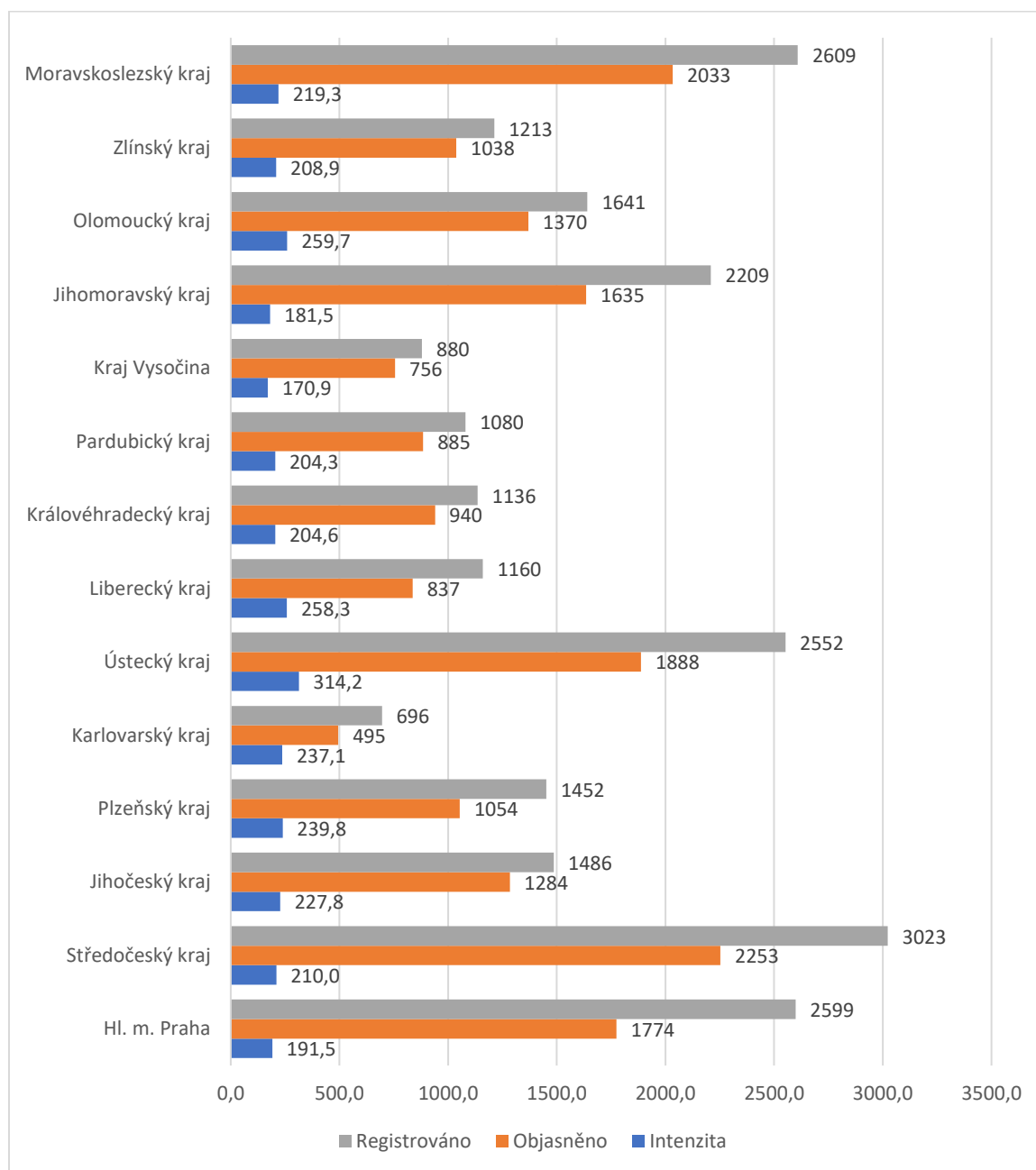


Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁸⁷, ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁸⁸, vlastní zpracování

¹⁸⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹⁸⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].

Graf č. 33 Územní rozložení zbývající kriminality v roce 2022



Zdroj: policejní statistiky pro rok 2022¹⁸⁹, ČSÚ porovnávání krajů – demografie¹⁹⁰, vlastní zpracování

¹⁸⁹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

¹⁹⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-kraju> [cit. 2024-03-02].

3.7. Vojenské a protiústavní činy v roce 2022

V roce 2022 bylo registrováno celkem 13 skutků (+3, +30 %) řazených mezi činy vojenské a protiústavní. S čtyřmi registrovanými skutky byl nejčastěji evidován trestný čin podpory a propagace terorismu podle § 312e TZ. Celkem tři případy byly evidovány pro trestný čin vyhrožování teroristickým činem podle § 312f TZ. Po dvou případech byly evidovány trestné činy ohrožení utajované informace podle § 317 TZ a porušení mezinárodních sankcí podle § 410 TZ. Objasnit se podařily celkem 3 případy a míra objasněnosti tak dosáhla 23,1 %.¹⁹¹

¹⁹¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2024-02-12].

Závěr

Cílem této práce bylo zpracovat ucelený pohled na strukturu a vývoj kriminality v České republice v období let 2011 až 2023. Kladl jsem otázku, jakým způsobem se promítl vliv pandemie nemoci Covid-19 na registrované kriminalitě v letech 2020 a 2021 a dále, jaká byla struktura kriminality v roce 2022 a jak se změnil stav a struktura kriminality v důsledku zrušení veškerých protipandemických opatření.

Na základě provedené analýzy a porovnání registrované kriminality ve sledovaných letech se ukázalo, že celkový trend kriminality byl klesající od roku 2011 až do roku 2021. Výjimkou z tohoto klesajícího trendu byl pouze rok 2013 ovlivněný prezidentskou amnestií, a dále rok 2019. Zda v roce 2019 došlo pouze k mimořádnému zvýšení registrované kriminality, nebo se jednalo o předzvěst budoucího rostoucího trendu, není možné určit, z důvodu diskontinuity vnějších faktorů ovlivňujících kriminalitu v letech následujících. V roce 2020 i 2021 došlo totiž shodně k výrazným propadům registrované kriminality až na historická minima a vliv pandemie nemoci Covid-19 na kriminalitu jako celek je tak nepochybný. To potvrzuje i zjištění, že se očišťování kriminality od vlivů pandemie projevilo v roce 2022 skokovým a zároveň nejvýraznějším nárůstem registrované kriminality v celém sledovaném období. Tento trend se nicméně ustálil hned v roce následujícím, když byla pro rok 2023 zaznamenána stagnace s mírným poklesem registrované kriminality. V otázce struktury pachatelů trestné činnosti bylo především zjištěno, že trend klesajícího podílu recidivistů na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob, trvající od roku 2015, byl v roce 2019 přerušen a až do konce sledovaného období byl evidován trend opačný. Podíl cizinců na vyšetřovaných osobách naopak rostl v rámci celého sledovaného období. Jedinou výjimkou byl rok 2020, kdy se v důsledku pandemie podíl stíhaných cizinců skokově snížil. V roce 2021 však došlo k opětovnému nárůstu, který pokračoval i v roce 2022, a to s nejvyšším podílem osob cizí státní příslušnosti na celkovém množství stíhaných osob. K tomu je třeba uvést, že byl rok 2022 specifický vysokým nárůstem počtu osob cizí státní příslušnosti žijících na území ČR a vývoj jejich kriminality byl v tomto kontextu stabilní.

Provedením porovnání územního rozložení kriminality bylo zjištěno, že v rámci sledovaného období nedošlo k výrazným změnám. Kriminalita byla ve sledovaném období nejintenzivněji páchána stabilně v Praze a v krajích Ústeckém, Moravskoslezském a Libereckém. Naopak

nejmenší nápad trestné činnosti byl evidován v krajích Zlínském, Pardubickém a kraji Vysočina.

V otázce jednotlivých druhů kriminalit lze jejich vývoj rozdělit do tří časových intervalů – nejprve vývoj do roku 2019, dále vývoj v letech 2020 a 2021 zasažených pandemií, a nakonec vývoj pro rok 2022.

Totožný vývoj s kriminalitou celkovou lze do roku 2019 konstatovat u kriminality násilné a majetkové. Drobné výkyvy od vývoje kriminality celkové byly zjištěny u vývoje kriminality hospodářské, ostatní a zbývající. Nejrozdílnější vývoj byl však zjištěn u kriminality mravnostní. Ta zaznamenala pokles registrovaných skutků do roku 2019 jen jednou, a to v roce 2012. Od tohoto roku počet registrovaných mravnostních skutků kontinuálně rostl až do roku 2019.

Na vývoji jednotlivých druhů kriminality se po roce 2019 značně projevila pandemie nemoci Covid-19 a přijímaná protipandemická opatření. Z provedeného srovnání vyplývá, že pro rok 2020 došlo ke snížení nápadu všech druhů kriminality bez výjimky. Klesající trend jednotlivých druhů kriminality byl v různých intenzitách sledován i v roce 2021. To však neplatilo pro kriminalitu mravnostní, u které byl jako u jediné zaznamenán nárůst počtu registrovaných případů, spojený především s rostoucím množstvím páchaných mravnostních činů v kyberprostoru a zvyšující se ochotě obětí tuto trestnou činnost nahlašovat. Nejvýraznější pokles byl v letech zasažených pandemií zjištěn u kriminality majetkové a kriminality hospodářské. Na to však mělo vliv i zvýšení hranic způsobené škody v rámci novelizace trestního zákoníku.

V roce 2022 došlo k ukončení platnosti veškerých stále platných protipandemických opatření, čímž došlo mimo jiné k postupnému očišťování kriminality od tohoto vnějšího vlivu. I přesto, že se očekává dlouhodobější působení některých společenských změn způsobených mimořádnou událostí tohoto typu, lze již na základě provedeného porovnání statistických výstupů konstatovat, že ukončením protiepidemických opatření a postupným návratem obyvatelstva k běžnému životu došlo k výraznému nárůstu počtu registrovaných trestných činů v tomto roce. Podařilo se zjistit nárůst registrované kriminality jako celku o téměř 18,8 %, nárůst počtu stíhaných a vyšetřovaných osob i nárůst podílu recidivistů a cizinců na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osobách. Bez výjimky byl zjištěn nárůst všech druhů kriminality, z nichž absolutně nejvýraznější byl nárůst kriminality majetkové, jejíž podíl na

celkové kriminalitě stoupl o 4,4 % na 55 %. Mimořádné vnější vlivy ovlivňující stav kriminality však byly zjištěny i pro kriminalitu v tomto roce. Především lze zmínit válku na Ukrajině, nebo zhoršující se ekonomickou situaci obyvatel, které vzhledem ke své dlouhodobější povaze kriminalitu ovlivní i v příštích letech.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

- DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2017*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2018. ISBN 978-80-7338-172-1.
- DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. ISBN 978-80-7338-179-0.
- GŘIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav; ZOUBKOVÁ, Ivana a kol. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.
- MAREŠOVÁ, Alena a kol. *Analýza trendů kriminality v roce 2013*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014. ISBN 978-80-7338-142-4.
- MAREŠOVÁ, Alena. *Násilná kriminalita*. In: CEJP, Martin, a kol. *Variantní scénáře vybraných druhů kriminality*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008. ISBN 978-80-7338-074-8.
- MAREŠOVÁ, Alena. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v ČR. Druhý. Studie*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. ISBN 978-80-7338-110-3.
- SCHEINOST, Miroslav a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2022*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2023. ISBN 978-80-7338-205-6.
- SCHEINOST, Miroslav a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2020. ISBN 978-80-7338-187-5.
- SCHEINOST, Miroslav a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2021*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2022. ISBN 978-80-7338-200-1.
- STAŇKOVÁ, Lenka; ŠČERBA, Filip a VICHLENDÁ, Milan. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-069-7.
- VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef; HULMÁKOVÁ, Jana a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3.
- ZOUBKOVÁ, Ivana; CEJP, Martin; MAREŠOVÁ, Alena; MOULISOVÁ, Marcela; NIKL, Jaroslav a kol. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-312-4.

Seznam internetových zdrojů

- BUREŠ, Vítězslav. *Vývoj počtu vojáků v armádě od konce druhé světové války*. Online. In: acr.army.cz. Dostupné z: <https://acr.army.cz/scripts/detail.php?id=3894> [cit. 2024-05-12]
- CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Hodnocení ekonomické situace ČR*.

- Online. In: [cvvm.soc.cas.cz](https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question3). Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question3> [cit. 2024-02-12]
- CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Hodnocení životní úrovně domácností*. Online. In: [cvvm.soc.cas.cz](https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question2). Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question2>. [cit. 2024-02-12]
 - CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Spokojenost se životem*. Online. In: [cvvm.soc.cas.cz](https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question13). Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question13>. [cit. 2024-02-12]
 - CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST – Důvěra v Policii ČR*. Online. In: [cvvm.soc.cas.cz](https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question17). Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question17>. [cit. 2024-02-12]
 - ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v regionech soudržnosti, krajích a okresech České republiky k 1. 1. 2021*. Online. In: www.czso.cz. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112021> [cit. 2024-02-02].
 - ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Porovnání krajů – aktualizace 22. 1. 2024: Demografie*. Online. In: czso.cz. Aktualizováno 22.1.2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju> [cit. 2024-03-02].
 - ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik rozvoje společnosti. *Kriminalita v ČR a EU – 2012-2022*. Online. In: czso.cz. 14.9.2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022> [cit. 2024-05-06]
 - ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Odbor statistik trhu práce a rovných příležitostí. *Život cizinců v ČR - 2022*. Online. In: czso.cz. 12.12.2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivot-cizincu-v-cr-j0jxmsffxa> [cit. 2024-05-06]
 - HURYCHOVÁ, Eva. *Důsledky sexuálního násilí a zneužívání*. Online. In: sancedetem.cz. aktualizováno 13.2.2024. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/dusledky-sexualniho-nasili-zneuzivani> [cit. 2024-05-02].
 - KAŠPAR, Mirko a ŠVEC, Pavel. *Poslední opatření proti covidu skončila, respirátory už nejsou nikde povinné*. Online. In: aktuálně.cz. 5.5.2024. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/platna-nova-opatreni-covid-koronavirus/r~efe8232e0d2711eba6f6ac1f6b220ee8/> [cit. 2024-05-06]
 - KUBANT, Vít. *V Česku jsou první tři nakažení koronavirem. Všichni přicestovali ze severní Itálie*. Online. In: iRozhlas.cz. aktualizováno 2.3.2020. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk [cit. 2024-04-10]
 - MAREŠOVÁ, Alena; MARTINKOVÁ, Milada a IKSP Praha. *O významu poznávání obětí trestné činnosti*. Online. In: mvcr.cz. 2009. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/o-vyznamu-poznavani-obeti-trestne-cinnosti.aspx> [cit. 2024-05-06].
 - MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Vojenská základní služba se stává minulostí*. Online. In: army.cz. Dostupné z: <https://www.army.cz/scripts/detail.php?id=3893> [cit. 2024-05-12]
 - MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Shrnutí výsledků dopadů energetické inflace na domácnosti v České republice*. Online. In: mpsv.cz. 28.8.2023.

Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/energeticka-krize-zcela-neskoncila-vladni-kroky-vsak-zmirnily-dopady-rustu-cen-na-domacnosti-cilena-podpora-zajisti-dlouhodoberešení-energetické-nouz> [cit. 2024-05-06]

- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *České soudnictví: Výroční statistická zpráva*. Online. In: justice.cz. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice> [cit. 2024-04-10]
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních trendů a sdělení*. Online. In: mvcr.cz. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-trendu-a-sdeleni.aspx> [cit. 2024-02-12]
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2011*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2012. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2012*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2013. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2014. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2014*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2015. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2015*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2016. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2016*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2017. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2017*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2018. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].

- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2018*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2019. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2020. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2021. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2022. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022*. Online. Ministerstvo Vnitra České republiky. 2023. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Zpráva o činnosti za rok 2022*. Online. In: verejnazaloba.cz. 2023. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/zprava-o-cinnosti-za-rok-2022/> [cit. 2024-04-10]
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2011*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2012*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2013*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2013.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2014*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2015*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx>. [cit. 2024-02-12].

- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2016*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2017*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2017.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2018*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2019*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2020*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2023*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>. [cit. 2024-02-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2004 a 2005*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx> [cit. 2024-05-12]
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistika kriminality 1998*. Online. In: policie.cz. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2014-statistiky-kriminality.aspx> [cit. 2024-05-12]
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Trestní stíhání právnických osob za období od 2013–2022*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/trestni-stihani-pravnicky-ch-osob-za-obdobi-od-2013-2022.aspx> [cit. 2024-03-12].
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva SKPV za rok 2021*. Online. In: policie.cz. 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zprava-skp-v-2021.aspx>
- POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Vývoj registrované kriminality v roce 2021*. Online. In: policie.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2021.aspx> [cit. 2024-04-10]
- RÜCKLOVÁ, Klára. *Hranice škody se v trestněprávních kauzách zvyšuje na dvojnásobek*. Online. In: pravni-prostor.cz. 6.8.2020. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/trestni-pravo/hranice-skody-se-v-trestnepravnich-kauzach-zvysuje-na-dvojnásobek> [cit. 2024-04-12]
- SLABÁ, Jitka. *Vládní boj proti pandemii: přehled opatření vydaných v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19 v Česku v letech 2020 a 2021*. Online. Demografie,

- revue pro výzkum populačního vývoje. 2022, 64(2), s. 175-196. Dostupné z: <https://doi.org/10.54694/dem.0303> [cit. 2024-04-10]
- ŠPALKOVÁ KRÁTKÁ, Veronika; PASTÍR, Matěj; PŘÍVRATSKÝ, Jindřich; ČINČEROVÁ, Zuzana a ŠERÁK, Viktor. *Výroční zpráva o stavu české dezinformační scény pro rok 2022*. Online. In: europeanvalues.cz. 2023. Dostupné z: <https://europeanvalues.cz/cs/annual-report-on-the-state-of-the-czech-disinformation-scene-for-2022/> [cit. 2024-05-06]
 - ŠVARCOVÁ, Pavlína. *Krádež salámu a krabicového vína: Muž dostal trest 26 měsíců vězení*. Online. In: cnn.iprima.cz. 30.7.2020. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/kradez-salamu-a-krabicoveho-vina-muz-dostal-trest-26-mesicu-vezeni-6833> [cit. 2024-05-06]
 - TOMŠŮ, Kristýna. *Znásilnění vždy způsobí trauma. Oběti ho ale nenahlašují*. Online. In: novinky.cz. 19.12.2022. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-znasilneni-vzdy-zpusobi-trauma-obeti-ho-ale-nenahlasuji-40415748>. [cit. 2024-05-02].
 - VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky za rok 2013*. Online. In: vs-cr.cz. 2014, s. 141. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby> [cit. 2024-04-10]
 - VLÁDA ČR. *Vládní usnesení související s bojem proti epidemii – rok 2020*. Online. In: vlada.cz. 2020. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/> [cit. 2024-04-10]
 - VLÁDA ČR. *Vládní usnesení související s bojem proti epidemii – rok 2021*. Online. In: vlada.cz. 2021. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/> [cit. 2024-04-10]

Seznam použitých právních předpisů

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Abstrakt

Vývoj a struktura kriminality v ČR

Cílem této diplomové práce je popsat a analyzovat strukturu a vývoj kriminality na území České republiky v letech 2011 až 2023 s důrazem kladeným na vnější faktory, které kriminalitu v těchto letech ovlivňovaly. Zaměřena je na vývoj registrované kriminality jako celku i jejích jednotlivých druhů, vývoj struktury pachatelů trestné činnosti, územního rozložení páchané kriminality i vývoj nejčteněji páchaných trestných činů. Primárním zdrojem informací užívaných v této práci jsou statistiky Policie České republiky, Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky pro sledované roky, ale i jiná dostupná statistická data.

Práce je rozdělena do tří částí. První část práce je zaměřena na teoretický úvod do problematiky kriminality. Na základně dosavadního kriminologického poznání definuje pojem kriminality i dalších souvisejících pojmů, které prostupují celou prací. Zároveň popisuje základní zdroje informací o kriminalitě a blíže představuje strukturu a členění kriminality dle policejních statistik, ze kterých je v práci primárně vycházeno. Druhá část práce je zaměřena na popis a analýzu vývoje registrované kriminality v letech 2011 až 2023. Nejprve se zabývá vývojem kriminality jako celku, včetně nejvýraznějších vlivů, které v tomto období kriminalitu ovlivňovaly. Obsahuje zároveň popis vývoje míry objasněnosti a analýzu struktury pachatelů trestné činnosti ve sledovaných letech. Následně je pro každý druh kriminality zvlášť vypracována analýza jejího vývoje a struktury, včetně popisu vývoje vybraných skutků pomocí grafů a zpracování územního rozložení a intenzity. Třetí část se zaměřuje na popis struktury kriminality v roce 2022. Nejprve jsou analyzovány nejvýraznější vlivy ovlivňující kriminalitu v tomto roce a následně je popsána struktura celkové kriminality, včetně jejích pachatelů a územního rozložení. Na to je navázáno popisem struktury a územního rozložení všech druhů kriminality, včetně nejčteněji páchaných jednotlivých trestných činů. Všechna zjištění v této kapitole jsou zároveň meziročně porovnávána s kriminalitou roku 2021, a to především za účelem zjištění změn kriminality po skončení protipandemických opatření.

Klíčová slova:

kriminalita – vývoj – struktura

Abstract

Structure and development of criminality in the Czech Republic

The aim of this thesis is to describe and analyse the structure and development of crime in the Czech Republic between years 2011 and 2023, with an emphasis on the external factors influencing crime in these years. It focuses on the development of registered crime as a whole and its individual types, the development of the structure of offenders, the territorial distribution of crime and the development of the most frequently committed crimes. The primary sources of information used in this work are the statistics of the Police of the Czech Republic, Reports on the situation in the field of internal security and public order in the territory of the Czech Republic for the monitored years, as well as other available statistical data.

The thesis is divided into three parts. The first part of the thesis focuses on the theoretical introduction to the issue of crime. Based on the existing criminological knowledge, it defines the concept of crime and other related terms that permeate the whole work. At the same time, it describes the basic sources of information on crime and presents in more detail the structure and breakdown of crime according to police statistics, which are the primary basis for the thesis. The second part of the thesis focuses on the description and analysis of the development of registered crime between 2011 and 2023. First, it deals with the development of crime as a whole, including the most significant influences on crime during this period. It also includes a description of the evolution of the clearance rate and an analysis of the structure of offenders in the years under review. Subsequently, an analysis of the development and structure of crime is made for each type of crime separately, including a description of the development of selected offences by means of graphs, as well as an elaboration of the territorial distribution and intensity. The third part focuses on the description of the structure of crime in 2022. First, the most significant influences affecting crime in this year are analysed, followed by a description of the structure of overall crime, including its perpetrators and territorial distribution. This is followed by a description of the structure and spatial distribution of all types of crime, including the most frequently committed individual crimes. All findings in this chapter are also compared year-on-year with crime in 2021, primarily to identify changes in crime after the end of the anti-pandemic measures.

Key words:

crime – development – structure